

ABSTRACT BOOK

EGE 5. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

EGE 5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

ISBN : 978-625-8151-08-4

EGE
5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
MAY 21-22, 2022
İZMİR

Edited By

DR. GÜLTEKİN GÜRÇAY
DR. AMANEH MANAFİDİZAJİ

All rights of this book belong to UBAK Publishing house.

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

UBAK Publications – 2022 ©

Issued: 25.05.2022

ISBN: 978-625-8151-08-4

CONGRESS ID

EGE 5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

DATE – PLACE

MAY 21-22, 2022

IZMIR

ORGANIZATION

UBAK International Sciences Academy

CONGRESS ORGANIZING BOARD

Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay

Head of Organizing Board : Prof. Dr. Həcər Hüseynova

Head of Organizing Board: Doç.F.ü.f.d., İradə Kərimova

Head of Organizing Board: Aynurə Əliyeva

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Hülya Çiçek Kanbur

Organizing Committee Member: Dr. Amaneh Manafidizaji

Organizing Committee Member: Dr. Mehdi Meskini Heydarlou

Organizing Committee Member: Dr. Nadire Kantarcıoğlu

Organizing Committee Member: Dr. Leman Kuzu

Organizing Committee Member: Editor of the USE Journal

Organizing Committee Member: Editor of the EuroAsia Journal

Organizing Committee Member: Editor of UBAK Publishing house.

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

Turkey – India – Azerbaijan – Philippine – USA – Jordan- Algeria

PRESENTATION

Oral presentation

LANGUAGES

Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Scientific & Review Committee

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV
Ufa State Petroleum Technological University

Dr. Maha Hamdan ALANAZI
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Hülya BALKAYA
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Fırat BARAN
Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO
Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV
Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER
Ürdün Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Abbas GHAFARI
Tebriz Üniversitesi

Prof.Dr. Ariz Avaz GOZALOV
Moskova Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru GÖZÜKARA
İstanbul Arel Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA
Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Gültekin GÜRÇAY

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA
Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Mehdi Meskini Heydarlou

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev
Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel
Ghardaia Üniversitesi

Prof. Dr. Ergün KOCA
Girne Amerikan Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTIŞOĞLU
Ardahan Üniversitesi

Dr. Leman KUZU
İstanbul Kültür Üniversitesi

Sonali MALHOTRA
Delhi Balbahtri Academy

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI
Pakistan Language Academy

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK
Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ
Munzur Üniversitesi

Dr. Aysulu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE
Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN
Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN
Şırnak Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Fahriye Oben ÜRÜ
İstanbul Arel Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ
Urumiye Üniversitesi

Doç. Dr. C. VIJAI
St.Peter's Institute

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMIR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

EGE

*5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
2nd International Group Exhibition "Adventure of Art from
Traditional to Contemporary"
MAY 21-22,2022
IZMIR*

CONGRESS PROGRAM
Online and Face to Face Presentation

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID
- or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-..., S- ... NAME SURNAME

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

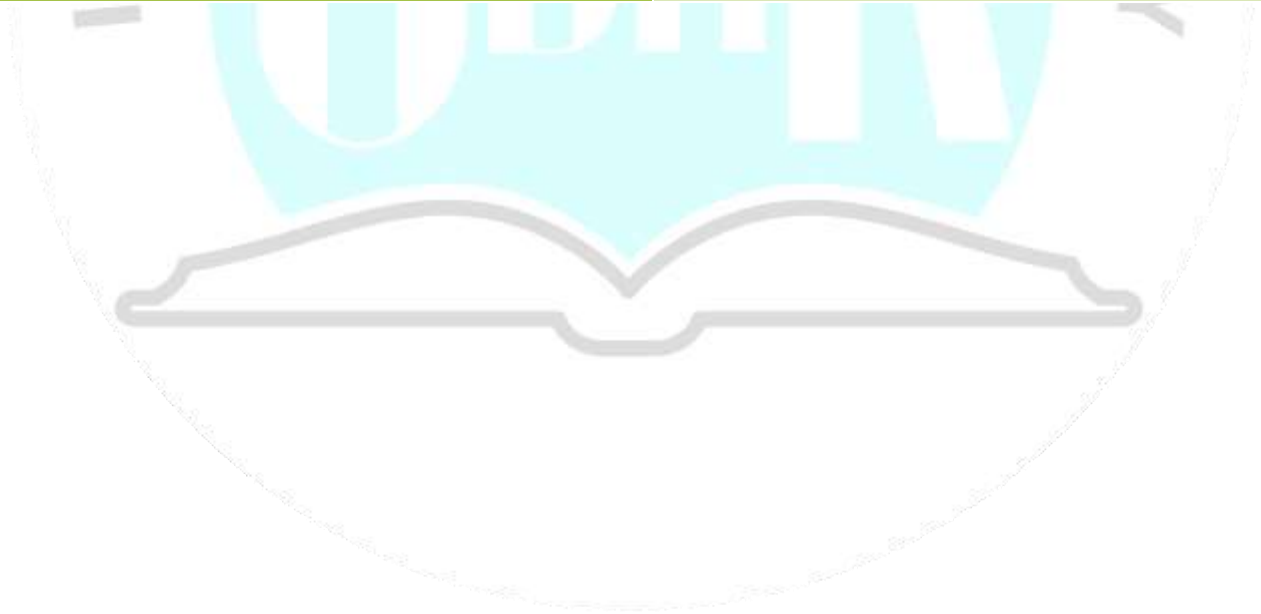
Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

2nd International Group Exhibition “Adventure of Art from Traditional to Contemporary”

21. 05. 2022		11: 00 – 13:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
Exhibition Hall		MODERATOR: PROF. DR. DENİZ HASIRCI	
Ayşe Güler - Horozunu Gezdiren Asya’lı Kadın		Engin Uğur - İstanbul Üniversitesi Beyazıt Tarihi Kapısı	
Ayşe Güler- Üç Kuşak Kadın		Engin Uğur - Haydarpaşa Tarihi Tıbbiye Binası(Sağlık Bilimleri Kampüsü)	
Emel Çenet - İçimdeki Bahar		Tutku Ceren Akçam - Siliniş	
Nefise Yüksel - Sandık Sandık Üstüne		Gülşin Oral - İlmek, İliştirmek	
Filiz Yıldız - Motifler		M. Çağatay Göktan- Talih	
Şener Küçüktepe - Hayal		Gözde Özaltun - Social Disturbance	
Ülkem Yaz - Huzur		Minara Guliyeva - Şaman Davulu (Sırt Çantası)	
Özlem Sağliyan Sönmez- Yıkım		Minara Guliyeva- Stilize Natürmort	
Gamze Şentürk - İsimsiz		Barış Hasırcı - Abyssgazing	
Beata Sezabo – Because Read Jam		Huri Aylin Seçkin- Explotion	
Hamide Soysal Demirci- İz-4		Kerem Atar - Anı Resimleri 2	
Seher Sirma- İstanbul-Eminönü		Kerem Atar - Anı Resimleri 3	
Turgut Ünalın- Kalaycı		Emre Aşılıoğlu - Veba Doktoru	
Valide Paşayeva- “Anadolu”		Halide Okumuş - Beyaz	
Merve Güven Özkerim- Blue Milk		Pınar Ongan- Sanat Karmaşası	
Deniz Hasırcı - Blackbird Freefall		Khorram Manafidizaji - Kadın	
Deniz Hasırcı- Peace		Nermin Özcan Özer- Ebru Penceresinden Kelebekler	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences

Arzu Pilevne - Expectancy	Nermin Özcan Özer- Güller
Şükran Üneş - Türkiye'nin Güçlü Kadınları: Duygu Arda	Hamide Tuba Kızılkaya - Halkalı
Gülcan Acartürk - Traveller	Şule Bayrak - İlahi Komedy
Masoumeh Ashrefi - Behram Gur	Şerafettin Dedeoğlu - Mistake
Gülten Gültepe- Mücadele	Ümbülbanu Hamidova - Dalgalar
Leyla Kaya Durmaz - Sonsuz ∞	Ferrah Nur Dünder- Güven
Leyla Kaya Durmaz - Community	Fatih Daşdemir - Flshes-33
Ömer Zahid Kubat - Daisy	Aysel Özer- Böğürden
Ömer Zahid Kubat - Chickweed	Ahmet Nadelian - Balıklar
Başak Çakmak - Dom	Zahide Şahin Kubat - Sea Pollution
Birsan Ergün - Kuşlar 1	Zahide Şahin Kubat- Ashtray
Birsan Ergün - Kuşlar 2	Sema Çağlar - Kandinsky
Deniz Dora - Çerçeve-1	Deniz Özeskici - Update
Deniz Dora- Çerçeve-2	Yasemin Dedeoğlu - Used
Tuğba Seferoğlu - Silver Pheasant	Yasemin Erengezin Kafkas- Saklı Bahçe
Elif Mamur Yılmaz - Ağaçların Sakinleri Serisinden	Nisa Nur Duman - Soil
Esra Tambay - Era	Açelya Betül Gönüllü - Glance
Tahsin Bozdağ - Peşinde	Gamze Dumlu - İki Kulağından Girdi
Hüseyin Karaosmanoğlu - Klasik Lale	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

Face to Face Conference Program - 21. 05. 2022

21. 05. 2022		10: 00 – 12:00	
Congress Venu: Ramada Plaza by Wyndham Izmir			
HALL: 1 SESSION: 1		MODERATOR: DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN	
ARŞ. GÖR, NAİM GÖKTAŞ	Yıllık Ücretli İzin Hakkı İle İlgili Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme: Ilo’nun 132 No’lu Sözleşmesi Ve Ülkemizdeki Yasal Mevzuat		
RESEARCH ASSISTANT, TUĞÇE TULUK MASTER STUDENT, BEHİYE SELİN GÖKKUT	Impact On Social Media Marketing Activities On Purchase Intention In Sustainable Fashion Industry: The Moderating Role Of Brand Personality		
DR. ÖĞR. ÜYESİ RECEP ŞEHİTOĞLU	Düşünce Kuruluşlarının Kamu Diplomasisi Ve Dış Politika Yapım Sürecindeki Rolü: Türkiye Örneği		
DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN	Rusya Türklerinin İçtimai Fikir Tarihinde XIX.Yüzyıl Dönemi		
DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN	Dünya Savaş Tarihi’nde Propaganda (I. Dünya Savaşı’nın Sonuna Kadar Olan Dönem)		
ARŞ. GÖR. YİĞİT KOCABIYIK DOÇ. DR. SİBEL ERDENK	Lisans Düzeyi Oyunculuk Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Öğretim Elemanlarının Görüşleri		
PROF. DR. FERİŞTAH SÖNMEZ YL. ÖĞRENCİSİ, FERDA YILDIRIM	Borsa İstanbul’da İşlem Gören Yiyecek İçecek Ve Tütün Sektöründeki İşletmelerin Finansal Performansının Topsis Yöntemiyle İlişkisi		
ASSOC.PROF. ONUR ÖZDEMİR, ASSIST. PROF. FATİH KAYHAN	Macro-Level Determinants Of Turkish Factoring Industry’s Asset And Net Profit Growth		
VOON CHIN PHUA JESSE E. SHIRCLIFF	The Impact Of Commercialization And Modernity On Touristed Landscapes: The Case Of Singapore		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

21. 05. 2022

12: 15 - 14:00

Congress Venu: Ramada Plaza by Wyndham Izmir

HALL: 1 SESSION: 2	MODERATOR: PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK
PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK DOÇ. DR. NUSRET MUTLU YILMAZ DAĞTEKİN ARZU KARAARSLAN	Tarımda Entegre Kaynak Verimliliği Göstergeleri
DOÇ. DR. NUSRET MUTLU PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK YILMAZ DAĞTEKİN ARZU KARAARSLAN	Tarımda Entegre Kaynak Verimliliğini Etkileyen Faktörler Ve Paydaşlar
DOÇ. DR. NUSRET MUTLU CELAL KAYA TUĞÇE TOPALOĞLU DİKBAŞ PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK	Tarımda Entegre Kaynak Verimliliği İçin Yönetim Modelleri
DOÇ. DR. NUSRET MUTLU CELAL KAYA TUĞÇE TOPALOĞLU DİKBAŞ PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK	Sürdürülebilir Tarım İçin Gıda-Enerji-Su Bağlamında Kaynak Kullanım Verimliliğinin Optimize Edilmesi
PROF. DR. MURAT KİBAR	Ksilazine-Propofol Anestezisi İle Orşiyektomi Yapılan Kedilerde Testis İçi Lidokainin Operasyon Sırasındaki Fizyolojik Parametrelere Etkisi
PROF. DR. EVRİM ÖZKALE KAYA PROF. DR. ERDAL BALCAN UZMAN BİY. ZÜBEYDE ÖZTEL	The Evaluation Of Antiproliferative Effects Of Trichoderma Culture Filtrates And Determination Of Their Peptide Sequences
PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK DR. CAHİT GÜNGÖR	Çiftlik Tipi Biyogaz Tesislerinin Tarımsal Kooperatifler Aracılığıyla Kurulması Ve İşletilmesi
DR. CAHİT GÜNGÖR PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK	Tarımsal Endüstri Atıklarının Döngüsel Ekonomiye Kazandırılması

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMIR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

online Conference Program - 22. 05. 2022

22. 05. 2022		10: 00 - 12:00
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205
HALL: 1	SESSION: 1	MODERATOR: DOÇ. KÖNÜL SƏMƏDOVA
DR. ÖĞR. ÜYESİ, RECEP BÜLENT ŞENSES	Yaverandan Erkân-ı Harp Miralayı Tahir'in Askeri ve Siyasi Yaşamı	
Y.L ÖĞRENCİSİ ELŞAD QULİYEV	Sovetlərin Türkiyəyə Qarşı Tələblərində "Erməni Məsələsinin" Yeri. Ermənistan SSR-nin Tələbləri (1945-1946-Cı illər)	
Y.L ÖĞRENCİSİ ELŞAD QULİYEV	Axıska Türklərinin Deportasiyası Və Nəticələri	
ÜLFER MAMMADLI	Milliyətçilik Nedir, Olumlu Ve Olumsuz Özellikleri Nelerdir?	
DOSENT MEHMAN ABDULLAYEV	19-Cu Əsrin 20-30-Cu illərində Azərbaycanın İrəvan Və Naxçıvan Bölgələrində Ali Müsəlman Zümərəsinin Torpaq Hüquqları	
İLYAS KARA	Dünyanın Soykırım Tarihi	
İLYAS KARA	Ermeni Meselesininin Ve Ermeni Diasporası Faaliyetlerinin Tarihi Kötüye Kullanma Yöntemleri Bağlamında İncelenmesi	
MERVE KONAK	19.YY Osmanlı Devleti'nde Yaşanan Toplumsal Değişimin Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Kurulmasına Etkileri	
BALAMİRZA AYDİN MAMMADLI	Deportation Of The Chechen-Ingush Population In The Soviet Union During World War II	
OUMOUT GIOUNOUS	Yunanistan Yerel Yönetimleri Ve Reformlar	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 - 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 2	SESSION: 1	MODERATOR:	F.Ü.F.D., DOSENT İRADƏ KƏRİMOVA
AMADOU SANNEH DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ AKGÜN	The Feasibility Of Islamic Banking And Finance In A Secular Country		
ECE MERİÇ DR. ÖĞR. ÜYESİ SADIYE OKTAY	Bağımsız Denetim Firmalarının Denetim Gelirleri Üzerinde Etkili Olan Faktörlerin Şeffaflık Raporları Üzerinden Araştırılması		
DR. ÖĞR. ÜYESİ, MÜRŞİT RECEPOĞLU	Enerji Tüketimi İle İstihdam Arasındaki İlişki: Mena Ülkeleri Üzerine Ampirik Bir Analiz (1991-2019)		
HİLAL SÖNMEZ ASSOC. PROF., ÖZLEM KUTLU FURTUNA	The Effect Of Women On Boards On The Climate Change Disclosure: Evidence From Bist 100 Firms		
ÖĞR. GÖR. DR. ZÜMRAL GÜLTEKİN ÖĞR. GÖR. DR. SELÇUK KAHVECİ	Umut İş Bulma Baskısını Ve Öznel Zindeliği Etkiler Mi? Deniz Ve Liman İşletmeciliği Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma		
YL. ÖĞRENCİSİ, ESRA İLİKKAN PROF. DR. MERAL EROL FİDAN	Covid-19 Risk Algısı Ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Faaliyetlerine Etkisi		
DR. DİDEM GEZMİŞOĞLU ŞEN	Tüketicilerin Çevrimiçi İkinci El Alışverişe Yönelik Tutum ve Niyetlerinin Belirlenmesinde Hedonik Değerlerin Etkisi		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 3 SESSION: 1		MODERATOR: PROF. DR. SERTİF DEMİR	
FATİH POLAT	Covid-19 Pandemisi Ve Risk Toplumu		
SÜMEYRA TEMİZHAN POYRAZ KIRIŞ ÜMİT KAAN KOÇAK ECE AVCI	Mektupların Değerler Eğitime Etkisi: Çanakkale Zaferi Örneği		
SÜMEYRA TEMİZHAN ADA DULKADİR	Okçuluk Sporunun Olimpiyat Etkilerinin İncelenmesi: Ankara Örneği		
ÖĞR. GÖR. DR. CEMRE EDA ERKİLİÇ	Sağlık Kurumlarında Kalitenin Ve Verimliliğin Sürekli İyileştirilmesi Yaklaşımıyla Uygulanan İyi Uygulamalar Üzerine Retrospektif Araştırma		
Y L. ÖĞRENCİSİ, MUHAMMED ALİ VURAL	Defter Kayıt Ve Belgeleri Gizlemek Suçunun Soruşturulması		
PROF. DR. SERTİF DEMİR DOÇ. DR. R. DİLEK KOÇAK	The Destructive Leadership And Middle East		
PROF. DR. SERTİF DEMİR	The Green Logistics: Conceptual Evolution		
PROF. DR. ÖZGÜR SARI	Köy Enstitülerinin Kırsal Kalkınma Sürecindeki Etkileri		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 4 SESSION: 1		MODERATOR: DOÇ. DR. YUSUF ERSOY	
ARŞ. GÖR. BİRTAN BOZLU ARŞ. GÖR. GAMZE GÜRLER		Fitness Merkezlerini Çerçevelemek: Sosyolojik Bir Çalışma	
ARŞ. GÖR. DR. METİN BAYKAN DR. ÖĞR. ÜYESİ FİRDEVS YÜZBAŞI TOBAZ		Başkanlık Sisteminde Seçim Barajının Yeri Ve Türkiye’deki Hukuki Durum	
YL. ÖĞRENCİSİ İREM KOÇYİĞİT DOÇ. DR. AHMET SAİT ÖZKUL		Çevrimiçi Gönüllülüğe Kavramsal Bir Bakış	
DOÇ. DR. YUSUF ERSOY YL. ÖĞRENCİSİ TUĞÇE HANIM ERSOY		AHP VE TOPSIS Yöntemleri Kullanılarak Sağlık Sektöründe Personel Seçimi	
DOÇ. DR. YUSUF ERSOY DR. ÖĞR. ÜYESİ ADEM AKTAŞ YL. ÖĞRENCİSİ TUĞÇE HANIM ERSOY		Sağlık Sektöründe Dijital Dönüşüm Ve Sağlık 4.0	
YL. ÖĞRENCİSİ, MUHAMMET ENSAR TAŞKÖPRÜ DR. ÖĞR. ÜYESİ, ÖZLEM ŞENER		Psikolojik Danışmanların Kişilerarası İlişki Düzeyleri İle Narsistik Kişilik Yapıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	
DOKTORA ÖĞRENCİSİ FATMA YILDIRIM PROF. DR. HASAN GÜL		Beyin Çalışmalarında Cinsiyet İllüzyonları	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMIR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 5 SESSION: 1		MODERATOR: PROF. HƏCƏR HÜSEYNOVA	
PROF. HƏCƏR HÜSEYNOVA	Feili Sifətlərdə Funksional-Semantik Dəyişmə		
YL. ÖĞRENCİSİ, BETÜL ÇALIK	Çocuk Edebiyatında Korku Konusu Üzerine Eser İncelemesi: Karakura'nın Düşleri		
YL. ÖĞRENCİSİ, FURKAN CAN	Ortaokul 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki Dil Bilgisi Yanlışları Üzerine Bir İnceleme		
YL. ÖĞRENCİSİ, FURKAN CAN	Ay'ı Kim Çaldı Adlı Eserin Çocuğa Görelik İlkesi Açısından İncelenmesi		
F. Ü. F. D., DOSENT MƏMMƏDOVA ŞÖHRƏT NÜSRƏT QIZI	İlyas Tapdığın Uşaq Şeirlərində Yumor		
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZAFER ŞAFAK	José Saramago'nun Körlük Eserinde İnsanlık Halleri Ve İnsan Ahlakı		
ÖĞR. GÖR. DR. EMİNE MERVE USLU	Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyada Kültürel Sermaye Düzeyleri Üzerinde Bir Araştırma		
ÖĞR. GÖR. DR. EMİNE MERVE USLU	Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Yönelik Algıları		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 - 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 6 SESSION: 1		MODERATOR: UZ. DR. ELİF CANSU GÜNDOĞDU	
UZ. DR. ELİF CANSU GÜNDOĞDU		Dev Paratubal Seröz Kistadenom: Olgu Sunumu	
PhD, PT, EMEL TAŞVURAN HORATA PhD, PT, YUNUS EMRE KUNDAKCI		Comparison Of Gait Parameters Under Single And Dual-Task Conditions Between Children With Specific Learning Disorder And Typically Developing Children	
UZM.DR. TÜRKAN TUNCER		Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon Uygulamalarının Kinezyofobi Üzerine Etkisinin İncelenmesi	
DR. ÖĞR. ÜYESİ DİLEK VURAL KELEŞ ÇİĞDEM ÖZTEMEL DR. ÖĞR. ÜYESİ OYA GÜVEN		Covid-19 Tedavisine Genel Bakış	
DR. ÖĞR. ÜYESİ DİLEK VURAL KELEŞ EYLÜL PEHLİVAN DR. ÖĞR. ÜYESİ OYA GÜVEN		Covid-19'un Böbreklere Etkisi	
ARAŞ. GÖR. DT. MUSTAFA KAANALP ERGÜL DOÇ. DR. FATİH SARI		Immediate İmplantasyon Sonrası Bireysel İyileşme Başlığı Tekniği İle Uygun Çıkış Profilinin Oluşturulması Olgu Sunumu	
WALID MOUDANI		Dynamic Features Selection for Heart Disease Classification	
DR. ÖĞR. ÜYESİ, NEŞE ATAMAN BOR ARAŞ. GÖR., AYLIN DEMİR		Egzersiz Menstruasyona Etkisi	
DR. ÖĞR. ÜYESİ, NEŞE ATAMAN BOR ARAŞ. GÖR., AYLIN DEMİR		Fiziksel Aktivitenin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi	
DOÇ. DR. YELİZ ÇAKIR SAHİLLİ		Tiopronin'in Antioksidan Kapasitesinin İncelenmesi	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

22. 05. 2022		10: 00 - 12:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 7 SESSION: 1		MODERATOR: ASST. PROF. DR. ÖZGE ERDEM	
ÖMER ERKİN KALFA DOÇ. DR. ENES DERTLİ		Probiyotik Meyve Suları	
ADEREMİ TIMOTHY ADELEYE OJO SEGUN SAMSON CHUKS K. ODOH KINGSLEY IGENEPO JOHN OLUDARE O. OSIBOYE		Recent Advances In Environmental Applications Of Metal Organic Frameworks (MOFs)	
ASST. PROF. DR. ÖZGE ERDEM		Selection Of Tube Material Used For Production Of Low Temperature Superconductor, MgB2 By Using Computer-Aided Software	
MELTEM İLÇE BAHADİR ARŞ. GÖR. DR. YASEMİN YILDIRAN AVCU EMİRHAN ÇALIM ARŞ. GÖR. DR. FUNDA GÜL KOÇ DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN UZUNER DOÇ. DR. RİDVAN YAMANOĞLU DR. ÖĞR. ÜYESİ FİKRET SÖNMEZ DR. ÖĞR. ÜYESİ MERT GÜNEY DOÇ. DR. EGEMEN AVCU		Biyomedikal Ti6AL4V Alaşımına Bilyalı Dövme İle Özel Yüzey Desenlerinin İşlenerek Yüzey Özelliklerinin Geliştirilmesi	
GİZEM ÜSTÜNEL ZEHRA EMEL OYTAÇ YASİN ÜRERSOY YEŞİM BALTACI		Seramik Kaplama Malzemeler Sektöründe Porselen Sofra Eşyası Toz Emme Atıklarının Kullanımı	
AHMAD K. JASSIM RAHEEM KH. AL-SUBAR		Studying the Possibility to Weld AA1100 Aluminum Alloy by Friction Stir Spot Welding	
AMER RAOUGUI PROF. DR. KENAN YILDIZ		C55 Çeliğin Mekanik Özelliklerine Ve Yeniden Kristallenme Davranışına Soğuk Çekmenin Etkisinin İncelenmesi	
ESRA ÇOBAN DOÇ. DR. MESUT YILMAZOĞLU		Proton Değişim Membranlı Yakıt Hücreleri İçin Grafen Oksit Katkılı Kompozit Elektrolitlerin Geliştirilmesi ve Karakterizasyonu	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 1 SESSION: 2		MODERATOR: DR. ÖĞR. ÜYESİ YASEMİN ERENGEZGİN KAFKAS	
DR. ÖĞR. ÜYESİ YASEMİN ERENGEZGİN KAFKAS		Plastik Sanatlarda Monokrom Tercihinin Nedenleri Ve Etkileri	
Y L. ÖĞRENCİSİ RABİA ŞİMŞEK DR. ÖĞR. ÜYS. DERYA KUTLU		Sağlık Turizmi Kapsamında Yerel Halkın Kaplıcalara Yönelik Algı Ve Beklentileri. Sivas İli Örneği	
ARŞ. GÖR. DR. AYMAN KARA		Thomas More'un Yaşadığı Siyasal Ortam ve Bu Ortam Üzerinden Ütopya Eserinin Değerlendirilmesi	
DR. D. BURCU EĞİLMEZ		Between Nationalism, Neo-Ottomanism And Capitalism: Traditional Turkish Arts	
DR. D. BURCU EĞİLMEZ		Popularizing The Traditional	
DR. ÖĞR. ÜYESİ FİGEN ARSLAN KOÇKAYA		Yeni Nesil İletişim Teknolojilerinin Turizm Sektöründe Kullanılabilirliği Üzerine Bir Değerlendirme	
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEMRA KOTAN TUBA ARSLAN		Sinemada Varoluşçuluğun İzlerini Sürmek: “Groundhog Day” Ve “The Map Of Tiny Perfect Things” Filmlerinin Karşılaştırmalı Analizi	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 2 SESSION: 2		MODERATOR: DR. ÖĞR. ÜYESİ, İLKAY ŞENDENİZYÜNCÜ	
ASST. PROF. DR. MUSTAFA TUĞAN ASST. PROF. DR. SEDA E. ÖZÇELİK		Aggregate Dynamics after a Shock to Home and Foreign Labor Productivity in Developing Economies	
ARŞ. GÖR. YUNUS SAVAŞ ARŞ. GÖR. DR. DİLEK ALMA SAVAŞ		The Impact Of Geopolitical Risks And Exchange Rate On The Bist 100	
NİLGÜN SOYKAN PROF. DR, NURİ ÖMÜRBEK		Türkiye’deki İllerin Katılım Bankacılığı Açısından Entropi Tabanlı Kümeleme Analizi İle Değerlendirilmesi	
ARŞ. GÖR. DR. EYLÜL ECE DEMİR		İklim Değişikliği: Yeşil Enerji Ve Ukrayna Krizinin Etkileri	
ARŞ. GÖR. DR. EYLÜL ECE DEMİR		Enflasyon Ve Merkez Bankalarının Çıkmazı	
PH.D., BOUKHEDIMI CHEMS EDDİNE.		The Examination Of PEUGEOT Competitiveness In The European’s Electric Vehicle Market	
DR. ÖĞR. ÜYESİ, İLKAY ŞENDENİZYÜNCÜ		Gelişmekte Olan Ülkelerde Finansal Ve Ekonomik Bütünleşmenin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 - 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 3	SESSION: 2	MODERATOR: DR. ÖĞR. ÜYESİ SONGÜL ATAK	
Y L. ÖĞRENCİSİ HÜSEYİN AYKUT ERDEM DOÇ. DR. SERDAR BOZKURT		Yetenek Yönetimi Uygulamalarının Örgütsel Bağlılığa Olan Etkisinde İşveren Markasının Düzenleyici Rolü	
YL ÖĞRENCİSİ, OKAN MEMİLOĞLU		Attika'da Siyasal Katılımın İç Ve Dış Etkenleri	
DR. ÖĞR. ÜYESİ SONGÜL ATAK		Engelli Hakları Komitesi'nin Engellilerin Sağlık Hakkının Korunmasına İlişkin Kararları	
BERNADETH S BALLESTEROS, MA, CHRA DARWIN D DIOLA, MPSY, CHRA KENO ALVIR G SUNI, MAP, RPM, RPSY		A Correlational Study: Quality Of Life And Mental Health Of Psychology Students Amidst The Pandemic	
DOÇ. DR. ŞENAY SARAÇ Y L. ÖĞRENCİSİ ORHAN KEMAL KAPLAN		Türkiye Ulusal Varlık Fonu'nun Dünya Varlık Fonları İle Karşılaştırılması	
FATMA NUR SAĞIR YILMAZ		Sürdürülebilirlik Kavramının Tarihçesi Ve Ülkemizdeki Durumu	
DR. ALİ İHSAN ÖZTÜRK		6360 Sayılı Kanunun, Çevre Ve Katı Atık Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMIR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 4 SESSION: 2		MODERATOR: MƏMMƏDOVA ƏSMƏTXANIM BƏYƏHMƏD QIZI	
MƏMMƏDOVA ƏSMƏTXANIM BƏYƏHMƏD QIZI	Həkim Nizaminin Tibbi Görüşləri		
FİDAN NASİROVA	Güney Azərbaycan Uşaq Ədəbiyyatında Ana Dilinin Tərənnümü		
OĞUZHAN DURMAZ	Türkmen Türkçesinde Toplumsal İfadelerin Anlam Bilimi Ve Söz Dizimi Bakımından İncelenmesine Bazı Deyim Ve Atasözü Örnekleri		
Y L. ÖĞRENCİSİ YUNUS EMRE YAŞADI PROF. DR. NİHAYET ARSLAN	Tomris Uyar'ın “Ormandaki Ayna” Öyküsünde ‘Masal’ın Yeniden İnşası		
DR. SANİYE KARGAN	Ahmed B. Hanbel'e Nisbet Edilen “Üç Şeyin Aslı Yoktur: Tefsir, Melâhim Ve Megâzi” Rivayetinin Tahlili		
DR. ÖĞRENCİSİ MUHAMMET FARUK EKİCİ	“Üç Bacı” Masalına Ait Varyantların Bir Epizot Bakımından Mukayese Edilmesi		
ALADDIN AL-TARAWNEH	Revisiting Domestication and Foreignisation Methods: Translating the Quran by the Hybrid Approach		
DR. ÖĞRENCİSİ MUHAMMET FARUK EKİCİ	Divan Şairlerinden Karamanlı Nizami'nin Şiirlerinde Atasözleri, Deyimler Ve Halk Söyleyişleri		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 5 SESSION: 2		MODERATOR: F.Ü.F.D. ZEMFİRA ABBASOVA	
DR. ÖĞRT.ÜYESİ. AYHAN BULUT DR. ÖĞRT.ÜYESİ. MEMET KUZEY		Öğretmenlik Meslek Kanununa İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerinin İncelenmesi	
DR. ÖĞRT. ÜYESİ. AYHAN BULUT		Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Kavramına İlişkin Algılarının Belirlenmesi	
ALİYE YEŞİLDOĞAN PROF. DR. NURİ ÖMÜRBEK		Türkiye’deki Devlet Üniversitelerinin Kpss Alan Sınavındaki Başarı Sıralamalarının Entropi Temelli Kümeleme Analizi İle Değerlendirilmesi	
HAZAL ATLI PROF. DR. TUNÇ DURMUŞ MEDENİ		FATİH’ten EBA’ya Kamuda Eğitim Teknolojilerinin Evrimi Ve Geleceğe Yönelik İyileştirme Önerileri: Eğitimde Etkileşimli E- İçerik Kullanımının Önemi	
Dr. KÜBRA KARAKAYA ÖZYER		Aday Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	
PROF. DR., OKTAY AKBAŞ Y L. ÖĞRENCİSİ GÜLENAY KUNDOĞDU		Öğretmenlerin Gönüllülük Motivasyonlarının Eğitim Programı Liderliği Yeterlikleri Bağlamında İncelenmesi	
PROF. DR. OKTAY AKBAŞ Y L. ÖĞRENCİSİ ONUR BAŞARAN		Öğretmen Adaylarının Anlamaya Dayalı Tasarım(UbD) Konusundaki Yeterlilik Ve Farkındalıklarının Geliştirilmesi İçin Bir Mesleki Gelişim Kursu	
DR. ÖĞR. GÖR. M. TOPRAK KESKİN ARŞ. GÖR. Ş. CİHAT ÖZER DUYGU YENİGÜN		Spor Bilimleri Öğrencilerinin Spor Besin Takviyelerine Yönelik Tutumlarının Analizi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Örneği	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756
Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 6 SESSION: 2		MODERATOR: DOÇ. DR. İSMAİL POYRAZ	
IRMAK DAL DR., FATİH ÖZTEMİR DR. ÖĞR. ÜYESİ, SELİN ÖZKAN- KOTİLOĞLU DOÇ. DR., DİLEK KAYA- AKYÜZLÜ DOÇ. DR., BORA BAŞKAK ÖĞR. GÖR. DR., BURÇİN ÇOLAK DR., OSMAN TOPÇU		Şizofreni Hastalarında BDNF Val66Met Gen Polimorfizminin Agresyon İle İlişkisi	
ASST. PROF. TUGBA NURCAN YUKSEL		Investigation Of The Effect Of Propolis On The Liver In A Cecal Ligation And Puncture-İnduced Polymicrobial Sepsis Model In Rats	
ELİF MİHRİNAZ AYTEKİN DOÇ. DR. FEYZA ÖKE ALTUNTAŞ		<i>Thymus Cappadocicus</i> var. <i>cappadocicus</i> Bitkisinin Asetilkolinesteraz İnhibitör Etkisinin Belirlenmesi	
ESRA BAL DR. ÖĞR. ÜYESİ, ZEYNEP BETTS DR. ÖĞR. ÜYESİ, ASUMAN DEVECİ ÖZKAN		Prostat Kanseri Hücrelerinde Rutinin Epitelyal Mezenkimal Geçiş Üzerine Olan Etkisinin İncelenmesi	
DOÇ. DR. İSMAİL POYRAZ BERNA SİVİL BURCU ÖZMEN DR. EVREN ATMACA		Bazı Yerel Fasulye Hat Ve Çeşitlerinde BCMV (Bean Common Mosaic Virus), BGYM (Bean Golden Yellow Mosaic Virus) Ve CTV (Curly Top Virus) Hastalıklarına Karşı Dayanıklılık Genlerinin Moleküler Yöntemlerle Belirlenmesi	
DOÇ. DR. İSMAİL POYRAZ MESUT TOPAL BURCU ÖZMEN DR. EVREN ATMACA		Bazı İleri Çıkmış Fasulye Hatlarında, Hale Yanıklığı (<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>phaseolicola</i>) Ve Adi Yaprak Yanıklığı (<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i>) Hastalıklarına Karşı Dayanıklılık Genlerinin Moleküler Yöntemlerle Belirlenmesi	
ALIREZA SHIRVANI SHADI EBRAHIMI MEHRABANI		Exploring the Application of Knowledge Management Factors in Esfahan University's Medical College	
VET. HEK. MUHİTTİN USLU DR. HARUN KIZILAY		Köpeklerde Sarolaner Kullanımı	
VET. HEK. MUHİTTİN USLU DR. HARUN KIZILAY		Afoksolanerin Köpek ve Diğer Türlerde Kullanımı	

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMİR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

22. 05. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 881 8695 2756		Passcode: 212205	
HALL: 7 SESSION: 2		MODERATOR: DR. BÜLENT AYHAN	
DR. ÖĞR. ÜYESİ, TUĞBA MERT	W_0^* -Eğrilik Tensörü Üzerinde Para-Sasakian Manifoldlar		
AHMET YÜCEL	Web Sayfasının Günlük Ziyaretçi Sayılarının Yapay Sinir Ağlarına Dayalı Zaman Serisi Yöntemiyle Analizi		
PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK ARŞ. GÖR. HASAN KAAAN KÜÇÜKERDEM	Sera İklimlendirme İçin Toprak Kaynaklı Isı Pompası Teknolojisindeki Son Gelişmeler		
PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK DR. BÜLENT AYHAN	Tarımsal Atıklardan Biyoyakıt Üretimi		
DR. BÜLENT AYHAN PROF. DR. HASAN HÜSEYİN ÖZTÜRK	Tarımsal Biyokütle Atık Biyorafinerilerinin Entegrasyonu		
MERVE KÖŞKER ÖZŞEN ÇORUMLUOĞLU	Detection Of Soma Coal Mine Fire Areas By Time Series Analysis Of Landsat Thermal Images		
ÖĞR. GÖR. AHMET TOY DOÇ. DR. EROL TERZİ	En Küçük Kırpılmış Kareler Tahmin Edicisinin Simülasyon Çalışması İle İncelenmesi		
UMUT ERDEM	Türkiye’de Bölgesel Sektörel Verimliliğin Mekansal Örüntüsü		
UMUT ERDEM DR. ÖĞR. UY. UĞUR ELİİYİ SELCEN COŞKUN PROF. DR, K. MERT ÇUBUKÇU	Şehir Planlama Problemlerinin Çözümünde Optimizasyon Yöntemlerinin Kullanımı		
SÜMEYRA TEMİZHAN İLKUNUR KULELİ RÜVEYDA SUNA TEMİZHAN YAHYA SELİM TEMİZHAN	İlkokul Öğrencilerinin Bilim Merkezi Tasarımları		
SÜMEYRA TEMİZHAN EMRE YURDAÖZ YUSUF ÖZDEMİR ELİF ESKİLİ İCLİYE NAZEFSAN PEHLİVAN	Özel Yetenekli Öğrencilerin Geleceğe Zaman Yolculuğu Düşünce Deneyi Yorumları		

Ege 5th International Conference On Social Sciences
Ege 5th International Conference On Applied Sciences
2nd International Group Exhibition Adventure of Art from Traditional to Contemporary
MAY 21-22,2022 - IZMIR

Meeting ID: 881 8695 2756

Passcode: 212205

CONTENT

CONGRESS ID	
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	
PROGRAM	
CONTENT	
ABSTRACT OF PRESENTED PAPERS IN THE CONGRESS	
Naim Göktaş	
YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKKI İLE İLGİLİ KARŞILAŞTIRMALI BİR DEĞERLENDİRME: ILO'NUN 132 NO'LU SÖZLEŞMESİ VE ÜLKEMİZDEKİ YASAL MEVZUAT	1
TUĞÇE TULUK & BEHİYE SELİN GÖKKUT	
IMPACT ON SOCIAL MEDIA MARKETING ACTIVITIES ON PURCHASE INTENTION IN SUSTAINABLE FASHION INDUSTRY: THE MODERATING ROLE OF BRAND PERSONALITY	2
Recep ŞEHİTOĞLU	
DÜŞÜNCE KURULUŞLARININ KAMU DİPLOMASİSİ VE DIŞ POLİTİKA YAPIM SÜRECİNDEKİ ROLÜ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	4
Sevinç RUİNTAN	
RUSYA TÜRKLERİNİN İÇTİMAİ FİKİR TARİHİNDE XIX.YÜZYIL DÖNEMİ	5
Sevinç RUİNTAN	
DÜNYA SAVAŞ TARİHİNDE PROPAGANDA (I DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUNA KADAR OLAN DÖNEM)	7
Yiğit KOCABIYIK & Sibel ERDENK	
LİSANS DÜZEYİ OYUNCULUK EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ	9
FERİŞTAH SÖNMEZ & FERDA YILDIRIM	
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN YİYECEK İÇECEK VE TÜTÜN SEKTÖRÜNDE Kİ İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSININ TOPSİS YÖNTEMİYLE İLİŞKİSİ	10
Onur ÖZDEMİR & Fatih KAYHAN	
MACRO-LEVEL DETERMINANTS OF TURKISH FACTORING INDUSTRY'S ASSET AND NET PROFIT GROWTH	12
Voon Chin Phua & Jesse E. Shircliff	
THE IMPACT OF COMMERCIALIZATION AND MODERNITY ON TOURISTED LANDSCAPES: THE CASE OF SINGAPORE	14
RECEP BÜLENT ŞENSES	
YAVERANDAN ERKÂN-I HARP MIRALAYI TAHİR'İN ASKERİ VE SİYASİ YAŞAMI	15

Elşad Quliyev	16
AXISKA TÜRKLƏRİNİN DEPORTASIYASI VƏ NƏTİCƏLƏRİ	
Elşad Quliyev	17
SOVETLƏRİN TÜRKIYƏYƏ QARŞI TƏLƏBLƏRİNDƏ “ERMƏNİ MƏSƏLƏSİNİN” YERİ. ERMƏNİSTAN SSR-NİN TƏLƏBLƏRİ(1945-1946-Cİ İLLƏR).	
ÜLFER MAMMADLI	18
MİLLİYETÇİLİK NEDİR, OLUMLU VE OLUMSUZ ÖZELLİKLERİ NELERDİR?	
MEHMAN ABDULLAYEV	20
19-CU ƏSRİN 20-30-CU İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANIN İRƏVAN VƏ NAXÇIVAN BÖLGƏLƏRİNDƏ ALİ MÜSƏLMAN ZÜMRƏSİNİN TORPAQ HÜQUQLARI	
İLYAS KARA	21
DÜNYANIN SOYKIRIM TARİHİ	
İLYAS KARA	22
ERMENİ MESELESİNİN VE ERMENİ DİASPORASI FAALİYETLERİNİN TARİHİ KÖTÜYE KULLANMA YÖNTEMLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	
MERVE KONAK	24
19.YY OSMANLI DEVLETİ'NDE YAŞANAN TOPLUMSAL DEĞİŞİMİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN KURULMASINA ETKİLERİ	
Balamirza Aydin Mammadli	25
DEPORTATION OF THE CHECHEN-INGUSH POPULATION IN THE SOVIET UNION DURING WORLD WAR II	
Oumout GIOUNOUS	26
YUNANİSTAN YEREL YÖNETİMLERİ VE REFORMLAR	
AMADOU SANNEH & ALİ AKGÜN	27
THE FEASIBILITY OF ISLAMIC BANKING AND FINANCE IN A SECULAR COUNTRY	
Ece MERİÇ & Sadiye OKTAY	28
BAĞIMSIZ DENETİM FİRMALARININ DENETİM GELİRLERİ ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLERİN ŞEFFAFLIK RAPORLARI ÜZERİNDEN ARAŞTIRILMASI	
Mürşit RECEPOĞLU	30
ENERJİ TÜKETİMİ İLE İSTİHDAM ARASINDAKİ İLİŞKİ: MENA ÜLKELERİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ (1991-2019)	
HİLAL SÖNMEZ & ÖZLEM KUTLU FURTUNA	31
YÖNETİM KURULUNDA KADIN ÜYE VARLIĞININ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ AÇIKLAMASI ÜZERİNE ETKİSİ: BIST 100 ÜZERİNE BİR UYGULAMA	

Zümral GÜLTEKİN & Selçuk KAHVECİ	33
UMUT İŞ BULMA BASKISINI VE ÖZNEL ZİNDELİĞİ ETKİLER Mİ? DENİZ VE LİMAN İŞLETMECİLİĞİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA Esra İLİKKAN & Meral Erol FİDAN	34
COVID-19 RİSK ALGISI VE MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MESLEKİ FAALİYETLERİNE ETKİSİ Didem GEZMİŞOĞLU ŞEN	36
TÜKETİCİLERİN ÇEVİRİMİÇİ İKİNCİ EL ALIŞVERİŞE YÖNELİK TUTUM VE NİYETLERİNİN BELİRLENMESİNDE HEDONİK DEĞERLERİN ETKİSİ Fatih POLAT	37
COVID-19 PANDEMİSİ VE RİSK TOPLUMU Sümevra TEMİZHAN & Ada DULKADİR	38
OKÇULUK SPORUNUN OLİMPİYAT ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: ANKARA ÖRNEĞİ Sümevra TEMİZHAN & Poyraz KİRİŞ & Ümit Kaan KOÇAK & Ece AVCI	39
MEKTUPLARIN DEĞERLER EĞİTİMİNE ETKİSİ: ÇANAKKALE ZAFERİ ÖRNEĞİ Cemre Eda ERKİLİÇİ	40
SAĞLIK KURUMLARINDA KALİTENİN VE VERİMLİLİĞİN SÜREKLİ İYİLEŞTİRİLMESİ YAKLAŞIMIYLA UYGULANAN İYİ UYGULAMALAR ÜZERİNE RETROSPEKTİF ARAŞTIRMA MUHAMMED ALİ VURAL	42
DEFTER KAYIT VE BELGELERİ GİZLEMEN SUÇUNUN SORUŞTURULMASI SERTİF DEMİR & R. DİLEK KOÇAK	43
THE DESTRUCTIVE LEADERSHIP AND MIDDLE EAST SERTİF DEMİR	45
THE GREEN LOGISTICS: CONCEPTUAL EVOLUTION BİRTAN BOZLU & GAMZE GÜRLER	47
FİTNESS MERKEZLERİNİ ÇERÇEVELEMEN: SOSYOLOJİK BİR ÇALIŞMA Metin BAYKAN & Firdevs YÜZBAŞI TOBAZ	48
BAŞKANLIK SİSTEMİNDE SEÇİM BARAJININ YERİ VE TÜRKİYE'DEKİ HUKUKİ DURUM İrem KOÇYİĞİT & Ahmet Sait ÖZKUL	50
ÇEVİRİMİÇİ GÖNÜLLÜLÜĞE KAVRAMSAL BİR BAKIŞ	

Yusuf ERSOY & Adem AKTAŞ & Tuğçe Hanım ERSOY	51
SAĞLIK SEKTÖRÜNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE SAĞLIK 4.0	
Yusuf ERSOY & Tuğçe Hanım ERSOY	54
AHP VE TOPSIS YÖNTEMLERİ KULLANILARAK SAĞLIK SEKTÖRÜNDE PERSONEL SEÇİMİ	
Muhammet Ensar TAŞKÖPRÜ & Özlem ŞENER	56
PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN KİŞİLERARASI İLİŞKİ DÜZEYLERİ İLE NARSİSTİK KİŞİLİK YAPILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	
FATMA YILDIRIM & HASAN GÜL	58
BEYİN ÇALIŞMALARINDA CİNSİYET İLLÜZYONLARI	
Həcər Hüseynova	60
FEİLİ SİFƏTLƏRDƏ FUNKSIONAL-SEMANTİK DƏYİŞMƏ	
BETÜL ÇALIK	63
ÇOCUK EDEBİYATINDA KORKU KONUSU ÜZERİNE ESER İNCELEMESİ: KARAKURA'NIN DÜŞLERİ	
Furkan CAN	64
AY'I KİM ÇALDI ADLI ESERİN ÇOCUĞA GÖRELİK İLKESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Furkan CAN	66
ORTAOKUL 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERDEKİ DİL BİLGİSİ YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Məmmədova Şöhrət Nüsrət qızı	68
İLYAS TAPDIĞIN UŞAQ ŞEİRLƏRİNDƏ YUMOR	
ZAFER ŞAFAK	71
JOSÉ SARAMAGO'NUN KÖRLÜK ESERİNDE İNSANLIK HALLERİ VE İNSAN AHLAKI	
Emine Merve USLU	73
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYADA KÜLTÜREL SERMAYE DÜZEYLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	
Emine Merve USLU	75
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL ORTAMDA AHLAKİ DEĞERLERE YÖNELİK ALGILARI	
Yasemin ERENGEZGİN KAFKAS	77
PLASTİK SANATLARDA MONOKROM TERCİHİNİN NEDENLERİ VE ETKİLERİ	

RABİA ŞİMŞEK & DERYA KUTLU	78
SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA YEREL HALKIN KAPLICALARA YÖNELİK ALGI VE BEKLENTİLERİ. SİVAS İLİ ÖRNEĞİ	
Ayman KARA	80
THOMAS MORE'UN YAŞADIĞI SİYASAL ORTAM VE BU ORTAM ÜZERİNDEN ÜTOPYA ESERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
D.Burcu Eğilmez	82
BETWEEN NATIONALISM, NEO-OTTOMANISM AND CAPITALISM: TRADITIONAL TURKISH ARTS	
D.Burcu Eğilmez	83
POPULARIZING THE TRADITIONAL	
Figen ARSLAN KOÇKAYA	84
YENİ NESİL İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN TURİZM SEKTÖRÜNDE KULLANILABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Semra KOTAN & Tuba ARSLAN	85
SİNEMADA VAROLUŞÇULUĞUN İZLERİNİ SÜRMEK: “GROUNDHOG DAY” ve “THE MAP OF TINY PERFECT THINGS” FİMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ	
Mustafa Tuğan & Seda E. Özçelik	87
AGGREGATE DYNAMICS AFTER A SHOCK TO HOME AND FOREIGN LABOR PRODUCTIVITY IN DEVELOPING ECONOMIES	
Yunus Emre YAŞADI & Nihayet ARSLAN	89
TOMRİS UYAR'IN “ORMANDAKİ AYNA” ÖYKÜSÜNDE ‘MASAL’IN YENİDEN İNŞASI	
Yunus SAVAŞ & Dilek ALMA SAVAŞ	91
THE IMPACT OF GEOPOLITICAL RISKS AND EXCHANGE RATE ON THE BIST 100	
NİLGÜN SOYKAN & NURİ ÖMÜRBEK	92
TÜRKİYE’DEKİ İLLERİN KATILIM BANKACILIĞI AÇISINDAN ENTROPİ TABANLI KÜMELEME ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	
EYLÜL ECE DEMİR	93
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ: YEŞİL ENERJİ VE UKRAYNA KRİZİNİN ETKİLERİ	
EYLÜL ECE DEMİR	94
ENFLASYON VE MERKEZ BANKALARININ ÇIKMAZI	
BOUKHEDIMI Chems Eddine	95
THE EXAMINATION OF PEUGEOT COMPETITIVENESS IN THE EUROPEAN’S ELECTRIC VEHICLE MARKET	

İLKAY ŞENDENİZ-YÜNCÜ	96
GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE FİNANSAL VE EKONOMİK BÜTÜNLEŞMENİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	
Hüseyin Aykut Erdem & Serdar Bozkurt	98
YETENEK YÖNETİMİ UYGULAMALARININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA OLAN ETKİSİNDE İŞVEREN MARKASININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ	
OKAN MEMİLOĞLU	100
ATTİKA'DA SİYASAL KATILIMIN İÇ VE DIŞ ETKENLERİ	
Songül Atak	101
ENGELLİ HAKLARI KOMİTESİ'NİN ENGELLİLERİN SAĞLIK HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN KARARLARI	
Bernadeth S Ballesteros, MA, CHRA & Darwin D Diola, MPsy, CHRA & Keno Alvir G Suni, MAP, RPm, RPsy	102
A CORRELATIONAL STUDY: QUALITY OF LIFE AND MENTAL HEALTH OF PSYCHOLOGY STUDENTS AMIDST THE PANDEMIC.	
Şenay SARAÇ & Orhan Kemal KAPLAN	103
TÜRKİYE ULUSAL VARLIK FONU'NUN DÜNYA VARLIK FONLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI	
FATMA NUR SAĞIR YILMAZ	104
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMININ TARİHÇESİ VE ÜLKEMİZDEKİ DURUMU	
ALİ İHSAN ÖZTÜRK	105
6360 SAYILI KANUNUN, ÇEVRE VE KATI ATIK YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Məmmədova Əsmətəxanım Bəyəhməd qızı	106
HƏKİM NİZAMİNİN TİBBİ GÖRÜŞLƏRİ	
Fidan Nasirova	108
GÜNEY AZƏRBAYCAN UŞAQ ƏDƏBİYYATINDA ANA DİLİNİN TƏRƏNNÜMÜ	
Oğuzhan DURMAZ	110
TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE TOPLUMSAL İFADELERİN ANLAM BİLİMİ VE SÖZ DİZİMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİNE BAZI DEYİM VE ATASÖZÜ ÖRNEKLERİ	
Muhammet Faruk EKİCİ	111
DİVAN ŞAİRLERİNDEN KARAMANLI NİZAMİ'NİN ŞİİRLERİNDE ATASÖZLERİ, DEYİMLER VE HALK SÖYLEYİŞLERİ	
Muhammet Faruk EKİCİ	113
“ÜÇ BACI” MASALINA AİT VARYANTLARIN BİR EPİZOT BAKIMINDAN MUKAYESE EDİLMESİ	

AYHAN BULUT & MEMET KUZİY	115
ÖÖRETMENLİK MESLEK KANUNUNA İLİŞKİN ÖÖRETMENLERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	
AYHAN BULUT	116
ÖÖRETMEN ADAYLARININ ÖÖRETMENLİK KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ	
ALİYE YEŞİLDOĞAN & NURİ ÖMÜRBEK	117
TÜRKİYE’DEKİ DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİN KPSS ALAN SINAVINDAKİ BAŞARI SİRALAMALARININ ENTROPİ TEMELLİ KÜMELEME ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	
Hazal Atlı & Tunç Durmuş Medeni	
FATİH’TEN EBA’YA KAMUDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN EVRİMİ VE GELECEĞE YÖNELİK İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ: EĞİTİMDE ETKİLEŞİMLİ E- İÇERİK KULLANIMININ ÖNEMİ	118
KÜBRA KARAKAYA ÖZYER	
ADAY ÖÖRETMENLERİN BİLİMSEL ARAŞTIRMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	119
Oktay AKBAŞ & Gülenay KUNDOĞDU	
ÖÖRETMENLERİN GÖNÜLLÜLÜK MOTİVASYONLARININ EĞİTİM PROGRAMI LİDERLİĞİ YETERLİKLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	120
Oktay AKBAŞ & Onur BAŞARAN	
ÖÖRETMEN ADAYLARININ ANLAMAYA DAYALI TASARIM(UbD) KONUSUNDAKİ YETERLİLİK VE FARKINDALIKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN BİR MESLEKİ GELİŞİM KURSU	121
M. Toprak KESKİN & . Ş. Cihat ÖZER & Duygu YENİGÜN3	
SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN SPOR BESİN TAKVİYELERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ ANALİZİ: NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	122

İZMİR
21 - 22 MAYIS 2022

YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKKI İLE İLGİLİ KARŞILAŞTIRMALI BİR DEĞERLENDİRME: ILO'NUN 132 NO'LU SÖZLEŞMESİ VE ÜLKEMİZDEKİ YASAL MEVZUAT

Araştırma Görevlisi, Naim Göktaş¹

¹ İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi,– 0000-0002-5378-3147

ÖZET

Dinlenme hakkının bir parçası olan yıllık ücretli izin hakkı anayasal güvence kapsamı altındadır. Türk İş Hukukunda yıllık ücretli izin hakkının içeriği, 4857 sayılı İş Kanunu'nda ve bu kanuna bağlı çıkartılan yıllık ücretli izin yönetmeliğinde belirlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, ILO'nun 132 No'lu Ücretli Tatiller Sözleşmesi'ni ve Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şart'ının yıllık ücretli izin hakkını düzenleyen ilgili bölümünü imzalamamıştır. Bu nedenle yıllık ücretli izin hakkı ile ilgili ülkemizdeki mevzuat, uluslararası alanda kabul edilen temel metinlerden daha geri düzeyde düzenlenmiştir. Bu çalışmada ILO'nun 132 No'lu sözleşmesi ile Türk İş Hukukundaki düzenlemeler arasında karşılaştırma yapılacaktır.

Ayrıca, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerine yıllık ücretli izin hakkının uygulanması konusunda gerçekleşen işçi şikâyetleri üzerinden çalışma hayatında yaşanan sorunlar incelenecektir. Günümüz çalışma ilişkilerinin gerçekleri olan kayıt dışı, taşeron, esnek ve sendikası çalışanının yıllık ücretli izin hakkının uygulanması noktasında yarattığı problemler bu çalışmanın konularından olacaktır.

Yıllık ücretli izin hakkı ile ilgili ülkemizdeki mevzuatın uluslararası düzeyde kabul edilmiş standartlardan geri bir konumda olması ve bu hakkın etkin bir şekilde kullanılması noktasında çalışma hayatında sorunlar yaşanması, yıllık ücretli izin hakkının etkili bir biçimde korunması ve geliştirilmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu hakkın korunması ve geliştirilmesi için ilk gerçekleşmesi gerekenin yıllık ücretli izin ile ilgili düzenlemelerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi olduğu ve bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti'nin 132 No'lu ILO Ücretli Tatiller Sözleşmesi'ni ve Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şart'ının ilgili bölümünü imzalaması gerektiği bu çalışmada ifade edilecektir. Ayrıca kayıt dışı çalışmaya karşı güçlü bir mücadelenin verilmesi ve çalışma ilişkilerinde güvenceli istihdam biçimlerinin yaygınlaşması ile yıllık ücretli izin hakkının etkin bir şekilde kullanılması arasındaki doğrudan ilişkiye değinilecektir.

Anahtar Kelimeler : Yıllık Ücretli İzin Hakkı, 132 No'lu ILO Ücretli Tatiller Sözleşmesi, Güvenceli İstihdam.

IMPACT ON SOCIAL MEDIA MARKETING ACTIVITIES ON PURCHASE INTENTION IN SUSTAINABLE FASHION INDUSTRY: THE MODERATING ROLE OF BRAND PERSONALITY

Research Assistant, TUĞÇE TULUK¹, Master Student, BEHİYE SELİN GÖKKUT²

¹ İstanbul Aydın University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
ORCID ID: (0000-0002-0940-8411)

² Marmara University, Social Sciences Institute, ORCID ID: (0000-0002-1939-1529)

ABSTRACT

Along with the emerging significance of social media marketing in diverse fields, most scholars have primarily focused on social media marketing activities (SMMAs). The dimensions of social media marketing activities have also been addressed in various studies with diverse authors. For instance, Kim and Ko (2012) firstly classified the SMMAs 5 dimensions (Entertainment, interaction, trendiness, customization, word of mouth (WOM)) in the luxury fashion industry while Seo and Park (2018) examined the impact of social media marketing activities with the same dimensions except WOM in the airline industry. Social media may assist in establishing a link between businesses and consumers and break down fundamental hurdles to long-term behavior. SMMAs are all influenced by transparent and socially responsible brand initiatives, which foster good word-of-mouth (WOM) and electronic word of mouth (e-WOM) more successfully than traditional marketing tactics. This study examines the impact of social media marketing activities on purchase intention. Similar to scholars who previously studied SMMAs, through this study elements like brand equity, brand commitment, and e-WOM are taken into consideration and measured. In addition, the study develops the impact of the moderator role of brand personality on brand commitment and brand equity relationship while understanding how sustainable fashion brands use SMMAs effectively to increase purchase intention. Through the study, the survey attempted to gather information about consumer perspectives by using an online and offline questionnaire with a five-Likert scale. After that, descriptive statistics and path analysis were used to examine the data through structural equation modeling via the SmartPLS. The findings revealed that social media marketing activities had a considerable impact on purchase intention, with brand personality serving as a moderator role.

Keywords: Social Media Marketing Activities, Brand Personality, Sustainable Fashion Industry

References

¹İstanbul Aydın University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, ORCID ID: (0000-0002-0940-8411).

² Marmara University, Social Sciences Institute, , ORCID ID: (0000-0002-1939-1529).

Kim, A.J. and Ko, E. (2012), "Do social media marketing activities enhance customer equity? An empirical study of luxury fashion brand," *Journal of Business Research*, 65 (10), 1480-86.

Seo, E.-J. and Park, J.-W. (2018), "A study on the effects of social media marketing activities on brand equity and customer response in the airline industry," *Journal of Air Transport Management*, 66, 36-41.

DÜŞÜNCE KURULUŞLARININ KAMU DİPLOMASİSİ VE DIŞ POLİTİKA YAPIM SÜRECİNDEKİ ROLÜ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ¹

Dr. Öğretim Üyesi Recep ŞEHİTOĞLU ¹

¹ Gaziantep Üniversitesi, İİBF, ORCID ID: 0000-0001-6855-4841

ÖZET

Dış politikanın ve kamu diplomasisinin gerçekleştirilmesinde düşünce kuruluşları doğrudan ya da dolaylı olarak yer almaktadır. Aynı zamanda düşünce kuruluşları karar verme süreçlerinde bir ikinci görüş şeklinde zuhur ederek ve hedef kamuoyunu yönlendirerek dış politikayı şekillendiren bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Soğuk Savaş sonrası dönemde uluslararası sistemin yapısının değişmesi, küreselleşme ve çok kutupluluk; sosyal ilişkiler ve kimliklerin önemini arttırmakta ve bunun bir gerekliliği olarak yumuşak güç araçlarının uzun vadede kullanılmasını mümkün kılmaktadır. Özellikle düşünce kuruluşlarının salon işlevi (salon function), araştırma brokerliği (research brokerage), ikinci görüş sunması (second opinion), danışmanlık işlevi görmesi (consultancy function), entelektüel amigo şeklinde vuku bulması (intellectual cheerleader), bürokrasi ve diplomasiye insan kaynağı sağlaması ve yarı büyükelçilik (quasi ambassadors) şeklinde faaliyet göstermesi gibi rollerine haiz olması dış politikanın yapıcılara ve karar alıcılara yardımcı olmaktadır. Türkiye özelinde ise düşünce kuruluşlarının ilk ortaya çıkışı 1930 öncesine dayandırılrsa da, işlevsellik açısından bir aktör olarak ortaya çıkışı 1960 sonrasına dayanmaktadır. Dahası 2010 yılı itibariyle Türkiye Cumhuriyeti diplomatik faaliyetlerinde kamu diplomasisine atfedilen önem artmış, devlet kurumları ve liderler, düşünce kuruluşları ile de yakın işbirliği içine girmiştir. Bu bağlamda düşünce kuruluşları ve kamu diplomasisi, Türkiye Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın inisiyatifiyle Kamu Diplomasisi Koordinasyon Kurulu'nun kurulmasıyla; dış politikanın gerçekleştirilmesinde fonksiyonel bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düşünce Kuruluşları, Kamu Diplomasisi, Türk Dış Politikası, Yumuşak Güç.

¹ Bu çalışma; "Kamu Diplomasisinde Düşünce Kuruluşlarının Rolü: SETA, GMF ve SWP Örnekleri" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

RUSYA TÜRKLERİNİN İÇTİMAİ FİKİR TARİHİNDE XIX.YÜZYIL DÖNEMİ

Doç. Dr. Sevinç RUİNTAN

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Bölümü, Türk halkları tarihi ABD,

ORCID ID: 0000-0002-8211-1577

ÖZET

Topraklarının işgal altında olduğunu nezere alarak, Rusya Türklerinin XIX.Yüzyıl tarihinin sömürgeci baskı altında yaşadıkları, hayatlarının her alanında haklarının ihlal edildiği bir dönem olduğu söylenebilir. Ancak tarih yazıcılığında bunun aksine, XIX.Yüzyılın ilk yarısı Rusya Türklerinin içtimai fikir tarihinde Rönesans, ikinci yarısı ise Reformasyon dönemi olarak bilinmektedir. Böyle ki, XVIII.Yüzyıl Fransız burjuva devriminin etkisiyle Avrupa'da yayılmaya başlamış aydınlanma ve milliyetçilik ideyaları Rusya'dan da yan geçmedi. Rusya içtimai fikrinde baş veren değişiklikler de öz növbesinde, imperya halklarının düşünce tarzine bu veya diğer derecede tesir göstermiş oldu¹. XIX.Yüzyılboyu, M.E.Resulzade'nin ifadeysiyle sözlersek, “siyasi olarak mağlup olmuş halk, meneviyatını korumak için mücadelesini sürdürdü”².

Çarlık Rusya'sı işgal ettiği bölgelerde sömürgeçilik politikasını (hem de) müslümanlar arasında mezhep farklılıklarını kullanarak, bu politikanın terkihi hissesi olan Ruslaştırma politikasını ise Rus okulları açmakla hayata geçirirdi. Türk-Müslüman bölgelerinde dünyevi derslerin geçileceği Rus okullarının açılması ilk bakışta ilerici bir adım gibi görünse de asıl amaç Müslüman çocukları ailelerinden ve topluluklarından ayırmak, Rusya'ya sadakat ruhunda yetiştirmekti. Ancak Çarizm bu meselede amacına yetişemedi. Yine M.E.Resulzadenin tebirince, Çarizmin Ruslaştırma politikasında bir araç olarak gördüğü ““uçitel” de sonunda anladı, bildi ki, Türkü kendi Sadi'sinden, Tolstoy'undan mahrum bırakmak olmaz...”³.

Bütün bunlar Volqaboyu'nda A.Kursevi, Ş.Mercani, Kırım'da İ.Gaspıralı, Azerbaycan'da C.Al-Əfqani, M.F.Ahundzade, H.B.Zardabi, Orta Asya ve Sibirya'da A.İbrahim, M.Kari, M.Behbudi, A.Sedreddin, A.Fıtrat vb. timsalında Rusya müslümanlarının aydınlarının,

¹ Исхаков Д. Джадидизм. – В кн.: «Ислам и мусульманская культура в Среднем Поволжье: история и современность». Очерки. Казань, Мастер Лайн, 2001, с.128-135.

² M.Ə.Rəsulzadə. Azərbaycan Cümhuriyyəti. Bakı, Elm, 1990, s.15.

³ M.Ə.Rəsulzadə, a.g.e., s.75.

ceditçilerin ortaya çıkması ile sonuçlandı. Bu da öz növbesinde, XIX.Yüzyılın sonlarında milli matbuatın yaranmasını (“Ekinçi”, “Tercüman”)⁴, daha sonra ise A.B.Hüseynzade, İ.Gaspıralı, A.Z.V.Togan, Y.Akçura tarafından milli ideolojinin formalaşmasını şertlendirmiş oldu.

Anahtar Kelimeler: Rusya Türkleri, Rusya'nın sömürgeçilik politikası, Ceditçilik, Türkçülük.

⁴ Akif Aşırılı. *Azərbaycan mətbuatı tarixi (1875-1920)*. Bakı, “Elm və Təhsil”, 2009, s.4-7. - <http://www.ebooks.az/view/4Z260hLS.pdf> [Erişim tarihi: 30.04.2022]; Şemsettin Seyhan. *Siyasi bilinçlenme yolunda Rusya türkleri*, s.1-9. - https://www.academia.edu/7869801/S%C4%B0YAS%C4%B0_B%C4%B0L%C4%B0N%C3%87LENME_YOLU_NDA_RUSYA_T%C3%9CRKLER%C4%B0_Awakening_of_the_National_%C4%B0dentity_among_the_Muslim_s_of_Russia [Erişim tarihi: 30.04.2022]

DÜNYA SAVAŞ TARİHİNDE PROPAGANDA (I DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUNA KADAR OLAN DÖNEM)

Doç.Dr. Sevinç RUİNTAN

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Bölümü, Türk halkları tarihi ABD,
ORCID ID: 0000-0002-8211-1577

ÖZET

Dünya savaş tarihinde galibiyet için hiyleden istifade edilen ilk savaş Truva savaşı (m.ö.1194-1184) hesap edilmektedir. XVI-XV.yüzyıllarda gravür sanatının gelişmesi askerlere ve sivillere psikolojik tesir gösterilmesi imkanlarını da artırmıştı¹. Bu etki, özellikle ilk ümumavropa savaşı olan 30 yıllık savaş (1618-1648) döneminde hissedilmektedir. “Propaganda” kavramı da bu yıllarda ortaya çıktı².

Görsel 1.³

Görsel 2.⁴

Görsel 3.⁵

Savaş tarihinde ilk kez Rus general M.Kutuzov'un propaganda metinleri hazırladığı melumdur ("Bu verege, onu taqdim eden kişi için bir güvenlik kartı sayılacaktır", Aralık 1812). Bu yöntem, I. Dünya savaşı yıllarında da yaygın olarak kullanılmıştır. I. Dünya Savaşı yıllarında Propaganda "ikna taktiği" olarak kullanılıyordu. Propanga'nın ana hedefi, propagandaya maruz kalan kişinin, propaganda aparanın önceden belirlediği sonuca “gönüllü” olarak varmasını sağlamaktır.

Bu yıllarda savaşan devletlerde, düşman devletlerin ordusuna ve nüfusuna, ayrıca kendi ülkelerinde ve tarafsız devletlerde kamuoyuna psikolojik tesir gösterebilmek için özel kuruluşlar kuruldu: 1914'te Britanya'da “Askeri Propaganda Bürosu”, Almanya'da “Dış

¹ Об истории гравюры / История России, Всемирная история. - <http://www.istorya.ru/articles/gravura.php>

² Mehmet Işık, Şakir Eşitti. Osmanlı İmparatorluğu'nun Birinci Dünya Savaşı'ndaki Propaganda Faaliyetleri Üzerine Bir İnceleme: HarpMecmuası Örneği // Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 2018, Güz (29), s.187.

³ Альбрехт Дюрер. Рыцарь, смерть и дьявол, 1513. - http://germanprints.ru/data/prints/durer/5204_knight_death_devil/index.php

⁴ Joannes Saenredam. Triumph of the Dutch over the Spanish in Eighty Years' War (1568-1648). - <https://www.alamy.com/stock-photo-eighty-years-war-1568-1648-allegory-triumpf-of-the-dutch-over-the-58555824.html>

⁵ Sebastian Vrancx (1573-1647). Flemish Baroque painter. Pillaging a village. Detail. Dutch War of Independence, (1568-1648). - <https://www.alamy.com/sebastian-vrancx-1573-1647-flemish-baroque-painter-pillaging-a-village-image61084303.html>

Ülkelerle Servis Merkezi”; 1915’de Fransa’da "Askeri Propaganda Hizmetleri Dairesi"; 1917’de ABD’de Halkı Aydınlatma Komitesi. ABD’de aynı zamanda, "Dört Dakika" gönüllüleri faaliyete başladılar, Avrupa Orduları Karargahı İstihbarat Şubesi nezdinde "Psikolojik Bölüm" kuruldu⁶.

Görsel 4’.

Propagandanı ciddiye almayan devletler bunun bedelini ağır ödediler. Mesela, ne kadar tuhaf görünse de, Rusya’da müttefikleri İngiliz karşıtı propaganda, düşmanı Alman karşıtı propagandadan daha güçlüydü⁸. Almanya “savaş kurallarına zidd olduğu için” broşürlerin hazırlanması ve dağıtılmasını yasaklamıştı. Lakin, savaştan sonra, Alman Komutanlığı, savaş alanında değil, arka cephede yenildiği hakta düşünceleri seslendirmeğe başladı. Beke ki, savaş yıllarında Alman pozisyonları üzerinde ve arka cepheye Fransızların 29 milyon, İngilizlerin 1 milyon nüsha broşür dağıttığı bilinmektedir⁹. Osmanlı’da propaganda faaliyetleri ise “kendisini korumaya yönelik gayretten ileriye gidememişti”¹⁰. Daha detaylı bilgiler konuşmamızda verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik baksı, propaganda, Truva savaşı, I.Dünya Savaşı.

⁶ Mehmet Işık, Şakir Eşitti, a.g.e., s.188; Панарин И.Н. СМИ, пропаганда и информационные войны. Москва, Поколение, 2012, с.531.

⁷ İngilizlerin Alman karşıtı propagandası: “Kanadalı bir subayın Alman askeri tarafından çarpmıha gerilmesi” / The Times, 10 Mayıs 1915.

⁸ Горбачева Л.О. Официальная пропаганда и формирование образа врага в российском общественном сознании в годы первой мировой войны // Журнал «Документ. Архив. История. Современность», Уральский Федеральный Университет, №13, 2013, с.175.

⁹ Панарин И.Н., a.g.e.

¹⁰ Mehmet Işık, Şakir Eşitti, a.g.e., s.188.

LİSANS DÜZEYİ OYUNCULUK EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ

Arş. Gör. Yiğit KOCABİYİK ¹, Doç. Dr. Sibel ERDENK ²

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, – 0000-0001-7390-6370

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, – 0000-0001-7383-9382

ÖZET

Eğitimin kalitesini, biçim ve içerik zenginliğini arttırmak için eğitim programındaki sorun ve aksaklıkların tespit edilmesi ilk çözüm olarak görülmektedir. Bu noktadan hareketle Türkiye’de 1936 yılında başlayan lisans düzeyindeki oyunculuk eğitiminin bugünkü sorunlarını incelemenin, çözümler üretmenin önemli bir adım olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda temellenen çalışmanın problem cümlesi şöyledir; ‘Türkiye’de lisans düzeyinde oyunculuk eğitimindeki sorunlarla ilgili öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir, bu sorunların giderilmesi için ne gibi çözüm önerileri ileri sürülebilir?’. Çalışma, bu problemlere cevap aramakla birlikte lisans düzeyinde kaliteli bir oyunculuk eğitimi için gerekli koşulların oluşmasına katkı sağlamak amacını taşımaktadır. Nitel araştırma yöntemini kullanan çalışmada, amaçlı örneklem yoluyla katılımcılar belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, en az on senedir oyunculuk lisans eğitimi alanında mezun veren Türkiye’deki kurumlarda ana branş derslerinde eğitim vermekte olan 22 öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmada, öğretim elemanlarının oyunculuk eğitim programındaki sorunlara yönelik görüşlerini elde etmek için veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Oluşturulan ‘Oyunculuk Eğitim Programı - Öğretim Elemanları Görüşme Formu’ ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Öğretim elemanlarının alanda var olan sorunlara ilişkin görüşleri kendi görüşlerinden alıntı yapılarak analiz edilmiş, yapılan analiz sonucunda oyunculuk eğitimi alanındaki sorunlar şu başlıklara ayrılmıştır. (1) Fiziksel koşullar, (2) oyunculuk eğitim programı, (3) öğretim elemanları. Bu üç başlıklarda toplanan sorunları özetlemek gerekirse, oyunculuk eğitim programlarında görev yapmakta olan öğretim elemanlarının görüşleri aracılığıyla, fiziksel koşulların ve öğretim elemanlarının sayısının, niteliğinin yetersiz olduğu, programda teori ve uygulama dengesinin sağlanamadığı, programdaki derslerin içerik ve sıralanışında problemlerin olduğu ve programın nitelikli oyuncu yetiştirmeye dair katkısının olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın sonunda araştırmacılar tarafından bu sorunların çözümü için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : oyunculuk eğitimi, oyunculuk eğitimi sorunları, oyunculuk eğitimi programı

BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN YİYECEK İÇECEK VE TÜTÜN SEKTÖRÜNDE Kİ İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSININ TOPSİS YÖNTEMİYLE İLİŞKİSİ

Prof.Dr. FERİŞTAH SÖNMEZ¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, FERDA YILDIRIM²

¹ ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
- 0000-0002-2021-9427

² ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- 0000-0002-2211-707X

ÖZET:

Küresel ekonomi de yaşanan siyasi, sosyal, salgın hastalıklar ve teknolojik değişimler ile yiyecek içecek ve tütün sektöründe ki işletmeleri etkilemiştir. Dünyada yaygınlaşan COVID-19 salgını ile Türkiye’de üretim yapan işletmeleri derinden etkilemiştir. İşletmeler geleceklerini şekillendirmeyi planlarken, genellikle farklı özelliklere sahip alternatifleri seçmek zorunda kaldıkları bir konumdadır. İşletmelerin iş ortakları yatırım kararları alırken veya bu yatırımları finanse edebilecek diğer firmaların karar alabilmesi ve yatırımcıların hisse alımı yaparken finansal oranlardan elde edilecek verilerle finansal performans ölçümlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda bilimsel kararlar olmalıdır. Bu gibi durumlarda daha güvenilir sonuçlara ulaşmak ve sübjektif kararlardan kaçınmak için yöntemler kullanılmalıdır. Bu yöntemler, çok kriterli karar verme metotlarından biri olan TOPSIS'tir. Yiyecek içecek ve tütün sektöründe ki işletmelerin finansal güçlülüklerini ortaya koymak amacıyla şirketlerin finansal oranları hesaplanmış, hesaplanan bu oranlar ile TOPSIS yöntemi kullanılmıştır. TOPSIS yöntemi ile karar alırken seçilen bir seçeneğin ideal çözüme yakın olması veya ideal olmayan çözüme uzak olması beklenmektedir. Yöntem amacına göre BIST’ de işlem gören gıda şirketlerinin ağırlıklarına göre en ideal şirketi tespit etmeyi hedeflemiştir.

Bu çalışmada, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören yiyecek içecek ve tütün sektöründe ki 24 işletme ele alınmıştır. İşletmelerin bilanço ve gelir tablosundan yararlanarak oran analizi ve çok amaçlı karar verme metotlarından biri olan TOPSIS yöntemiyle analiz edilmiştir. Yiyecek içecek ve tütün sektöründeki işletmelerin bilançolarına KAP (Kamu Aydınlatma Platformu) yararlanılmıştır. Bu çalışmada ki en önemli faktör sektördeki işletmelerin ideal ve ideal olmayan çözüm aralıklarının karşılaştırılmasını sağlamaktır. TOPSIS yöntemi ile elden edilen çalışma sonucunda en ideal şirket EKİZ, en ideal olmayan şirket ise

TETMT. Yiyecek içecek ve tütün sektöründe ki şirketlerin finansal oranlarına göre şirketlerin finansal performanslarında değişkenlik gösterdiği saptanmıştır.

ANAHTAR KELİME: TOPSIS yöntemi, finansal oran analizi, yiyecek içecek ve tütün sektörü

MACRO-LEVEL DETERMINANTS OF TURKISH FACTORING INDUSTRY'S ASSET AND NET PROFIT GROWTH

Onur ÖZDEMİR, PhD

*Associate Professor, Istanbul Gelişim University, Faculty of Economics, Administrative
and Social Sciences,*

Fatih KAYHAN, PhD

Assist. Professor, Kırklareli University, Faculty of Applied Sciences,

ABSTRACT

This study **reviews** factoring industry, which is considered as one of the developing non-banking financial institutions with reference to the leading macroeconomic indicators. **The relation** between ‘Asset Growth of the Industry’ and ‘GDP growth & PPI-Purchaser Price Index as well as Interest Rates’ is examined. Also, **the relation** between ‘Net Profit Growth of the Industry’ and ‘GDP growth & PPI-Purchaser Price Index as well as Interest Rates’ is analyzed.

Data is retrieved from the official website of Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA) of Turkey. Quantitative analysis is conducted by using *quarterly* data for the **period** between 2008 and 2021 with data structure of **time series**. **Method** employed in this study is **trend analysis and descriptive statistics**. Due to the limited number of quarter period (i.e. totally 55 quarterly periods), rather than econometric analysis, **Trend Analysis** is utilized (On official website of BRSA, only data after 2008 is available). The impact of leading macro-level indicators (‘GDP’, ‘Inflation’ and ‘Interest Rate applicable for loans that banks provide’) upon asset growth of factoring industry (and also upon net profit growth) is examined.

Findings of trend analysis indicate that although the relation between gdp growth and asset growth (or net profit growth) is not strong, it can be observed in trend analysis that during global financial crisis, ‘net profit growth’ is negatively affected by *decrease in GDP growth* in Turkey. It is well known fact –in quantitative analysis- that ‘*correlation does not imply causality*’, despite this very fact descriptive statistics and intuitive approach imply that high correlation between PPI and asset growth (and net profit growth) is significantly remarkable and suggest that significant part of increase in asset growth and net profit growth can be explained by increase in PPI (Inflation). Furthermore, the positive correlation between *increase in interest (applicable for banking loans)* and net profit growth can be attributable to the fact that potential and existing clients (of factoring industry) prefer factoring companies instead of banks in case the banks apply comparatively-high interest rates. That is, clients may use banking loan products alternatively. Also, trend analysis indicates that asset growth rate has a significant positive effect on the net profit growth, which is also confirmed by the high level of correlation between two variables.

This study **concludes** that there is much more room for the utilization of financial services provided by factoring industry given the limited level of financial services utilization in the face of high volume of banking loans especially for SME companies that experience some difficulties for reaching banking services & loans. Furthermore, the study **argues** that macro-level factors may explain change in asset growth and net profit growth *to a limited extent*. The study also argues asset growth has statistically significant positive impact on the growth of net profit as far as Turkish factoring industry is concerned.

Key Words: Factoring Industry, Finance, Turkey.

JEL Classification: G23, G20, G10

THE IMPACT OF COMMERCIALIZATION AND MODERNITY ON TOURISTED LANDSCAPES: THE CASE OF SINGAPORE

Voon Chin Phua

Gettysburg College

– 0000-0002-1368-9121

Jesse E. Shircliff

Utah State University

ABSTRACT

Tourism is an important industry in many countries. To maintain competitiveness, tourism sites are constantly subject to redevelopment and reimagination. However, what we called tourist sites are not simply landscapes solely for tourist access and consumption. These places include both tourism and local economies, and enable tourists and locals to engage in daily routines as well as to seek out unique experiences. Building on the concept of touristed landscape, we examine how tourists and locals interpret tourist landscapes in Singapore. Singapore serves as an interesting case study as it is a small country with tourism as a major industry. Using interview and survey data for analysis, we find that what is considered local or tourist lures underscores the conflicting impact of modernity and commercialization on tourism. The positionalities of tourists and locals shape their perspectives on these impacts on touristed landscapes. We suggest that these disputing interpretations affirm the symbiotic relationships between tourists and locals, and between the tourism and local economies, particularly in Singapore. Presenting touristed landscapes as tourist landscapes has helped tourism in Singapore grow.

Keywords: touristed landscape, tourism, commercialization, modernity.

YAVERANDAN ERKÂN-I HARP MIRALAYI¹ TAHİR'İN ASKERİ VE SİYASİ YAŞAMI

Dr. Öğr. Üyesi, RECEP BÜLENT ŞENSES

Yakın Doğu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

ORCID ID: 0000-0003-1044-5778

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında alınan önemli siyasi kararlarından biri de Lozan Antlaşması'nın "Aff-ı Umumiye Mütallik Beyanname ve Protokol"²ü gereğince, çıkarılacak genel aftan yararlanamayacak 150 kişilik listede adı geçenlerin belirlenmesidir. Verilen bu kararlar birlikte, Milli Mücadele süresince mücadeleye karşı direnen ve gelecekte de yeni kurulan rejime zarar vermesi muhtemel olan asker ve siviller, yeni devlet tarafından kurulmaya başlanan sosyo-politik ortamdan uzaklaştırılmıştır. Öte yandan, verilen bu siyasi kararlar birlikte, yeni devletin baskın siyasi anlayışının gelecekte nasıl şekilleneceği ile ilgili önemli bir siyasi irade de ortaya konmuştur. Belirtilenler kapsamında, 150 kişilik listeye dahil olanların biyografilerinin incelenmesi ile birlikte bu şahısların ortak yanlarının belirlenmesi ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında verilen bu siyasi kararın daha kolay analiz edilmesi mümkün olacaktır. Bu kapsamda, 150'likler arasında olan ve son Osmanlı padişahı VI. Mehmet Vahdeddin sürgünde iken onunla birlikte San Remo'da bulunan Erkân-ı Harp Miralay Tahir'in yaşamından kesitler farklı farklı dokümanlarda belirtilmekteyse de anılan subayın askeri ve siyasi geçmişi tam olarak bilinmemektedir. Yapılan çalışma sonunda, anılan subayın askeri geçmişi büyük oranda ortaya çıkartılmıştır. Miralay Tahir, yeni bir devlet kurulurken eski devletin yetiştirdiği her subayın yaşadığı çelişkileri yaşamıştır. Örneğin, İttihat ve Terakki Fırkası döneminde yurt dışına özel görevle gönderilecek kadar akranlarına nazaran iyi bir mesleki konumda bulunmaktayken, Milli Mücadele esnasında Anadolu Hükümeti'ne karşı bir İngiliz casusu olarak faaliyet gösterdiği iddia edilmektedir. Belirtilenler kapsamında bu çalışmanın amacı, arşiv kayıtları ve ikincil kaynaklar kullanılarak Miralay Ali Tahir'in askeri ve siyasi kimliğini ortaya koymaktır. Böylelikle, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş aşamasında bürokrasideki siyasi dönüşümün incelenebilmesi için yeni bir kaynak oluşturulmaya çalışılacaktır. Çalışmada, bahse konu dokümanların nitel olarak incelenmesi temel alınmıştır.

Anahtar kelimeler: 150'likler, Miralay Tahir, VI. Mehmet Vahdeddin,

¹ Kurmay Albay

² Genel Aflla İlgili Beyanname ve Protokol

AXISKA TÜRKLERİNİN DEPORTASIYASI VƏ NƏTİCƏLƏRİ**Y.L.Öğrencisi.Elşad Quliyev**

Bakı Dövlət Universiteti,Türk Dünyası tarixi, 0000000153501712

XX əsrin ortalarında SSRİ-nin tərkibində yaşayan xalqların kütləvi şəkildə deportasiyası həyata keçirildi.Bu prosesin müxtəlif siyasi-iqtisadi səbəbləri var idi.Burada əsas səbəblər kimi sərhədlərin təhlükəsizliyi,qonşu dövlətlərlə olan problemlər göstərilə də başlıca səbəb SSRİ-nin etnik siyasəti idi.Deportasiyalar əsasən türk xalqlarına qarşı həyata keçirilmişdi bu proses zamanı Qaraçay ,Axıska ,Balkar ,Kırım ,Kalmık ,Azərbaycan türkləri köçürülmüşdü. Ən şiddətli şəkildə deportasiyaya məruz qalmış xalqlardan biridə Axıska türkləri olmuşdu.Köçürülən türk xalqlarının bir çoxunun II dünya müharibəsi dövründə SSRİ-yə xəyanət etməsi bəhanəsi əsas səbəb kimi göstərilirdi,lakin digər türk xalqlarından fərqli olaraq Axıska türklərinin köçürülməsinin heçbir səbəbi göstərilməmişdi.Bəzi tarixçilərin fikrincə Axıska türklərinin köçürülməsinin əsas səbəbi SSRİ-nin Türkiyəyə olan torpaq iddiaları idi. SSRİ Türkiyəyə sərhəd olan ərazilərdən türk xalqlarını köçürməklə yarana biləcək SSRİ-türkiyə müharibəsi zamanı bu əraziyə erməniləri yerləşdirərək özünə etibarlı dayaq yaradırdı.

Axıska türkləri 1944-cü ildə Gürcüstandan məcburi şəkildə Mərkəzi Asiyaya köçürüldü.Əhalinin köçürülməsi zamanı verilən əziyyətlər nəticəsində minlərlə insan yolda öldü.Deportasiya zamanı 212 kənddən təxminən 94 min insan köçürülmüşdü.Axıska türklərinin çıxarıldığı ərazilərə onların ardınca ermənilər köçürülürdü,buda SSRİ-nin Azərbaycanda həyata keçirdiyi siyasətin eynisi idi.

Deportasiya zamanı təxminən 15 min insan həyatını itirmişdir. Stalinin ölümündən sonra deportasiya edilmiş bir çox xalqların nümayəndələrinin məhdudiyyətləri aradan qaldırılarsa da Axıska türklərinin məsələsinə toxunulmadı. Yalnız XX əsrin 90-cı illərində Yeltsin Axıska türklərinin təmizə çıxarılması haqqında qanun qəbul edir.1989-cu ildə Özbəkistanda baş verən Fərqanə hadisələri zamanı 70 minə yaxın Axıska türkü bu əraziləri tərk edir.Onların bir qismi öz ana vətənlərinə geri dönməyi bacarır.Axıska türklərinin problemi müasir zamanda da hələdə qalmaqdadır.Bu problemlər SSRİ-nin türk dünyası üçün qoyduğu “miras”dır.

Açar sözlər:Deportasiya,Axıska türkləri,SSRİ,

SOVETLƏRİN TÜRKİYƏYƏ QARŞI TƏLƏBLƏRİNDƏ “ERMƏNİ MƏSƏLƏSİNİN” YERİ. ERMƏNİSTAN SSR-NİN TƏLƏBLƏRİ(1945-1946-Cİ İLLƏR).

Y.L.Öğrencisi. Elşad Quliyev

Bakı Dövlət Universiteti,Türk Dünyası tarixi, -0000000153501712

ÖZET

Türkiyə tarixinə nəzər yetirdikdə məlum olur ki,hər hansısa dövlət Türkiyəyə qarşı sanksiya tətbiq edəndə ilk olaraq erməni məsələsini qaldırır. “Məzlum” xalq kimi özünü dünyaya göstərən ermənilər tarix boyu Türkiyə və Azərbaycana düşmən olmuşdur.

Birinci Dünya müharibəsində Osmanlı imperiyasının ləğv olunmasından sonra Qars və Moskva müqavilələri ilə Ermənilərin sərhədləri müəyyən edildi.¹Lakin ermənilər Sovet imperiyasının istəklərinə uyğun olaraq İkinci dünya müharibəsi illərində yenidən torpaq iddiaları etməyə başladılar.Bu dövrdə Ermənistandakı və xarici ölkələrdəki erməni təşkilatları qondarma bəyanatlar verdilər.Bu bəyanatlarda ermənilərin guya vaxtilə doğma torpaqlarından qovulması , “Böyük Ermənistan” xəyalları öz əksini tapırdı.

Bu kontekstdə diaspor erməniləri 1945-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının yaradılması ilə bağlı San-Fransisko konfransına memorandum təqdim edərək “işğal olunmuş Ermənistan torpaqlarının” Ermənistana qaytarılmasını tələb edirdilər.Amerikadakı Erməni milli şurası bu məsələylə bağlı xüsusi memorandum çap etdirmişdi. “Erməni xalqının işi” adlı memarandumda birinci dünya müharibəsində ermənilərin “qəhrəmanlığını” vurğulayaraq Sevr müqaviləsi ilə onlara verilməli olan torpaqların Türkiyə sərhədləri daxilində qalmasına narazılıqlarını bildirirdilər. Bu torpaqların Türkiyədə qalmasına görə 1 milyon erməninin mühacirə həyat yaşadığını əsaslandırırdılar.Hətta qeyd olunurdu ki,Türkiyənin tərkibindəki torpaqlar Ermənistan SSRİ-yə qaytarılmalı ,xaricdə yaşayan ermənilər bu torpaqlara geri dönməlidir.Bu sənədlərdə ermənilər simvolik olaraq hətta Ağrı dağının onlara məxsus olduğunu dilə gətirirdilər. Bütün bu tələblər əslində Sovet hakimiyyəti tərəfindən hazırlanırdı, bu dövrdə sovetlər birliyindən həm də Gürcüstan SSR torpaq tələblərini Türkiyəyə bildirmişdi.Bütün bu tələblərə baxmayaraq Türkiyə əzmlı şəkildə mübarizə aparmışdı, Stalinin təkidilə edilən bu tələblərin qarşılığında heç bir ərazi sovet respublikalarına verilməmişdi.Lakin bu dövrdə güclü olan sovetlərə qarşı mübarizədə bitərəflik siyasətindən əl çəkərək qərbə yaxınlaşmağa başlamışdır.

Açar sözlər:Erməni məsələsi, Türkiyə,Ermənistan SSR,Torpaq tələbləri

¹ Türkiyə-Ermənistan münasibətləri: son 30 ildə nələr olub? <https://www.bbc.com/azeri/region-59826271>. (Erişim tarixi 05.05.2022)

MİLLİYETÇİLİK NEDİR, OLUMLU VE OLUMSUZ ÖZELLİKLERİ NELERDİR?**ÜLFER MAMMADLI**

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Fakültesi,

ORCID ID: 0000-0002-5389-1869

ÖZET

Milliyetçilik, bir ulusun çıkarlarını, egemenliğini ve kendi kaderini tayin hakkını bağımsız olarak çözmeyi ve sonra onu sonsuza dek korumayı amaçlayan ideolojik bir düşüncedir. Milliyetçinin asıl görevi, kişisel gelişimini sağlamak, belirli bir uzmanlığa odaklanarak milletin gelişimi için çalışmaktır. Milliyetçiliğin bir ideoloji olarak ortaya çıkışı 19. yüzyıl Fransız Devrimi ile ilişkilendirilse de bu ideolojinin temelinde tek tek milletlerin asimilasyonunu önlemek dayanmaktadır. Milliyetçiliğin bugün de geçerli olan ulusal etkisi, uluslararası siyasi arenada oldukça aktif bir rol oynadığı için yadsınamaz. Çalışmamızın amacı, milliyetçiliğin türüne bağlı olarak siyasete olumlu ve olumsuz etkilerini vurgulamaktır.

Milliyetçiliğin *olumsuz özelliği* olarak, çok uluslu devletlerde her ulusun bağımsızlığını elde etmek arzusunu; büyük devletlerin etkisi ile kendi devletlerine karşı ayaklanmalarını ve örgütlemesini gösterebiliriz. Milliyetçilik aynı zamanda birçok savaşların da nedeni olmuştur. Bu açıdan, tehlikeli bir olgu olarak algılandığı için çok uluslu devletlerde milliyetçiliğin yayılması engellenmektedir.

Millete bağlılık, milletin refahı için çalışmak, milletin kültürel ve manevi gelişimini desteklemek, yabancı hâkimiyet altındaki bir milletin kaderini belirlemeye yönelik siyasi faaliyet ve işgalci tarafından ezilen ve tamamen yok edilen bir kültürü restore etmeye çalışmak milliyetçi ideolojinin *olumlu özellikleridir*.

Ayrıca bahsettiğimiz ideolojini katı bir milliyetçilik biçimi olan ırkçılık, nazizm ve faşizm gibi ideolojilerle aynı kabul eden araştırmacılar da az değildir. Ancak M.K.Atatürk'ün altı ilkesinden biri olan milliyetçilik, din ve ırk birliğine dayalı değildir. Dahi şahsiyetin "Ne Mutlu Türk olana" değil, "Ne Mutlu Türküm diyene"¹ kelimeleri onun milliyetçiliğe hangi anlam verdiğini açıkça göstermektedir. M.E.Rasulzade, milliyetçinin her şeyden önce bağımsızlık için savaşan

¹ Sait Dinc, Atatürk'ü düşünce sistemine göre milliyetçilik ilkesi. - http://turkoloji.cu.edu.tr/ATATURK/arastirmalar/sait_dinc_ataturku_dusunce_sistemi_milliyetcilik_ilkesi.pdf [Erişim tarihi: 08.05.2022].

bir vatansever olduğunu vurgular². Aydınlarımızın bu düşünce biçiminden, milliyetçiliğin vatanseverliğe ırkçılık, Nazizm ve faşizm ideolojilerinden daha çok vatanseverliğe yakın bir anlamı olduğu sonucuna varıyoruz. Makalemizde bu konuda daha fazla bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler : Milliyyətçilik, M.K.Atatürk, M.E.Rasulzade.

² Radif Mustafayev, Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin nəzərində milliyətçilik və millətçilik / 525-ci qazet, 2018. - <https://525.az/news/97642-mehemmed-emin-resulzadenin-nezerinde-milliyetcilik-ve-milletcilik> [Erişim tarihi: 08.05.2022].

19-CU ƏSRİN 20-30-CU İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANIN İRƏVAN VƏ NAXÇIVAN BÖLGƏLƏRİNDƏ ALİ MÜSƏLMAN ZÜMRƏSİNİN TORPAQ HÜQUQLARI

Dosent MEHMAN ABDULLAYEV

Bakı Dövlət Universiteti Tarix fakültəsi

Azərbaycan tarixi (təbiət fakültələri üzrə) kafedrası

ORCID ID 0000-0001-8178-799X

ÖZƏT

Sovet tarixşünaslığında Azərbaycanın İrəvan torpağı qəsdən “Ermənistan” adlandırıldığı üçün bu bölgədə Ali müsəlman zümrəsinin torpaq hüquqlarının öyrənilməsi tədqiqatçıların diqqətindən kənarda qalmış və lazımı şəkildə araşdırılmamışdır. Rus hökuməti tərəfindən 1828-ci ildə ləğv edilən İrəvan və Naxçıvan xanlıqlarının ərazisi heç bir əsas olmadan süni yaradılmış “Erməni vilayətinə” daxil edilmişdi. Nəticədə, bu bölgənin müsəlman türk ali zümrəsi milli və dini ayrı-seçkilik siyasətinə məruz qalmışdı. 1828-ci ildə bu əraziyə göndərilən xüsusi komissiyaya yerli müsəlman əyanlarının torpaq hüquqlarını şübhə altına almaq və sarsıtmaq üçün zəruri addımların atılması xüsusi olaraq tapşırılmışdı. Hökumət orqanları bu siyasəti həyata keçirtmək üçün İrəvan və Naxçıvan bölgələrinin müsəlman bəy və ağalarını qəsdən torpaq və kəndlərin rəsmi sahibi deyil, müvəqqəti “icarəçisi” hesab edirdilər.

Baş komandan qraf Paskeviçin 1828-ci il 25 dekabr tarixli sərəncamı ilə İrəvan, Naxçıvan və Ordubadın xan, bəy və din xadimlərinin tiyul torpaq sahibliyi (tiyul-şərti torpaq mülkiyyət forması idi) ilə bağlı belə bir sərt qərar qəbul edilmişdi.

1. Bundan sonra tiyul torpaqları varislərə ötürülməsin.

2. Qanunsuz hərəkət edənlərdən, xəyanətkarlardan və xaricə qaçanlardan tiyullar təcili geri alınsın.

Qraf Paskeviç 1828-ci ildə Ali müsəlman zümrəsinin torpaq hüquqlarını təsdiq edən sənədlərin toplanıb-yoxlanılması haqqında qərar vermişdi. Lakin 10 ay keçməsinə baxmayaraq, Ali zümrə nümayəndələrinin çoxu Rus hökumətinə güvənmədiyi üçün qanuni sənədlərini gizlədərək onlara təqdim etməmişdi. Buna cavab olaraq 1829-cu ildə Ali müsəlman zümrəsinin tiyul torpaqlarının böyük hissəsi müsadirə edilərək dövlət xəzinəsinin ixtiyatına keçirilmişdi.

Məqaləmizdə 19-cu əsrin 20-30-cu illərində Naxçıvan və İrəvan bölgəsində rus hökuməti tərəfindən Ali müsəlman zümrəsinin torpaq hüquqlarının məhdudlaşdırılması sahəsində həyata keçirdiyi bu kimi tədbirlər araşdırılmışdır.

Açar sözlər: *İrəvan, Naxçıvan, Ali müsəlman zümrəsi, tiyul torpaq sahibliyi*

DÜNYANIN SOYKIRIM TARİHİ

İLYAS KARA

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,

- <https://orcid.org/0000-0003-4755-0037>

ÖZET

Soykırım, suçlar hiyerarşisinin en tepesinde, suçların suçu biçiminde nitelendirilen bir eylem ve hukuk ihlalidir. Temel olarak uluslararası hukuk kapsamında değerlendirilen suç, zamanla ulusal hukukun düzenlemeleri kapsamına da girmiştir. Soykırım kavramı ve soykırım suçu, genel olarak, II. Dünya Savaşı sırasında gerçekleştirilen katliamların yarattığı travmanın etkisiyle oluşturulmuştur. Soykırım suçu hakkındaki temel hukuksal düzenleme, 9 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen ve 12 Ocak 1951 tarihinde yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'dir. Bu uluslararası sözleşme, suçun önlenmesi ve cezalandırılması konusunda asıl olarak devletleri sorumlu tutmuştur. Uluslararası ceza mahkemelerinin, bireysel cezai sorumluluk ilkesi ile sınırlandırıldıkları göz önünde bulundurulduğunda sözleşmenin uygulanması hakkındaki sorumluluğun devletlere getirilmesi, sözleşmenin ihlali halinde devletin yükümlülüğünün doğmasına neden olmaktadır. Soykırım suçuna sebebiyet verebilecek fiillerin işlenmesi, mağdurun kişiliğine ilişkin olarak değil, sırf hedef grubun üyesi olmasına ilişkin olmalıdır. Ayrıca sırf bir grubu kısmen veya tamamen yok etme amacıyla işlenmelidir. Bu unsurun yokluğu soykırım suçunun oluşmasını engeller. Bu açıdan değerlendirildiğinde, herhangi bir olayın soykırım olarak tanımlanabilmesi hukukçular tarafından ve ilgili hukuki metinlere bağlı kalınarak yapılmalıdır. Çünkü hukuki bir temele dayandırılmaksızın, çarpıtılarak soykırım olmayan bir olayın soykırım şeklinde tanımlanması ve tanıtılması ayrı bir insanlık suçudur. Doküman analizi yönteminin kullanıldığı bu çalışmada dünyanın soykırım tarihi incelenmiş ve bugüne kadar soykırım suçuyla ilgili olarak yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenerek bu suçtan dolayı yargılama yapılırken nelere dikkat edildiği ve sonuçları tespit edilmiştir. Öte yandan hiçbir şekilde soykırım olarak nitelendirilemeyecek olayların, tarihi kötüye kullanma yöntemleriyle çarpıtılması ve yanlış şekilde tanıtılması gibi örnek durumlar da ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Suçlar, Soykırım Suçu, Dava, Tazminat

ERMENİ MESELESİNİN VE ERMENİ DİASPORASI FAALİYETLERİNİN TARİHİ KÖTÜYE KULLANMA YÖNTEMLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

İLYAS KARA

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,

<https://orcid.org/0000-0003-4755-0037>

ÖZET

Ermeni meselesi, 19. yüzyılın son çeyreğinde Osmanlı Devleti'nin son günlerinde yaşanan meselelerden bir tanesiydi. 1878'e gelindiğinde, Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki tüm Hristiyan nüfusları Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız veya özerk devletler kurmuştur. Bu süreçte Müslüman ve Türk nüfusun Balkanlar'da sayıca çok fazla olduğu, o coğrafyada yüzyıllardır yaşamış olduğu ve çok sayıda bölgede çoğunluk oluşturulduğu tamamen göz ardı edilmiştir. Üç büyük bağımsızlık hareketi olan Sırp, Yunan ve Bulgar bağımsızlık hareketleri, Müslüman ve Türk nüfusun gitmesi ve gerektiğinde yok edilmesi hususunda kararlıydı. Ermeni meselesi böyle bir atmosfer içerisinde ortaya çıkmıştır. Halbuki Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren idaresi altında bulunan milletleri adil ve hoşgörülü bir biçimde yönetmiş, devletin tebaası olan bütün unsurlar, sağlanan bu geniş hürriyet ortamından yararlanmışlardır. Osmanlı tebaasının önemli bir kısmını oluşturan gayri müslimler içinde yer alan Ermenilere de diğer bütün milletlere olduğu gibi her türlü hürriyet, mülkiyet güvenliği, eğitim ve dil serbestisi, ekonomik refah sağlanmıştır; ırkî ve dinî hürriyetlerini barış ve güven içinde koruma fırsatı verilmiştir. Ermeniler yüzyıllar boyunca hiçbir sıkıntı ile karşılaşmadan yaşamışlar, hattâ kendilerine Hristiyanlar içinde imtiyazlı bir statü de tanınmıştır. Osmanlı Devleti'nin güçlü olduğu dönemlerde gayri müslimlerle ilgili bir problem görülmezken, devletin zayıflayıp güç kaybetmesi üzerine Düvel-i Muazzama'nın gayri müslimleri kendi dinî, siyasî ve ekonomik menfaatleri doğrultusunda yönlendirmeye başlaması ile Ermeni meselesi ortaya çıkmıştır. Ermeniler bundan sonra Osmanlı Devleti'nin bütün Hristiyan unsurları gibi bağımsız bir devlet kurma çabasına girmişlerdir. Büyük devletlerin kendi hesaplarını gizlemek için sorunu bir insanlık ve Hristiyanlık sorunuymuş gibi göstermeleri Ermeni kilisesini de etkilemiştir. Başta Ermeni Patrikhanesi olmak üzere bağımsızlık ve muhtariyet hayali peşinde koşan Ermeniler kendileri üzerinde oynanan oyunları görememişlerdir. Bugün ise Ermeni meselesinde yeni bir döneme girmiş bulunmaktayız. Ermeni diasporasının, Avrupa Parlamentosu, ABD Kongresi ve benzer kurumlardan elde ettikleri ilgiye bakarak kendilerinin başarı elde ettiğini

düşünebilmektedir. Ancak, tam olarak istediklerini elde edecekleri kesin olmaktan çok uzak olasılıktır. Çünkü Ermeni Diasporasının, Ermeni meselesi ile ilgili propagandası bilimsellikten oldukça uzaktır. Ermeni Diasporası, temelsiz ve gerçek dışı bilgilerin diğer toplumlara yönelik propagandasını yaparken tarihi kötüye kullanma yöntemlerine başvurmaktadır. Ermeni Diasporasının yoğun olduğu ülkelerde bu durum, ders kitaplarında dahi görülmektedir. Ermeni Diasporasının pek çok alanda tarihi kötüye kullanma yöntemleri ile gerçek dışı bir propaganda yaptığı bilinmektedir. Bu çalışmada, Ermeni meselesi incelenmiş ve Ermeni Diasporasının faaliyetleri, tarihi kötüye kullanma yöntemleri bağlamında, Fransa'daki ortaokullarda okutulan tarih coğrafya ders kitapları örnekleminde değerlendirilmiştir. Nitel araştırma ilkelerine uygun gerçekleştirilen çalışmanın verileri doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. İlk olarak Ermeni meselesinin tarihi süreci incelenmiş ardından ders kitaplarında Ermeni meselesine yönelik yazılı ve görsel öğeler tarihi kötüye kullanma yöntemleri bağlamında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ermeni Meselesi, Osmanlı Devleti, Ermeni Diasporası, Tarihi Kötüye Kullanma Yöntemleri, Ders Kitabı

19.YY OSMANLI DEVLETİ'NDE YAŞANAN TOPLUMSAL DEĞİŞİMİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN KURULMASINA ETKİLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, MERVE KONAK

Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ORCID ID: -0000-0002-7286-4858

ÖZET

Toplumlar, ihtiyaçlarını karşılamak, eksikliklerini gidermek veya döneme ayak uydurmak amacıyla birbirleriyle etkileşim içinde bulunmaktadır. Toplumlararası etkileşim, gönüllü veya mecburî olabilmektedir. XVIII. yüzyıl Avrupa'sında meydana gelen devrimlerden etkilenen birçok devlet, Avrupa ülkeleri ile etkileşim içinde bulunarak değişim ve dönüşüm yoluna girmiştir. XVIII. yüzyıl sonunda başlayan ve XX. yüzyılda devam eden Osmanlı Devleti'ndeki toplumsal değişim ve bu değişimin süreç içindeki etkileri, üzerinde çokça tartışılan konulardan biri olmuştur.

XVIII. yy. sonu itibariyle Osmanlı Devleti toplumunun, iç ve dış kaynaklı sebeplerden dolayı değişime ihtiyaç duyduğu bilinmektedir. Öncelikle Batı karşısında kaybedilen savaşlara bir çözüm aramak amacıyla askerî kurumlarda başlayan değişim, Avrupa ile temasların artması ile toplumsal yapıyı oluşturan diğer kurumlarda da değişimi başlatmıştır. Modernleşmenin hız kazandığı Tanzimat Dönemi'nde açılan modern eğitim veren kurumlarda yetişen öğrenciler, toplumda zihniyet dönüşümünün önünü açmıştır. Toplum, yeni ideolojiler ve kavramlarla tanışmıştır. Avrupa toplumlarını etkisi altına alan parlamenter yapı üzerinde durulmuş ve bu doğrultuda Meşrutiyet rejimi ilan edilmiştir. Aldığı eğitim, kişisel ilgi alanları ve yaşadığı tecrübeler sonucunda Mustafa Kemal, Millî Mücadele Dönemi boyunca topluma halkın kendi kendini yönetebileceğini ve asıl kurtuluşun bu sayede gerçekleşeceğini aktarmaya çalışmıştır. Halkın egemen olduğu yönetimin mümkün olacağını benimsenmesi üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış, toplum “millî ve bağımsız devlet olma” bilincini benimsemiştir. İstiklâl Harbi'nin zafer ile sonlanmasının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tüm kurumlarında görülen millîlik, laiklik ve tam bağımsızlık anlayışı, toplumsal değişimin, dönüşümün ve toplumsal zihniyet inşasının en büyük örneğini vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Değişim, Batılılaşma, Zihniyet Değişimi, Cumhuriyet

DEPORTATION OF THE CHECHEN-INGUSH POPULATION IN THE SOVIET UNION DURING WORLD WAR II

Balamirza Aydin Mammadli

Baku State University

ABSTRACT

The problem of the deportation of North Caucasian peoples in the Soviet Union during the World War II has not yet been fully studied and therefore is the subject of research by many historians. A scientific-objective approach to the study of the problem of deportation became possible only after the collapse of the USSR thanks to the revealing of the secret archives. Deportation of Chechens and Ingush became the largest ethnic deportation operation in the USSR during the war years. According to various sources, from February to March 1944, between 500,000 and 650,000 people were deported from the territory of the abolished Chechen-Ingush Autonomous Republic¹. A quarter of both peoples died during forced evictions, whereas, even so many Chechens and Ingush didn't die in the war with Nazi Germany. During the policy of the Stalinist administration, contrary to common sense during the ongoing war, hundreds of thousands of military personnel were mobilized for the deportation operation and huge funds were spent from the state budget. After the deportation of the local population, attempts were made to erase their traces in the territory: mosques, cemeteries were looted, books and manuscripts in the Chechen and Ingush languages were burned, streets and districts were renamed Russian and Ossetian². After Stalin's death, the Chechen-Ingush ASSR was restored, but their full rehabilitation took place only in the last years of the existence of the USSR.

Keywords: World War II, USSR, Chechens, Ingush people, deportation.

¹ Bezugolny A.Y., Bugai N.F., Krinko E.F, *Highlanders of the North Caucasus in the Great Patriotic War 1941-1945: problems of history, historiography and source studies*, Moscow, Tsentrpoligraf, 2012. pp.196-201.

² Akhmadov Y.Z., Khasmagomadov E.K, *History of Chechnya in the XIX-XX centuries*, Moscow, Pulse, 2005. p.855.

YUNANİSTAN YEREL YÖNETİMLERİ VE REFORMLAR**Oumout GIOUNOUS**

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

- 0000-0002-4226-9601

ÖZET

Yunanistan yerel yönetimleri, aşırı merkeziyetçi yapıları ve mali olarak merkeze bağımlılıkları ile dikkat çekmektedir. Yapılan üç büyük reform paketi ile yerel yönetimlerin sayısı azaltılmış, Avrupa standartlarına uygun hale getirilmiş ve merkeze bağımlılık azaltılmıştır. Bu çalışmada yerel yönetimlerin yapıları ve yapılan reformlar incelenecektir.

Yunanistan yerel yönetimleri iki dereceli bir yapıya sahiptir. Birinci derece yerel yönetim birimi belediyeler, ikinci derece yerel yönetim birimi ise bölgelerdir. Belediyeler 1912 yılında kent bölgelerinde kurulmuşlardır. İlk kurulduklarında sayısı fazla ve yetkileri az olan belediyelerin, ilerleyen yıllarda gelen reform paketleri ile sayısı azaltılmış ve yetkileri çoğaltılmıştır. Topluluklar 1912 yılında kırsal kesimlerde kurulmuşlardır. Genelde sınırlı güce sahip olmuşlar ve mali kaynak sıkıntısı çekmişlerdir. 1997 yılında sayısı azaltılmış, 2011 yılında tamamen kaldırılmış ve 2019 yılında yeniden belediyelerin alt kurumu olarak geri getirilmişlerdir. Bölgeler, ikinci derece yerel yönetim birimleridir. Bölgelerin kendi bağımsız hizmetleri ve bütçeleri vardır ve organları halk tarafından genel oyla seçilir.

Yunanistan'da yerel yönetimleri etkileyen 3 önemli reform paketi çıkarılmıştır. 1997'de çıkarılan Kapodistrias Planı; iki düzeyden oluşan, çok düzenli bir yerel yönetim sistemi ortaya koymuştur. Yerel yönetimlerin sayısını azaltmış ve yapılarına düzenleme getirmiştir. 2011 de çıkarılan Kallikratis Planı ise ikinci büyük reform paketidir. Bu reform ile yerel yönetimler Lisbon Antlaşması ilkelerine ve Avrupa Birliği'nin yerel yönetim gerçekliğine daha uygun olmuştur. 2019'da çıkarılan Kleisthenis I Planı; İçişleri Bakanlığı'nın organlarını ve sorumluluklarını, belediyeleri ve yerel yönetimlerin denetimini yapılandırmıştır. Bu kanun ile belediyelerin alt kurumu olarak topluluklar yeniden kurulmuş ve belediyelere referandum hakkı getirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı Yunanistan yerel yönetimlerinin yapısının anlaşılması olup ayrıca yerel yönetimlerin yaşadığı sorunlara, reformların getirdiği çözümlerin etkisini ortaya çıkarmak ve Türkiye için bir örnek oluşturmaktır. Bu bağlamda, Yunanistan yerel yönetimlerinin yapısı ve yapılan büyük reformlar araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yunanistan, Yerel Yönetim, Reform Paketi

THE FEASIBILITY OF ISLAMIC BANKING AND FINANCE IN A SECULAR COUNTRY

AMADOU SANNEH¹, Dr. Öğr. Üyesi ALİ AKGÜN²

¹SELÇUK University, Sosyal Bilimler, - ORCID:0000-0002-2986-1707

²SELÇUK University, Sosyal Bilimler, - ORCID:0000-0001-9217-6684

ABSTRACT

After the numerous indications by the conventional system of its numerous shortcomings as evidenced by the unending financial crisis the world has witness, the look for a better alternative that could prevent these crises or at least put their devastating impact on the economy and banking system under control has been a continuous endeavor. During these discussions, the implementation of a system that is not popular but a perfect contrast to the existing system has been gaining momentum. But with the interest element deeply rooted in the conventional system, an alternative system that is explicitly against the element of interest and as well have its principles deeply rooted in the Islamic law raises the question as to how feasible is Islamic Banking and finance in nonreligious societies?

Although the proponents of the system have enumerated the benefits it can bring to society as indicated in the subsequent sections, however, the growth of Islamic finance is also hindered by the multiple cultures and religions existing in a country. Religious and cultural differences lead others to holding wrong concepts about these institutions, and hence leading to their rejection by the public. The prefixation of the term “Islamic” leads to these social and cultural challenges in most of the pluralist societies with heighten confessional tensions, because some non-Muslims consider doing business with Islamic financial institutions a compromise to their own religious beliefs (Bello & Abubakar, 2014; Hammoud, 2017). This makes one wonder if the growth of a system that has religious foundation is hindered in a pluralist society, what chance does it stand in one that does not have a positive outlook towards religion?

Keywords: Islamic Finance, Riba, Shari’ah, secularism, secularization, secular,

BAĞIMSIZ DENETİM FİRMALARININ DENETİM GELİRLERİ ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLERİN ŞEFFAFLIK RAPORLARI ÜZERİNDEN ARAŞTIRILMASI¹

Ece MERİÇ¹ & Dr.Öğr.Üyesi Sadiye OKTAY²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü–

0000-0003-1422-1034

² Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

0000-0003-4458-2535

ÖZET

Son yıllarda tüm dünyada yaşanan finansal krizler, muhasebe skandalları, kamu kurumlarında yaşanan yolsuzluklar şeffaflık kavramına daha fazla önem verilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu kapsamda uluslararası alanda olduğu gibi ulusal olarak da birtakım düzenlemeler yapılarak 2012 yılı Aralık ayından itibaren Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluşların (KAYİK) denetimini üstlenen bağımsız denetim firmalarının şeffaflık raporlarını yıl bazında internet sitelerinde yayınlamaları ve Kamu Gözetim Kurumu (KGK) 'na bildirmeleri zorunlu tutulmuştur. Bağımsız denetim firmalarının yayınladıkları bu raporların ulaşılabilir ve incelenebilir olması şeffaflık, hesap verilebilirlik ve kalite adına oldukça önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Bu çalışmada; Türkiye’de faaliyet gösteren denetim firmalarının şeffaflık raporlarında açıkladıkları; firma yaşı, ortak sayısı, sorumlu denetçi sayısı, KAYİK denetim sayısı, denetçilere verilen eğitim süresi ve yönetim kurulundaki üye sayısı bilgilerinin denetim gelirleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Denetim gelirin aynı zamanda denetim kalitesi ile ilişkilendirilen bir değişken (Kurt ve Özbek, 2022) olduğu düşünüldüğünde, çalışma dolaylı olarak denetim kalitesi açısından denetim firmalarının bulunduğu noktayı değerlendirebilme imkanı sağlaması ve ülkemizde bağımsız denetim gelirleri üzerine yapılan araştırmaların çok kısıtlı sayıda olması nedeniyle bu çalışmanın literatüre ve uygulamaya katkısı açısından önemini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada; KGK web sitesinden bağımsız denetim firmalarının 2016-2020 yıllarına ait şeffaflık raporları incelenmiştir. Şeffaflık raporları incelenirken, son 5 yılda tüm raporlarını eksiksiz olarak sunan 54 firmanın raporları araştırma kapsamına alınmıştır. Elde edilen veriler her yıl ayrı ayrı ele alınarak lineer regresyon analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda; 2016-2020 yılları arasında denetim gelirini etkileyen en önemli değişkenin KAYİK denetim sayısı olduğu ortaya konulmuştur. Buna ilave olarak 2016 ve 2020 yıllarında sorumlu denetçi sayısının, 2018 yılında ise denetçilere verilen eğitim süresinin de denetim geliri üzerinde

¹ Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında yürütülmekte olan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

etkilerinin olduğu saptanmıştır. Araştırmada ele alınan diğer değişkenler; firmanın yaşı, ortak sayısı ve yönetim kurulundaki üye sayısının bağımsız denetim firmalarının denetim gelirleri üzerinde herhangi bir etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız Denetim, Şeffaflık Raporu, Bağımsız Denetim Geliri

ENERJİ TÜKETİMİ İLE İSTİHDAM ARASINDAKİ İLİŞKİ: MENA ÜLKELERİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ (1991-2019)

Dr. Öğr. Üyesi, Mürşit RECEPOĞLU ¹,

¹ Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,

- 0000-0002-6861-2607

ÖZET

Küresel çapta hızla artan sanayileşme ile birlikte üretimin en önemli girdisi haline gelen enerjiye olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Bu durum belirli bir ekonomik büyüme hedefine ulaşmak isteyen ülkelerin çeşitli enerji kaynaklarına sahip olmasını gerektirmektedir. Kısaca MENA ülkeleri olarak adlandırılan Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'nde yer alan ülkeler büyük ölçüde fosil kaynaklı enerji rezervlerine sahip ülkelerden oluşmaktadır. Ancak bu ülkelerde bulunan enerji kaynaklarının istihdam üzerinde etkili olup olmadığı tartışma konusudur. Dolayısıyla bu çalışmada enerji tüketimi ile istihdam arasındaki ilişki MENA ülkeleri (Cezayir, Mısır, İran, Irak, İsrail, Kuveyt, Fas, Umman, Katar, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri) üzerinden incelenmiştir. Toplam enerji tüketimi verisi "BP Statistical Review of World Energy (2021)" kaynağından elde edilirken tarım, sanayi ve hizmetler sektörüne ait istihdam verisi ise Dünya Bankası veri tabanından elde edilmiştir. Veri mevcudiyetine bağlı olarak 1991-2019 dönemini kapsayan çalışmada Emirmahmutoğlu & Köse (2011) tarafından geliştirilen panel nedensellik testi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Cezayir'de enerji tüketiminden sanayi sektörü istihdamına, İran'da sanayi sektörü istihdamından enerji tüketimine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi söz konusudur. Öte yandan Cezayir ve Kuveyt'te enerji tüketiminden tarım sektörü istihdamına, İran, Fas ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde ise tarım sektörü istihdamından enerji tüketimine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Ayrıca hizmetler sektörü istihdamından enerji tüketimine doğru sadece Fas'ta tek yönlü nedensellik ilişkisi bulunurken enerji tüketiminden hizmetler sektörü istihdamına doğru hiçbir ülkede nedensel ilişkiler mevcut değildir. Bu sonuçlar MENA ülkelerinin bazılarında enerji tüketimi ile sektörel istihdam arasında nedensel ilişkilerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca ilişkilerin yönü ağırlıklı olarak sektörel istihdamdan enerji tüketimine doğrudur. Bununla birlikte tarım sektörü istihdamı ile enerji tüketimi arasındaki nedensel ilişkiler daha fazla ülke için elde edilmiştir. Dolayısıyla politika yapımcıların enerji politikalarını tüm sektörlerin istihdamını artıracak şekilde düzenlemesi ve uygulamaya geçirmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, Enerji Tüketimi, Panel Nedensellik Analizi

YÖNETİM KURULUNDA KADIN ÜYE VARLIĞININ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ AÇIKLAMASI ÜZERİNE ETKİSİ: BIST 100 ÜZERİNE BİR UYGULAMA

HİLAL SÖNMEZ¹, Doç. Dr., ÖZLEM KUTLU FURTUNA²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, -0000-0002-2358-1675

² Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, - 0000-0001-8230-200X

ÖZET

Karbon Saydamlık Projesi (Carbon Disclosure Project- CDP); yatırımcıların, şehirlerin, şirketlerin, bölgelerin ve devletlerin çevresel etkilerini yönetmeleri için küresel bir açıklama platformudur. CDP'nin odak noktası, yatırımcıların, şirketlerin, hükümetlerin ve şehirlerin çevresel etkilerini ölçerek sürdürülebilir bir ekonomi oluşturmaktır. CDP'nin büyük bir çevre verisine sahip olması nedeniyle araştırmada şirketlerin çevresel verilerini gönüllü olarak açıkladıkları platform olarak CDP platformu referans alınmıştır. CDP, "İklim Değişikliği, Şehirler, Orman, Devletler ve Bölgeler, Tedarik Zinciri, Su" olmak üzere 6 alana ilişkin program yürütmekte olup bu çalışmada örneklem sayısının daha fazla olması, şirketlerin diğer programlara göre en fazla iklim değişikliği ile ilgili verilerini paydaşlarına açıklamaları nedeniyle CDP İklim Değişikliği Programı kapsamında şirketlere gönderilen davetler ele alınmıştır. Çalışmada, şirketlerin yönetim kurullarında yer alan kadın yönetici temsilinin ve şirketlerin finansal performanslarının iklim değişikliği ile ilgili çevresel verilerini gönüllü olarak CDP aracılığıyla paydaşlarına açıklamaları üzerindeki etkisinin ne yönde ve nasıl olduğu araştırılmıştır. Bu kapsamda 2014-2020 yılları arasında BİST-100 endeksinde işlem gören halka açık 143 şirket örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada veri setine en uygun yöntem olan panel veri analizi yöntemlerinden panel logit yöntem tercih edilmiştir. Şirketlere ait veriler Bloomberg veri tabanı, Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP), Borsa İstanbul ve şirketlerin kendi internet sitelerinden alınmış olup CDP raporlaması ile ilgili veriler ise CDP küresel internet sitesinden alınmıştır. Çalışmada şirketlerin iklim değişikliği ile ilgili çevresel verilerini raporlama davranışlarını açıklamak için kritik kitle teorisi, paydaş teorisi ve meşruiyet teorisinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda şirketlerin yönetim kurullarında kadın yöneticilerin temsil edilmesinin CDP aracılığıyla iklim değişikliği raporlaması üzerinde önemli bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca firmaların varlık büyüklüğünün artmasının, iklim değişikliği raporlaması üzerinde pozitif yönde etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, Karbon Saydamlık Projesi (CDP), Kurumsal Sürdürülebilirlik, İklim Değişikliği Açıklamaları, Kritik Kitle Teorisi

THE EFFECT OF WOMEN ON BOARDS ON THE CLIMATE CHANGE DISCLOSURE: EVIDENCE FROM BIST 100 FIRMS

ABSTRACT

Carbon Disclosure Project (CDP) is a global disclosure platform for investors, cities, companies, regions and governments to manage their environmental impact. CDP's focus is on creating a sustainable economy by measuring the environmental impact of investors, companies, governments and cities. Since CDP has a large amount of environmental data, the CDP platform was taken as a reference in the research as the platform where companies voluntarily disclose their environmental data. CDP carries out a program on 6 areas: "Climate Change, Cities, Forest, States and Regions, Supply Chain, Water". In the research, invitations sent to companies within the scope of CDP Climate Change Program were examined due to the larger number of samples and the fact that companies disclose their data about climate change to their stakeholders the most compared to other programs. In the research, the effect of women executive representation on the boards of companies and the financial performance of companies on voluntarily disclosing their environmental data about climate change to their stakeholders through CDP was investigated. In this context, 143 publicly traded companies in the BIST-100 index between 2014-2020 were selected as a sample. In the research, panel logit method was preferred among the panel data analysis methods, which is the most suitable method for the data set. The data of the companies were obtained from the Bloomberg database, the Public Disclosure Platform (KAP), Borsa İstanbul and the companies' own websites, and the data regarding the CDP reporting were obtained from the CDP global website. In the research, critical mass theory, stakeholder theory and legitimacy theory were used to explain the behavior of companies reporting environmental data about climate change. As a result of the analysis, it has been determined that the representation of women executives on the boards of companies has a significant impact on climate change reporting through CDP. In addition, it has been concluded that the increase in the asset size of the companies has a positive effect on climate change reporting.

Key Words: Corporate Governance, Carbon Disclosure Project (CDP), Corporate Sustainability, Climate Change Disclosures, Critical Mass Theory

UMUT İŞ BULMA BASKISINI VE ÖZNEL ZİNDELİĞİ ETKİLER Mİ? DENİZ VE LİMAN İŞLETMECİLİĞİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Dr. Zümral GÜLTEKİN¹, Öğr. Gör. Dr. Selçuk KAHVECİ²

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Alaçam Meslek Yüksekokulu,
ORCID ID 0000-0003-4032-4651

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Alaçam Meslek Yüksekokulu,
ORCID ID 0000-0002-5982-8262

ÖZET

Bu çalışmanın amacı deniz ve liman işletmeciliği programında okuyan önlisans öğrencilerinde umudun iş bulma baskısı ve öznel zindeliğe etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın örneklemini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Alaçam Meslek Yüksekokulu Deniz ve Liman İşletmeciliği programı öğrencileri oluşturmaktadır. Veriler çevrim içi ortamda anket yöntemi ile toplanmıştır. Programın 1. ve 2. sınıflarına kayıtlı toplam 79 öğrenci ile anketler paylaşılmış ve 71 anket geri dönmüştür. İş bulma baskısını ölçmek için, Özden ve Sertel-Berk (2017) tarafından uyarlaması yapılan 20 ifadeli 3 boyutlu kariyer stresi ölçeğinin alt boyutu olan 6 ifadeli "iş bulma baskısı" ölçeği kullanılmıştır. Öznel zindelik ölçmek için Uysal vd.(2013) tarafından uyarlaması yapılan 7 maddeli ölçek kullanılmıştır. Umudu ölçmek için Çetin ve Basım (2012) tarafından uyarlaması yapılmış 24 ifadeden oluşan psikolojik sermaye ölçeğinin alt boyutu olarak kullanılan 6 ifadeli "umut" ölçeği kullanılmıştır. Analizler SPSS ve LISREL programı kullanılarak yapılmıştır. Ölçeklere ait güvenirlik kat sayıları iş bulma baskısı 0,85, öznel zindelik 0,85 ve umut 0,83'tür. Ölçekleri yapı geçerliliği için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonuçlarına göre ölçeklerin uyum iyiliği değerleri, sırasıyla iş bulma baskısı ölçeği $X^2/df=1,45$, CFI=0,99, GFI=0,95, RMSEA=0,080, öznel zindelik ölçeği $X^2/df=1,54$, CFI=0,98, GFI=0,92, RMSEA=0,089 ve umut ölçeği $X^2/df=1,24$, CFI=0,99, GFI=0,95, RMSEA=0,059 şeklindedir. Ölçeklerden hiçbir ifade çıkarılmadan ölçekler doğrulanmıştır.

Değişkenler arasındaki etkileşimi araştırmak için yapılan basit regresyon analizi sonucunda umudun iş bulma baskısını ($\beta=-,252$, $R^2=,06$, $p=,034$) negatif ve anlamlı şekilde etkilediği yine umudun öznel zindeliği ($\beta=,472$, $R^2=,22$, $p=0,000$) pozitif ve anlamlı şekilde etkilediği saptanmıştır. İş bulma baskısının %6'lık varyansının, öznel zindeliğin ise %22'lik varyansının umuda bağlı olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak istihdam alanı sınırlı olan deniz ve liman işletmeciliği programı öğrencilerinde umut artırılırsa, hem iş bulma baskıları azalmakta hem de öznel zindelikleri artmaktadır. Veriler tek bir MYO'dan kısa sürede elde edilmiştir. Farklı MYO'lar eklenerek yapılacak çalışmada sonuçlar farklılaşabilir.

Anahtar Kelimeler: İş Bulma Baskısı, Öznel Zindelik, Umut, Deniz ve Liman İşletmeciliği

COVID-19 RİSK ALGISI VE MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MESLEKİ FAALİYETLERİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Esra İLİKKAN, Prof. Dr. Meral Erol FİDAN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 0000-0003-3465-761X

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

0000-0002-3954-676X

ÖZET

Covid-19 salgını tüm dünyada etkisini göstermiş olup insanların kendi sağlık ve güvenlikleri için endişelenmesine neden olmuştur. Covid-19 pandemisi ekonomik, politik ve sosyal alanları etkilemiş ve bu etkilere bağlı olarak işletmelerin çalışma ve iş yapış şekillerinde çeşitli değişiklikler olmuştur. Muhasebe meslek mensupları da bu yeni süreçten etkilenmekte ve uyum sağlamak zorunda kalmaktadır. Bu çalışmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının ve stajyerlerin Covid-19 salgınından öncelikle mesleki faaliyetleri açısından nasıl etkilendiğini araştırmaktır. Ayrıca meslek mensupları ve meslek mensubu adaylarının mesleklerini icra ederken Covid-19 risk algısı da değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında muhasebe meslek mensuplarına pandeminin mesleğe olan etkisi ile ilgili görüşleri ve Yaşam Kalitesi Risk Algısı Ölçeğine verilen deneyim, mükellef sayısı, Covid geçirip geçirmeme açısından değerlendirilmiştir. Anket ile toplanan verilerin analizi IBM SPSS istatistik programında yapılmıştır.

Bilecik SMMM Odasına kayıtlı ve aktif çalışan muhasebe meslek mensubu ve stajyerin ankete verdikleri cevapların frekans ve ortalama sonuçları değerlendirilmiştir. Katılımcılar, iş yoğunluğunda pandemi öncesine kıyasla artış olduğunu, ücret tahsilinde gecikmelerin yaşandığını, evrak toplama ve evraklara ulaşma konusunda sıkıntı yaşadıklarını ayrıca pandemi süresince mesleki faaliyetlerde mesleki birliklerin ve devletin desteğini hissetmedikleri, mükellef sayısında artış olmadığını ve muhasebe programı/uygulaması satın alma ihtiyacının artmadığını belirtmişlerdir. Yapılan analizlere göre Covid-19 döneminde Covid geçirip geçirmediklerine göre meslek mensuplarının pandemi sürecine yönelik algılarında istatistiki farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ancak Covid geçirme ile Yaşam Kalitesi Risk Algısı Ölçeği ifadeleri için arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bunlarla birlikte katılımcıların mükellef sayıları ve deneyimlerine göre verdikleri cevaplar arasında istatistiksel anlamda fark olduğu tespit edilmiştir. Muhasebe meslek mensuplarının Covid-19 pandemi döneminde yeni sürece adapte olma çabasında çeşitli zorluklarla mücadele ettiği gözlemlenmektedir. Toplum ile devlet arasındaki köprü görevini üstlenen muhasebe mesleği için gerekli destek ve yönetim sürecinin devlet ve meslek odalarınca verilmediği, meslek mensuplarının kendilerince bu belirsizlik ortamından çıkmaya çalışmalarının özel yaşamlarına olumsuz yansımaları olması araştırmanın sonuçlarındandır.

ABSTACT

The Covid-19 epidemic, which has affected the whole world, has caused people to worry about their health and safety. The Covid-19 pandemic has affected the economic, political, and social fields, and depending on these effects; there have been various changes in the way businesses work and do business. Professional accountants are also affected by this new process, and they have to adapt. This study investigates how the Covid-19 outbreak primarily influences professional accountants and interns in terms of their professional activities. Within the scope of the study, the opinions of the accounting professionals about the impact of the pandemic on the profession and the experience given to the Quality of Life Risk Perception Scale were evaluated in terms of the number of taxpayers and whether they had Covid. In addition, the Covid-19 risk perception of professionals and professional candidates while performing their profession was also evaluated. The analysis of the data collected by the questionnaire was made in the IBM SPSS statistical program.

The frequency and average results of the answers given to the questionnaire by professional accountants and trainees registered and active in the Bilecik CPA Chamber were evaluated. The participants stated that there was an increase in the workload compared to before the pandemic, there were delays in the collection of wages, they had difficulties in collecting and reaching the documents, they also did not feel the support of professional associations and the state in their professional activities, there was no increase in the number of taxpayers and the need to purchase accounting programs/applications did not increase. According to the analyses made, it has been determined that there is no statistical difference in the professionals' perceptions regarding the pandemic process according to whether they had Covid-19 during the Covid-19 period. However, there is a significant relationship between having Covid and the items on the Quality of Life Risk Perception Scale. In addition, it has been determined that there is a statistical difference between the answers given by the participants according to the number of taxpayers and their experiences. It is observed that professional accountants struggle with various difficulties in their efforts to adapt to the new process during the Covid-19 pandemic period. It is among the results of the research that the necessary support and management process for the accounting profession, which acts as a bridge between society and the state, is not provided by the state and professional chambers and that the professional members' efforts to get out of this uncertainty environment have negative reflections on their private lives.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, risk algısı, muhasebe meslek mensupları, muhasebe mesleği

TÜKETİCİLERİN ÇEVİRİMİÇİ İKİNCİ EL ALIŞVERİŞE YÖNELİK TUTUM VE NİYETLERİNİN BELİRLENMESİNDE HEDONİK DEĞERLERİN ETKİSİ

Dr. Didem GEZMİŞOĞLU ŞEN¹

¹ - ORCID ID: 0000-0002-3043-1114

ÖZET

Tüketicilerin alışveriş yaparken ki tercihlerini şekillendiren en önemli unsurlardan birinin tüketici değer kavramı olduğu düşünülmektedir. Tüketicilerin çevrimiçi alışverişe yöneldiği ilk süreçte öncelikle faydacı değerler ile alışveriş yapmalarına rağmen günümüz tüketicilerin faydacı değerlerden uzaklaştıkları, çok daha farklı nedenlerle çevrimiçi alışveriş yaptıkları görülmektedir. Çevrimiçi alışverişe yönelimin artmasına paralel olarak da ikinci el çevrimiçi alışverişe olan yönelim de artmıştır. Çevrimiçi ikinci el alışveriş siteleri veya çevrimiçi alışveriş sitelerinin içine yeni eklentiler eklenerek tüketici ile ikinci el ürünler buluşturulmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada, çevrimiçi ikinci el alışverişe yönelik çevrimiçi ikinci el tutum ve çevrimiçi ikinci el niyetin belirlenmesinde hedonik değerlerin etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Bu çalışmada, çevrimiçi anket düzenlenerek, kolayda örneklem yöntemi ile çevrimiçi alışveriş yapan 300 tüketiciye ulaşılmıştır. Anket çözümlmeleri için IBM SPSS 22 ve Amos 24 paket programı kullanılarak Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ile analiz yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre, hedonik değerler (macera, haz, rol, fikir) ile çevrimiçi ikinci el tutum arasında pozitif bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Çevrimiçi ikinci el tutum ile çevrimiçi ikinci el niyet arasında ise pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. İkinci el alışveriş çevrimiçi platformlar sayesinde hızla gelişmeye devam etmektedir. Bu çok yeni alışveriş tarzı hakkında çok fazla kaynağa rastlanılmamış olup, bu platformlardan alışveriş yapan tüketici niteliklerinin ve davranışlarının anlaşılmasının son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İkinci el çevrimiçi satın alma, hedonik değer, tutum, niyet

COVID-19 PANDEMİSİ VE RİSK TOPLUMU**Fatih POLAT ¹****ÖZET**

Toplumlar statik değil dinamik yapılardır. Hayat boyu değişim ve gelişim kaydeden toplumlar son iki yüzyılda üretim, teknik, sanayi, teknoloji alanında oldukça ilerleme gösterdi. Gelişimler farklı biçimlerde sorunları da beraberinde getirmektedir. Ulrich Beck, Sanayi Devrimi sonrasında yaşanan modern toplumun başlangıçta fark edilemeyen fakat sonradan belirgin hale gelen durumları inceler. Risk teşkil eden bu durumların kavranması ve çözüm önerileri getirmek amacı ile Risk Toplumu kuramını ortaya koyar. Modernliğin herhangi bir kırılmaya uğramadan devam ettiğini ve bu sürecin bilinçli biçimde yaşanması gerektiğini savunan Ulrich Beck kendi üstüne düşünen modernleşme kuramı ile oluşan risklere öneriler sunmaktadır. 2019 Aralık ayında Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkan yeni tip koronavirüs, dönemin mevcut koşulları ile hızla bütün dünya ülkelerinde kendini gösterdi. 2020 Ocak ayından itibaren pandemi olarak ilan edilen durum yeni bir bunalım dönemidir. Covid-19 olarak adlandırılan virüs sadece bir sağlık sorunu değil sosyal hayatı her yönü ile etkileyen bir durum oluşturdu. Milyonlarca insanın hastalığa yakalandığı, yüzbinlerce kişinin hastalıktan hayatını kaybettiği salgının toplumları etkilememsi kaçınılmazdır. Dünya genelinde bu zaman kadarki doğal afetler ya da toplumsal olaylar arasında benzeri görülmemiş bir durum yaşanmaktadır. Her ülke virüsün tespit edildiği andan itibaren büyük bir mücadele içinde kendi buldu. Pandemi, dünya genelinde eş zamanlı olarak yaşanması ile Risk Toplumu gerçeğini ortaya çıkardı. Bu çalışmada ise Ulrich Beck'in Risk Toplumu kuramı ne olduğunu ve Risk Toplumu kuramı ışığında pandemi döneminin etkilerinin neler olduğunu inceleyeceğim.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Risk Toplumu, Covid-19.

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, - 0000-0003-0186-6917

OKÇULUK SPORUNUN OLİMPİYAT ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: ANKARA ÖRNEĞİ

Sümeýra TEMİZHAN¹ Ada DULKADİR²

İnsanlık tarihine bakıldığında zaman okçuluğun kesin olarak bir başlangıcı bilinmemekle birlikte ok ve yayın kullanılan en eski avlanma ve sportif etkinlik aracı olduğu söylenebilir. Olimpiyat oyunları dünya genelinde 4 yılda bir düzenlenmektedir. 2020 Olimpiyat oyunlarında okçuluk sporunda ülkemize ilk altın madalyayı kazandıran milli okçu Mete Gazoz olmuştur. Bu başarı ülkemizde sevinçle ve gururla karşılanmıştır. Milli sporcu Mete Gazoz'un Olimpiyat şampiyonluğu kazanmasının okçuluk sporuna olan ilgiye etkisinin araştırılması araştırma amacımızdır. Araştırmaya katılanlar Ankara'da okçuluk sporunu yapan sporculardır. Katılımcılara araştırma amacına uygun olarak hazırlanan anket uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı ankettir. Uygulama sonucunda elde edilen veriler basit istatistik ile analiz edilip tablo ve grafiklerle verilmiştir. Çalışma sonucunda, Mete Gazoz'un olimpiyat altın madalyası gibi uluslararası alanda çok büyük başarı kazanmasının, bu spora yeni başlayan ve devam eden çocuklar ve gençler için önemli bir motivasyon kaynağı oluşturduğu ve okçuluğa olan ilginin arttığı, spora yeni başlayan sporcu sayısında artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamızı değerler eğitimi alanında değerlendiriyoruz okçuluk sporunun kendi içerisinde bir disiplin ve temelde değerler eğitime odaklanması etkilidir. Değerler eğitiminin verildiği alanlardan bir tanesi de spordur. Sporcularımızda bedensel etkinlikler ve yetenekler dışında değerler eğitiminin de olması önemlidir. Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi: *Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim.* Ahlak bilgisi değerler eğitiminin vazgeçilmezlerindendir. Ülkemizi her alanda daha ileriye götürmek için kişiliği ahlak üzerine kurulmuş sporcularımızla yola çıkmalı ve devam etmemiz gerekmektedir. Olimpiyatlarda her geçen yıl artan başarılarımızın her alanla olması ve bir gün dünyada en çok branşta madalya alan ülke olarak tarihe geçebilmeyi ümit etmekteyiz. Araştırmamızın bu açıdan önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Olimpiyat, Okçuluk Spor, İlgi, Başarı

¹Sümeýra TEMİZHAN, Millî Eğitim Bakanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, smyrtmzhn@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8133-7956>

² Ada DULKADİR, Millî Eğitim Bakanlığı, Öğrenci,

MEKTUPLARIN DEĞERLER EĞİTİMİNE ETKİSİ: ÇANAKKALE ZAFERİ ÖRNEĞİ

Sümeýra TEMİZHAN¹ Poyraz KİRİŞ² Ümit Kaan KOÇAK³ Ece AVCI⁴

ÖZET

Araştırma amacı, Çanakkale Savaşındaki bir Türk askeri tarafından yazılan mektuba, savaş dönemi koşullarıyla, askerin yakınları yerine geçerek cevap olarak yazılan mektuplarda yer alan duyguları belirlemektir. Araştırmamızın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde bulunan bir okulda ilkokul 4. ve 5. sınıf seviyesinde öğrenim gören öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmamız nitel verilere dayalı olan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Pandemi döneminde uzaktan eğitim şeklinde yapılmıştır. Çalışmanın veri toplama aracı öğrencilerin yazdığı mektuplardır. Veri toplama süreci iki gündür. Katılımcılara Çanakkale Savaşını anlatan bir sunum hazırlanmış ve sunum sonunda bir mektup yayınlanmıştır. Mektubun 106 yıl önce Çanakkale Savaşında savaşmış bir Türk askerinden (Mehmet Tevfik) geldiğini ve bu mektuba o askerin annesi, babası, eşi, çocuğu, kız kardeşi, komşuları ve akrabalarından bir kişi gibi o zamanın koşullarını düşünerek, hissederek cevap yazmaları istenmiştir. Toplanan veriler, içerik analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Kategori ve kodlar oluşturulmuş frekans değerleri verilmiştir. Mektuplardan elde edilen verilerde; Vatan sevgisi, Şehitlik, Allah inancı- İman, Hasret, Özlem, Sevgi, birlik- beraberlik gibi 30 adet duygu- değer bulunmuştur. Araştırma sonucunda mektuplardan elde edilen bulgular ışığında insanlarda aynı anda birden fazla duygunun olabileceği görülmüştür. Kategorize edildiğinde milli, dini ve kişisel duygular yer almaktadır. Çalışma grubundaki öğrenciler sanki 106 yıl öncesinde yaşıyor gibi, o askerlerin gerçek yakınları gibi duygu dolu mektuplar yazmışlar. Her duyguyu bulmak mümkündür. En önemli sonucumuz ise duygularımız hiç değişmiyor hala o günleri yaşıyor gibi hissediyoruz. Araştırma önerimiz bireylerin tarihsel empati yapabilecekleri ortamların artırılması ve böylelikle iyi vatandaş yetiştirmemize katkı sağlayabileceğidir.

Anahtar kelimeler: Çanakkale Mektup Duygu Değer Empati

¹ Sümeýra TEMİZHAN, Millî Eğitim Bakanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, smyrtmzhn@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8133-7956>

² Poyraz KİRİŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, Öğrenci,

³ Ümit Kaan KOÇAK, Milli Eğitim Bakanlığı, Öğrenci,

⁴ Ece AVCI, Milli Eğitim Bakanlığı, Öğrenci, ece333089@gmail.com

SAĞLIK KURUMLARINDA KALİTENİN VE VERİMLİLİĞİN SÜREKLİ İYİLEŞTİRİLMESİ YAKLAŞIMIYLA UYGULANAN İYİ UYGULAMALAR ÜZERİNE RETROSPEKTİF ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Dr. Cemre Eda ERKİLİÇ¹

¹ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Polatlı Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, -
ORCID ID: 0000-0002-9662-1180

ÖZET

İyi uygulamalar sağlık kurumlarında çevresel değişimlere uyum sağlayarak bakım ve hizmet kalitesinin ve verimliliğinin iyileştirilmesinde etkili olan yöntemlerdir. Kalite girişimleri olarak nitelendirilen iyi uygulamalar, arzu edilen sağlık sonuçlarına ulaşılmasını sağlayarak sağlık sistemlerini güçlendirmektedir. Sağlık kurumlarında uygulanan iyi uygulamaların belgelenmesi ve paylaşılması mevcut uygulamaların iyileştirilmesini ve yeni uygulamaların geliştirilmesini kolaylaştırmakta, böylece sağlık kurumlarında performansın iyileştirilmesi ve hataların en aza indirilmesi sağlanmaktadır. Sağlık kurumlarında uygulanan iyi uygulamalara yönelik paylaşımların yapılması, iyi uygulamaların benimsenmeleri ve yaygınlaştırılmaları açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma, sağlık kurumlarında uygulanan iyi uygulamaların incelenerek mevcut durumlarının belirlenmesi ve yaygınlaştırılmalarına katkı sunulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma amacı doğrultusunda T.C. Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne bağlı sağlık kurumlarında 09.03.2020-01.03.2022 tarihleri arasında uygulanan iyi uygulamalara ait paylaşılan verilerin incelendiği retrospektif bir araştırma gerçekleştirilmiştir. İyi uygulamalara yönelik toplanan verilerin düzenlenmesinde Microsoft Office Excel Programı, sayı ve yüzde değerleri olarak hesaplanan tanımlayıcı istatistiklerin elde edilmesinde ise SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda 58 ilde toplam 202 iyi uygulamanın uygulandığı, 24 ilde ise herhangi bir uygulamanın uygulanmadığı tespit edilmiştir. İyi uygulamaların %89'unun hastanelerde, %11'inin ise ağız ve diş sağlığı merkezlerinde ve ağız ve diş sağlığı hastanelerinde uygulandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, hastanelerde uygulanan iyi uygulamaların %68'inin ve ağız ve diş sağlığı merkezlerinde ve ağız ve diş sağlığı hastanelerinde uygulanan iyi uygulamaların %86'sının süreklilik gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, sağlık kurumlarından uygulanan iyi uygulamaların çalışan ve hasta memnuniyetinin artırılması, tedavi etkinliğinin artırılması, performansın artırılması, hastaların bilinçlendirilmesi, maliyetlerin azaltılması, kaynakların verimli kullanılması, zamanın etkin kullanılması gibi kalite ve verimliliğin iyileştirilmesine yönelik önemli katkılar sağladığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular sağlık kurumlarında kalite ve verimliliği sürekli iyileştirerek bakım ve hizmet sunumunda katma değer sağlayan iyi uygulama sayılarının artırılmasının ve iyi uygulamaların ülke genelinde yaygınlaştırılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İyi uygulama, Kalite, Verimlilik, Sürekli İyileştirme, Sağlık Kurumları, Hastane, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi

RETROSPECTIVE RESEARCH ON GOOD PRACTICES APPLIED WITH THE CONTINUOUS IMPROVEMENT OF QUALITY AND EFFICIENCY IN HEALTH INSTITUTIONS

ABSTRACT

Good practices are effective methods of improving the quality and efficiency of care and service by adapting to environmental changes in health institutions. Good practices, which are characterized as quality initiatives, are also effective in strengthening health systems by ensuring that desired health results are achieved. Documenting and sharing good practices in health institutions facilitates the improvement of current practices and the development of new applications, thus, performance is improved in health institutions and errors are minimized. Sharing for good practices applied in health institutions is important for the adoption and generalization of good practices. This study was carried out in order to determine their current status and contribute to their generalization by examining the good practices applied in health institutions. For the purpose of the study, a retrospective research was carried out in the health institutions of the General Directorate of Public Hospitals of the Ministry of Health of the Republic of Turkey, examining the shared data on good practices applied between 09.03.2020-01.03.2022. The Microsoft Office Excel Program was used to organize the collected data for good practices, and SPSS 22.0 program was used to obtain descriptive statistics calculated as frequency and percentage values. As a result of the research, it was determined that a total of 202 good practices were applied in 58 provinces and no applications were applied in 24 provinces. It was concluded that 89% of good practices are applied in hospitals and 11% in oral and dental health centers and oral and dental health hospitals. In addition, it was determined that 68% of the good practices applied in hospitals and 86% of the good practices applied in oral and dental health centers and oral and dental health hospitals were continuous. However, it has been determined that good practices applied from health institutions make important contributions to improving quality and efficiency such as increasing employee and patient satisfaction, increasing treatment effectiveness, improving performance, raising awareness of patients, reducing costs, using resources efficiently, and using time effectively. The findings of the research demonstrate the importance of increasing the number of good practices and spreading good practices throughout the country by continuously improving quality and efficiency in health institutions, providing added value to care and service delivery.

Keywords: Good Practice, Quality, Efficiency, Continuous Improvement, Health Institutions, Hospital, Oral and Dental Health Centers, Oral and Dental Health Hospitals

DEFTER KAYIT VE BELGELERİ GİZLEMEK SUÇUNUN SORUŞTURULMASI**Yüksek Lisans Öğrencisi, MUHAMMED ALİ VURAL¹****ÖZET**

Vergi ceza hukuku, vergi kurallarına aykırılıklar sonucunda idari yaptırım öngörülen kabahatler ile hürriyeti bağlayıcı cezalar ve/veya adli para cezaları öngörülen suçları inceleyerek kamu düzeninin sağlanmasını amaçlayan bilim dalıdır. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenen vergi suçları, vergi kaçakçılığı suçları (VUK m.359), vergi mahremiyetini ihlal (VUK m.362), mükellefin özel işlerini yapma (VUK m.363) ve ekim sayım beyanlarını denetlememe (VUK m.246/2) suçlarından oluşmaktadır. Vergi kaçakçılığı suçlarının etkileri diğer vergi suçlarına göre daha fazla hissedildiği gibi bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması da diğer vergi suçlarından farklılık arz etmektedir. Bu farklılıklar, bildirim ve mütalaa şartı, vergisel arama, etkin pişmanlık hükümleri olarak sıralanabilir. Bu çalışmanın amacı, uygulamada sıklıkla karşılaşılan vergi suçlarından biri olan, defter, kayıt ve belgeleri gizlemek suçunu unsurları bakımından inceleyip, bu suç bakımından makul sürede adaletin sağlanması amacına ulaşılabilmesi için soruşturma evresinde dikkat edilmesi gereken noktaları belirlemektir. Çalışma kapsamında defter, kayıt ve belgeleri gizlemek suçu, tipiklik, maddi unsurlar, manevi unsur ve hukuka aykırılık unsuru bakımından incelenmiş, soruşturma evresinde suç haberinin alınmasından itibaren yapılması gereken hususlar, şüphe dereceleri, toplanması gereken deliller ve soruşturma sonucunda verilebilecek kararlar tespit edilmiştir. Tüm suçlar için CMK'nun öngördüğü “etkin ve tam soruşturma ve tek celsede hüküm” ilkesinin sağlanabilmesi için defter, kayıt ve belgeleri gizlemek suçunda gerçek şüphelilerin tespiti, mütalaa şartının sağlanması ve tüm delillerin toplanması hususlarının son derece önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi kaçakçılığı suçları, defter kayıt ve belgeleri gizlemek suçu, soruşturma, şüphe

¹ Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ORCID ID 0000-0001-7683-6814

THE DESTRUCTIVE LEADERSHIP AND MIDDLE EAST**Prof. Dr. SERTİF DEMİR¹, Doç. Dr. R. DİLEK KOÇAK²**¹ RCID ID: 0000-0001-8329-8735² Ufuk Üniversitesi, IIBF, ORCID ID: 0000-0002-3077-0706**ABSTRACT**

Leadership characteristics are a key for the success of any organization in business, economic, political domains. Among many leadership styles, destructive leadership displays the negative sides of leadership. That negative term tries to explain how a bad leader can influence any organization or political domain in terms of many practices and behaviors. Destructive leadership is the most commonly agreed term for dark side leadership to show the potential negative and damaging aspects of leadership behavior and practices. This dark side of leadership can also literally be characterized as bad, abusive, or toxic. This typology of destructive leadership has many detrimental and damaging effects for the variety of organizations, regardless of their attributes or commercial, political, economic and cultural aspects. The example of destructive leadership is also seen in the political domain.

The Middle East region has long been known as the nucleus of conflicts of inter-state, ethics, religious and sects as well as failure of states. Of course, a wide range of dynamics and reasons account for such adverse situations in the region, nonetheless, the leadership traits in the region have been of critical importance in the long run, among other factors. Because, the general traits of regional leadership have displayed the authoritative characteristics. To tell the truth, the implication of such leadership traits have been very serious and harmful which resulted in failure of state, along with others. Given these facts, the regional leadership characteristics exhibit mostly negative aspects of governance rather than affirmative or progressive. The implications of such leadership can be very destructive for their countries as seen in Iran, Iraq, Egypt, Libya, Morocco, Yemen, Syria and other countries. These kinds of leadership traits are conceptualized as destructive leadership or dark side of leadership.

The destructive leadership practices and behaviors have undeniably played a dramatic role in adverse progress of political, economic, social and cultural devilmment of the region. These leaders can disrupt democracy and economic growth, corruption, nepotism, intervention on neighboring countries' domestic issues, othering/alienating, ethnic and sectarian violence. In

recent decades, there have been failures of some states in the region because of destructive leadership and other factors. Iraq, Syria, Libya and Yemen were the states that experienced a turmoil in the last few decades.

Given these facts, this paper tries to analyze the role of destructive leadership in the failing states in the Middle East.

Key Words: Destructive leadership, Middle East, failing sates

THE GREEN LOGISTICS: CONCEPTUAL EVOLUTION**Prof. Dr. SERTİF DEMİR**

- ORCID ID: 0000-0001-8329-8735

ABSTRACT¹

Environmental problems have become a central issue of our daily life as environmental degradation, overpopulation, fast growing and excessive consumption of natural resources have a great impact on the deterioration of nature. Sustainability development paradigm has been implemented to care for current and future generation needs. As part of sustainability development, all economic sectors need to adapt themselves to the new requirements for the protection of environment. Hence, green economy and green growth concepts have been implemented in logistics sector in order to overcome environmental worsening. In this perspective, this paper aims at exploring the green logistics in evolution perspectives.

Among economic sectors, logistics, as a growing one, has also undesirable effects on the environment. Green logistics is a concept to implement sustainable development in all phases of logistics and supply chain processes. Green logistics contains ecological constraints in conducting the forward and reverse flows of products and information between the point of origin and the point of consumption to meet customer demand.² Therefore, green logistics directly deals with considering the ecological constraints in conducting logistics activities. Sustainable development sees green logistics as “producing and distributing goods in a sustainable way, taking account of environmental and social factors”.³ In this context, green logistics is seen as all struggles to attain a sustainable balance among environmental, economic and social purposes.⁴

Among all, the transportation sector which heavily depends on fossil fuels can be considered one of the main culprits for climate change and global warming. Other logistics activities have

¹ This paper is part of authors' study published in “The Evolution of Green Logistics”, *Int. j. adv. multidisc. res. stud.* 2022; 2(2):487-491.

² Kuma, A. (2015). Green Logistics for sustainable development: an analytical review, *OSRD International Journal of Business*, 1(1), 07-13, 8.

³ Sbihi, A. and Eglese, R. W.(2007). The relationship between vehicle routing and scheduling and green logistics - a literature survey (Management Science Working Paper Series). Lancaster University: The Department of Management Science cited in Kuma, 2015, 8.

⁴ Kuma, 2015, 8.

a partial role in degradation of the environment. Therefore, sustainability has become a very important concept in all business activities. With the widening green growth discourse, the green logistics concept has also evolved to find a practical solution to emerging needs of the environment and adapt itself to its concern. As green logistics fits with ecological requirements, it also causes additional cost, incurs extra time or causes slow the speed of logistics activities, brings extra burden for warehousing, causes administrative burdens. This was conceptualized by Rodrigue et al.⁵ as the “paradoxes of green logistics”. For environmental protection logistics service providers must bear additional cost and to implement green policy in all business activities. As the sensitivity arises among people, society and scholars this causes the change of the customers’ preferences at markets. Companies need to apply green policies in phases of the logistics system.

Key words: Green Logistics, environment degradation, sustainable development, evolution

⁵ Rodrigue, J-P., Slack, B., Comtois, C. (2001), Green Logistics. in Brewer, A.M., Button, K.J., Hensher, D.A. (eds.) The Handbook of Logistics and Supply-Chain Management. Handbooks in Transport #2, London, 339-350.

FİTNESS MERKEZLERİNİ ÇERÇEVELEMEK: SOSYOLOJİK BİR ÇALIŞMA**Arş. Gör. BİRTAN BOZLU¹****Arş. Gör. GAMZE GÜRLER²**¹ Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, -0000-0002-8435-6842² İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Sosyoloji Bölümü. -
0000-0001-9852-2330**ÖZET**

Araştırmamızın konusunu fitness merkezlerinde icra edilen toplumsal rol ve performanslar, bu merkezlere katılım gösteren bireylerin benlik sunumları ve hem mekân hem de ötekilerle olan etkileşimleri oluşturmaktadır. İzmir’de bulunan bir fitness salonunda katılımlı gözlem ve 20 fitness merkezi üyesi ile gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla fitness merkezlerini etkileşimci bir bakış ile çerçevelemeyi amaçladık. Erving Goffman’ın kavram setinden yararlandığımız çalışmamızda üyelerin motivasyonları, fitness mekânlarındaki sahne ayrımları ve icra edilen performanslar, rol çatışması ve rol mesafesi, toplumsal cinsiyet başta olmak üzere rol ve performanslarla ilişkili faktörler gibi temalar eşliğinde bulgularımızı ortaya koyduk. Bunların yanı sıra fitness merkezlerinin yalnızca bir egzersiz mekânları olmaması, mekânın dekorunun ve telefonun işlevleri, üyelerin gözünden diğer kullanıcıların imgeleri gibi konulara değindik.

Anahtar Kelimeler: Fitness, Rol, Performans, Goffman, Sosyoloji

BAŞKANLIK SİSTEMİNDE SEÇİM BARAJININ YERİ VE TÜRKİYE'DEKİ HUKUKİ DURUM

Arş. Gör. Dr. Metin BAYKAN¹

Dr. Öğr. Üyesi Firdevs YÜZBAŞI TOBAZ²

ÖZET

Seçim barajları; özellikle parlamenter sistemlerde yürütme organının istikrarını sağlamak için başvuru enstrümanlarından birisidir. Seçim barajları sayesinde küçük siyasi partiler çoğunlukla parlamento dışında kalır ve parlamento içinden çıkacak bir hükümetin kurulması ve görevine uzun süre devam edebilmesi için gerekli olan uzlaşmayı sağlamak kolaylaşır. Seçim barajlarına karşılaştırmalı hukukta başkanlık sistemi ile yönetilen ülkelerde de rastlanılsa da bu durum ya istisnaidir ya da oldukça düşük bir baraj tercih edilmektedir. Zira başkanlık sistemleri temel yapısı itibarıyla yürütme organı bakımından tek başlıdır ve koalisyonlara kapalıdır. Üstelik yürütme organının başı doğrudan halk tarafından seçilmektedir. Dolayısıyla bu yapıda, yürütme organının istikrarını sağlayacak araçlar aramak çoğunlukla gereksizdir. Türkiye'de 6 Nisan 2022'de 7393 sayılı Kanun ile %10'luk ülke seçim barajı %7'ye düşürülmüştür. Kanaatimizce; 2017 tarihli anayasa değişikliğinin yürürlüğe girip hükümet sisteminin değişmesiyle Türkiye'de seçim barajı, anayasaya aykırı hale gelmiştir. Çünkü 1982 Anayasası'nın 67. maddesinde seçim kanunları için öngörülen "temsilde adalet ve yönetimde istikrar" ilkelerini bağdaştırma arayışı, artık gereksiz hale gelmiştir. Dolayısıyla baraj hükmü, anayasaya aykırıdır ve iptali gerekir. Öte yandan kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle bir yıllık geçici bir süre için, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararına da gerek olmaksızın seçim barajının sıfırlandığı söylenebilir. Zira Milletvekili Seçim Kanununun seçim barajında değişiklik öngören hükmünün yürürlüğe girmesiyle yüzde 10'luk seçim barajı hükmü ilga olmuştur. Ayrıca ilga olan bu hükmün yerini alması beklenen %7'lik seçim barajı öngören hüküm ise Anayasanın 67. maddesinin son fıkrası gereğince bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Seçim barajı, başkanlık sistemi, temsilde adalet.

¹ OMÜ Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku ABD, ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4608-054X

² OMÜ Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku ABD, ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4733-9947

THE LOCATION OF THE ELECTION DAM IN THE PRESIDENTIAL SYSTEM AND THE LEGAL SITUATION IN TURKEY

ABSTRACT

Election thresholds; It is one of the instruments used to ensure the stability of the executive branch, especially in parliamentary systems. Thanks to the electoral thresholds, small political parties are mostly excluded from the parliament and it becomes easier to reach the necessary compromise for the formation of a government that will emerge from the parliament and its function for a long time. Although electoral thresholds are also encountered in countries governed by a presidential system in comparative law, this situation is either exceptional or a very low threshold is preferred. Because presidential systems, in terms of their basic structure, are single-headed in terms of the executive branch and are closed to coalitions. Moreover, the head of the executive branch is directly elected by the people. Therefore, in this structure, it is mostly unnecessary to seek tools to ensure the stability of the executive branch. In Turkey, with the Law No. 7393 on April 6, 2022, the 10% country election threshold was reduced to 7%. In our opinion; The election threshold in Turkey has become unconstitutional after the constitutional amendment of 2017 entered into force and the government system changed. Because the search to reconcile the principles of "justice in representation and stability in administration" stipulated for election laws in Article 67 of the 1982 Constitution has become unnecessary. Therefore, the provision of the threshold is unconstitutional and should be annulled. On the other hand, with the entry into force of the law amendment, it can be said that the election threshold was reset for a temporary period of one year, without the need for an annulment decision by the Constitutional Court. Because, with the entry into force of the provision of the Parliamentary Election Law, which envisages a change in the election threshold, the 10 percent election threshold provision has been abolished. In addition, the provision foreseeing a 7% electoral threshold, which is expected to replace this abolished provision, will not be implemented in the elections to be held within one year in accordance with the last paragraph of Article 67 of the Constitution.

Keywords: Election threshold, presidential system, justice in representation.

İZMİR

21 - 22 MAYIS 2022

ÇEVİRİMİÇİ GÖNÜLLÜLÜĞE KAVRAMSAL BİR BAKIŞ

YL. Öğrencisi İrem KOÇYİĞİT¹

Doç. Dr. Ahmet Sait ÖZKUL²

ÖZET

Dijital dönüşüm yaşamın pek çok alanında olduğu gibi gönüllülük faaliyetlerine de yeni kapılar aralamıştır. Bu doğrultuda çevrimiçi gönüllülük, dijital dünyada gönüllülük projeleri için açılan yeni bir kapı olarak değerlendirilebilmektedir. E-gönüllülük, sanal gönüllülük, siber gönüllülük gibi çeşitli adlandırmalar ile anılan ve genel anlamıyla internetin gündelik hayata girmesi ile birlikte ortaya çıkan bu yeni gönüllülük türü, gönüllü eylemlerin artması noktasında büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla dijitalleşme sürecinin ve internet teknolojisinin sonuçlarından biri olarak değerlendirilebilecek çevrimiçi gönüllülük, artan sosyal ağlar ve internete erişim kolaylığı ile birlikte etki alanını gün geçtikçe genişletmektedir. Konuya ilişkin yapılan araştırmalar incelendiğinde; çevrimiçi gönüllülüğe dair çalışmaların pandemi sürecinde arttığı gözlemlenmiştir. Ancak bu artışın Türkiye’de de gerçekleştiğini söylemek pek mümkün değildir. Ülkemizde çevrimiçi gönüllülüğü esas alan araştırmaların sayısı oldukça azdır. Betimleyici bir bakış açısıyla çevrimiçi gönüllülüğü temel hatları ile açıklamaya, anlaşılır kılmaya çalışan bu araştırmanın konuya ilişkin yapılacak çalışmalar için kaynak sağlayabileceği düşünülmektedir. Araştırma kapsamında öncelikle gönüllülük konusuna kısaca değinilecek ve ardından çevrimiçi gönüllülük konusu açıklanmaya çalışılacaktır. Bu kapsamda: Çevrimiçi gönüllülük nedir? Türleri, sınıflandırmaları nelerdir? Sosyal medya ve diğer internet aracılı ortamlardaki örnekleri nelerdir? Çevrimiçi gönüllülük hangi sorunları çözer, hangi sorunları doğurur? gibi sorulara literatürden cevaplar aranacaktır. Genel itibari ile literatür taraması yöntemine dayalı bu araştırma, çevrimiçi gönüllülüğü temel hatlarıyla açıklamayı amaçlayan betimleyici bir araştırma olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kavramlar: *Gönüllülük, çevrimiçi gönüllülük, internet*

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Dalı, ORCID: 0000-0001-7049-1042.

² Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, ORCID: 0000-0001-8858-4685.

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE SAĞLIK 4.0**Doç. Dr. Yusuf ERSOY ¹, Dr. Öğr. Üyesi Adem AKTAŞ ² Yüksek Lisans Öğrencisi****Tuğçe Hanım ERSOY ³**¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt MYO, - 0000-0002-0106-1695² Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt MYO, - 0000-0003-1451-913X³ Kapadokya Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü,
- 0000-0001-8066-578X**ÖZET**

Dijital transformasyon, dijital teknolojilerin iş modellerine adapte edilmesi ile işletmelerin performanslarını iyileştirerek değişimlerini sağlamaktadır. Dijital transformasyon firmaların dijital kaynaklarının elde edilmesi, dijital büyüme stratejilerinin belirlenmesi, iç organizasyon yapılarının değişimi ve hedeflerinin tanımlanması gibi birçok yönünü etkilemektedir. Endüstri 4.0'ın unsurlarından olan bulut bilişim, makine öğrenme, yapay zeka, büyük veri ve nesnelerin interneti gibi dijital teknolojiler sağlık sektöründe iş birimleri ve süreçler arasındaki değişimi ve entegrasyonu sağlamakta dolayısıyla sağlık hizmetlerinin yönetimi ve sunumunun yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Endüstri 4.0 ile birlikte teşhis ve tedavilerde hassas cihazların kullanımı, medikal yapay zeka yazılımları, akıllı laboratuvar sistemleri ve hasta takip sistemleri gibi sağlık alanında gerçekleştirilen uygulamalar Sağlık 4.0 kavramını ortaya çıkaran önemli gelişmeler olarak değerlendirilmektedir. Sağlık alanında gerçekleştirilen dijital devrim tıbbi uygulamalar ve yaşlanan toplumla ilgili yeni iş fırsatları ve modelleri ortaya çıkarmaktadır. COVID-19 pandemi döneminde sağlık hizmetlerine olan talep hızlı bir şekilde artmıştır. COVID-19 sürecinde hastanelerde bulunan akıllı bilişim ve haberleşme sistemleri uzaktan bağlantı imkanı sunarak enfekte olan ve enfekte olmayan hastalar arasındaki sosyal mesafenin korunmasında ve virüsün yayılımının engellenmesinde oldukça önemli bir rol üstlenmektedir. Hastanelerde dijital dönüşümle birlikte hastalar kendi tercihlerine uygun uzman sağlık personeli seçebilecek ve oluşturacakları dijital platformlar aracılığıyla iletişim kurabileceklerdir. Bu durum akıllı sistemlerin ve Sağlık 4.0 unsurlarının entegre bir biçimde kullanıldığı dijital hastanelerin teknolojiye yaşanan gelişmelerle birlikte gelecekte hasta memnuniyetinin artışında ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin geliştirilmesinde hayati rol oynayacağını göstermektedir. Bu çalışmada sağlık sektörü açısından Sağlık 4.0

kavramı ve dijital dönüşümün önemi, sağlayacağı faydalar analiz edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışma sağlık sektörü kuruluşları yöneticilerinin sağlık hizmetleri sunumunun geliştirilmesi amacıyla yeni stratejiler ve hedefler belirlemede faydalı olabilecek niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıkta dijital dönüşüm, Dijital hastane, Sağlık 4.0, Sağlık sektörü, Sağlık hizmetleri, Sağlık yönetimi

DIGITAL TRANSFORMATION IN HEALTHCARE SECTOR AND HEALTH 4.0

ABSTRACT

Digital transformation provides changes by improving the performance of businesses by adapting digital technologies to business models. Digital transformation affects many aspects of companies such as obtaining digital resources, determining digital growth strategies, changing their internal organizational structures and defining their goals. Digital technologies such as cloud computing, machine learning, artificial intelligence, big data and the internet of things, which are among the elements of Industry 4.0, provide the exchange and integration between business units and processes in the health sector, thus revealing the necessity of reconsidering the management and delivery of health services. With Industry 4.0, applications in the field of health such as the use of sensitive devices in diagnosis and treatment, medical artificial intelligence software, smart laboratory systems and patient tracking systems are considered as important developments that reveal the concept of Health 4.0. The digital revolution in healthcare is creating new business opportunities and models related to medical practices and an aging society. The demand for healthcare services has increased rapidly during the COVID-19 pandemic period. During the COVID-19 process, smart information and communication systems in hospitals play a very important role in maintaining the social distance between infected and uninfected patients and preventing the spread of the virus by providing remote connection. With the digital transformation in hospitals, patients will be able to choose specialist healthcare personnel suitable for their preferences and communicate through digital platforms they will create. This shows that digital hospitals, in which smart systems and health 4.0 elements are used integrated, will play a vital role in the increase in patient satisfaction in the future and the development of health services in the future. In this study, the concept of Health 4.0 and the importance of digital transformation in terms of the health sector and the benefits it will provide have been tried to be analyzed. Besides, this study

can be useful for the managers of health sector organizations to determine new strategies and targets in order to improve the delivery of health services.

Keywords: Digital transformation in healthcare, Digital hospital, Health 4.0, Health sector, Health services, Health management

AHP VE TOPSIS YÖNTEMLERİ KULLANILARAK SAĞLIK SEKTÖRÜNDE PERSONEL SEÇİMİ

Doç. Dr. Yusuf ERSOY ¹, Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe Hanım ERSOY ²

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt MYO, - 0000-0002-0106-1695

² Kapadokya Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü,
- 0000-0001-8066-578X

ÖZET

Personel bir işletmenin etkinliğine, stratejilerine ve sürdürülebilirliğine etki eden en önemli unsurlardan bir tanesidir. Hizmet sektörünün bir parçası olan sağlık sektöründe sunulan hizmetler doğrudan insan yaşamını etkilemektedir. Teknoloji ve tıp alanındaki gelişmeler insanların sağlık hizmetlerinden daha fazla yararlanmasını sağlamaktadır. Sağlık alanında sunulan hizmetlerin kalitesi, güvenilirliği ve devamlılığının sağlanması için nitelikli personellere ihtiyaç duyulmaktadır. Günümüz rekabet koşullarında her sektörde olduğu gibi sağlık sektöründe de doğru personellerle çalışmak işletme başarısı için oldukça önemlidir. Birden çok kriter ve alternatifin bulunduğu personel seçim problemlerinde Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemleri yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmada İç Anadolu bölgesinde bulunan özel bir hastanenin ihtiyacı olan en uygun sağlık destek personelinin ÇKKV yöntemleri kullanılarak seçilmesi amaçlanmıştır. Özel hastanede işe alınacak olan sağlık destek personeli tıbbi sekreter pozisyonunda istihdam edilecektir. Personel seçimi için özel sağlık kuruluşu yöneticileri ve insan kaynakları yetkilileri ile görüşülerek 7 kriter tespit edilmiştir. Çalışmada iş deneyimi, bilgisayar becerisi, analitik düşünme, eğitim düzeyi, iletişim yeteneği, raporlama yeteneği, takım çalışmasına uyum personel seçim kriterleri olarak belirlenmiştir. Araştırmada tıbbi sekreter pozisyonuna başvuru yapan 6 alternatif aday 2 uzman tarafından 7 kritere göre değerlendirilmiştir. Çalışmada kriter ağırlıklarının belirlenmesi için Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemi ve alternatif personellerin sıralamasının yapılması için ise Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution (TOPSIS) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kriter ağırlıkları hesaplanmış ve en uygun personel belirlenmiştir. Çalışma sonuçları ÇKKV yöntemlerinin sağlık sektöründe personel seçimi için başarılı bir şekilde uygulanabileceğini ortaya koymaktadır. İlerde sağlık alanında yer seçimi, tedarikçi seçimi, performans değerlendirmesi gibi konularda ÇKKV yöntemleri kullanılarak farklı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: AHP, Hastane, Personel seçimi, Sağlık sektörü, Sağlık hizmetleri, TOPSIS

PERSONNEL SELECTION IN THE HEALTH SECTOR BY USING AHP AND TOPSIS METHODS

ABSTRACT

Personnel is one of the most important factors affecting the efficiency, strategies and sustainability of a business. The services offered in the health sector, which is a part of the service sector, directly affect human life. Advances in technology and medicine enable people to benefit more from health services. Qualified personnel are needed to ensure the quality, reliability and continuity of the services offered in the field of health. In today's competitive conditions, working with the right personnel in the health sector, as in every sector, is very important for firms success. Multi-Criteria Decision Making (MCDM) methods are widely used in personnel selection problems where there are multiple criteria and alternatives. In this study, it was aimed to select the best health support personnel needed by a private hospital in the Central Anatolia region by using MCDM methods. The health support personnel to be recruited in the private hospital will be employed in the position of medical secretary. 7 criteria were determined by interviewing private health institution managers and human resources officers for the selection of personnel. In the study, work experience, computer skills, analytical thinking, education level, communication ability, reporting ability, adaptability to teamwork were determined as personnel selection criteria. In the research, 6 alternative candidates who applied for the position of medical secretary were evaluated by 2 experts according to 7 criteria. In the study, the Analytical Hierarchy Process (AHP) method was used to determine the criterion weights, and the Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution (TOPSIS) method was used to rank the alternative personnel. According to the results of the research, criteria weights were calculated and the best personnel were determined. The results of the study reveal that MCDM methods can be applied successfully for personnel selection in the health sector. In the future, different studies can be carried out by using MCDM methods on issues such as site selection, supplier selection, performance evaluation in the field of health.

Keywords: AHP, Hospital, Personnel selection, Health sector, Health services, TOPSIS

PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN KİŞİLERARASI İLİŞKİ DÜZEYLERİ İLE NARSİSTİK KİŞİLİK YAPILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Muhammet Ensar TAŞKÖPRÜ¹, Dr. Öğr. Üyesi, Özlem ŞENER²

¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

– ORCID ID: 0000-0001-8713-9766

²İstanbul Aydın Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık,

– ORCID ID: 0000-0002-0081-7374

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, psikolojik danışmanların narsistik kişilik yapıları ile kişilerarası ilişki düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmaktır. Araştırmanın alt amacı ise narsizm düzeyi ve kişilerarası ilişki düzeyi kavramlarının sosyodemografik değişkenler (cinsiyet, yaş, kıdem-tecrübe, ekonomik düzey, eğitim düzeyi) ile olan ilişkisini incelemektir. Yöntem olarak ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın evrenini, Türkiye'nin İstanbul ilinde bulunan 18-65 yaş aralığındaki psikolojik danışmanlar oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise ulaşılabilirlik ve elverişlilik ilkesine göre kolay örnekleme ve kartopu yöntemi ile belirlenen 189'u kadın ve 121'i erkek olmak üzere toplam 310 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırma verileri çevrimiçi anket yöntemi kullanılarak Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Bu çalışmada demografik bilgilere ilişkin soruların olduğu ve araştırmacı tarafından hazırlanmış Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Narsistik Kişilik Envanteri-NKE (Narcissistic Personality Inventory-NPI-16) ve Kişilerarası İletişim Tarzları Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı analizinde non-parametrik testlerden Spearman Korelasyon Analizi, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Ayrıca gruplar arasında anlamlı fark çıkması durumunda, anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc testi yapılmıştır. Varyansın homojen dağılmaması ve örneklem sayılarının eşit olmamasından dolayı Games-Howell Post-Hoc testi seçilmiştir. Araştırma verilerinin analizi sonucunda narsistik kişilik düzeyleri ile kişilerarası ilişki düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Narsistik kişilik envanterinden alınan puan arttıkça, kişilerarası iletişim tarzları envanterinden alınan puanın da arttığı tespit edilmiştir. Ulaşılan bu sonuca göre, narsistik kişilik eğilimleri yüksek olan psikolojik danışmanlar, kişilerarası ilişkilerinde daha baskın, kaçınan, öfkeli, küçümseyici,

alaycı, duyarsız ve manipülatif davranışlar gösterebilmektedir. Narsizm ve kişilerarası ilişkiler puanlarının çalışmada ele alınan sosyodemografik değişkenlere göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. Araştırma bulgularının, literatüre ve yakın gelecekte narsizmin insanlar üzerindeki psikolojik etkilerini belirlemeye ve incelemeye yönelik yapılacak olan çalışmalara önemli bir kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Narsizm, Narsistik Kişilik Bozukluğu, Kişilerarası İlişkiler, İletişim, Psikolojik Danışman

BEYİN ÇALIŞMALARINDA CİNSİYET İLLÜZYONLARI**Doktora Öğrencisi FATMA YILDIRIM¹, Prof. Dr. HASAN GÜL²**

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Anabilimdalı,
– Orcid Id: 0000-0002-3585-5370

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İşletme Anabilimdalı
– Orcid Id: 0000-0002-3720-5451

ÖZET

Milyarlarca sinire ev sahipliği yapan insan beyni, tarih boyunca muhteşem bir organ olarak kabul edilmiş ve birçok araştırmacıya ilham kaynağı olmuştur. Beyinle ilgili yapılan çalışmalarda teknolojik gelişmelerden daha önce savaşların önemli katkısı olmuştur. Nitekim o dönem muharebe alanında yaralanan veya ölen askerlerin beyinleri incelendiğinden, çalışmaların erkek beyni üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu yüzden o süreçte beyin ile ilgili her yeni bilgi, kadın için de geçerli varsayılmıştır. Keza son yüz yıldır bilim insanları, erkek beyninin kadın beyninden biyolojik olarak farklı olup olmadığını araştırmakta buna istinaden çeşitli çıkarımlarda bulunmaktadır. Örneğin “erkek beyni kadın beyninden hacimsel olarak büyük olduğundan erkekler daha zekidir”; “kadın beyninin sağ lobu gelişmiş olduğundan sözel alanda daha yetkindir” veya “erkek beyninin sol lobu gelişmiş olduğundan sayısal konuda yeteneklidir” şeklinde açıklamalar yapmışlardır. Hatta bu bilimsel çalışmalar uzun yıllar hemen herkes tarafından kolaylıkla benimsenmiştir. Fakat son yıllarda teknolojik gelişmelerin ilerlemesi sayesinde bu varsayımlar yavaş yavaş çürütülmektedir. Nihayetinde bu ayrımların çoğunun temelinde cinsiyete dair toplumsal kalıp yargıları olduğu anlaşılmaktadır. Benzer bir ifadeyle kadın beyni ve erkek beyni ayrımlaştırılması, kadınlar duygusaldır erkekler mantıksaldır diye başlayan önyargıların nörolojik bir versiyonudur. Dolayısıyla günümüzde birçok çalışma, beyindeki cinsiyet farklılıklarının sabit değil değişken olduğunu ispatlar niteliktedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; tarihi süreç içinde kadın ve erkek beyni ile farklılıkları hakkında yapılan araştırmaları irdelemektir. Bu çalışma nörobilimsel bir araştırma olmadığından insan beyni üzerinde büyük miktatılar kullanılarak manyetik rezonans (MR) görüntülerine dayalı bir inceleme yapılmamıştır. Ancak yüzyıllardır cinsiyet kalıp yargılarının, kadın ve erkeği adeta bir miktatısın iki zıt kutbu gibi nasıl ayırdığına dikkat çekilmiştir. Sonuç olarak bu çalışmada toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının önemli ve dominant bir unsur olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Beyni, Erkek Beyni, Cinsiyet Kalıp Yargıları.

GENDER ILLUSIONS IN BRAIN STUDIES

SUMMARY

The brain which is home to billions of nerves, has been considered a magnificent organ throughout history and has inspired many researchers. Indeed wars have made a great contribution to studies on the brain long before technological developments. Since the brains of the soldiers who were injured or killed in the battlefield were examined, it was seen that the studies focused on the male brain in that period. Therefore, it is assumed that every new information about the brain is valid for women as well during that period. But for the last hundred years, scientists have been investigated whether male brain is biologically different from female brain, and they have made various inferences based on it. For instance; scientists make statements such as "men are smarter since the male brain is larger in volume than the female brain"; "the right hemisphere of the female brain is developed, so they are more competent in the verbal issue" or "the left hemisphere of the male brain is developed, so they are skilled in the mathematical field". Actually these scientific studies have been easily accepted by almost everyone for many years. However, these assumptions have been gradually disproved thanks to the advancement of technological developments in recent years. In fact, it is understood that most of these distinctions are based on gender stereotypes. In other words the difference between male and female brain is a neurological version of the preconceptions that women are emotional and men are logical. Thus, today many studies prove that gender differences in the brain are variable not fixed. Therefore the aim of the study is to explain the some researches on the differences between male and female brain in the historical process. Since this study was not a neuroscientific study, the human brain was not studied with magnetic resonance (MR) imaging using large magnets. However, attention has been drawn to how gender stereotypes for centuries separate men and women like two opposite poles of a magnet. Consequently in this study it was concluded that gender stereotypes are an important and dominant factor.

Key Words : Female Brain, Male Brain, Gender Stereotypes.

FEİLİ SİFƏTLƏRDƏ FUNKSIONAL-SEMANTİK DƏYİŞMƏ

Prof. Həcər Hüseynova

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, filologiya fakültəsi,

<https://orcid.org/0000-0002-3223-427X>

Xülasə

Nitq hissələri içində adyektivləşmə cəhətdən birinci yeri isim tutur. Ən çox adyektivləşən ikinci nitq hissəsi isə feildir. Feilin adyektivləşməsi digər nitq hissələrinin adyektivləşməsindən fərqlənir. Belə ki, feillər adyektivləşə bilmək üçün xüsusi şəkilçilər qəbul edir. Bu şəkilçilər feili sifət şəkilçiləridir. Ümumiyyətlə, feillər həm adyektivləşmiş, həm substantivləşmiş, həm də adverbiallaşmış formalara malikdir və bu formaların hər biri müəyyən qrammatik şəkilçilər hesabına meydana gəlir.

Feillərin adyektivləşməsi türk dillərində qədim hadisələrdəndir. Hətta Orxon-Yenisey abidələrinin dilində adyektivləşmənin yeganə növü feillərin sifətləşməsidir.

“Türkologiyada feili sifətin gah feil, gah sifət bəhsində, gah da ayrıca bir nitq hissəsi kimi tədris olunması məqsəduyğun hesab olunmuşdur. Bu mənada A.Troyanski, A.Borovkov, R.Cumanigözov və başqaları feili sifəti ayrıca bir nitq hissəsi hesab etməyə çalışmışlar. Bu dilçilərlə yanaşı M.Mirzayev, U.Tursunov və başqalarının da adlarını çəkə bilərik. Bir fikrə görə, feili sifətlər ad kimi işlənən, lakin feil funksiyası yerinə yetirən sözlərdir. Başqa bir fikrə görə isə feili sifət şəkilçiləri feil kök və əsaslarına əlavə olunduqda müvəqqəti sifətlər yaradır.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, feili sifətlərin bir qismi tamamilə sifətə çevrilir. Məsələn, *keçmiş, gələcək* və s. Belə sözlərə digər türk dillərində də təsadüf olunur. Müasir türk dilində *tanıdık, bildik, güngörmüş* və s. kimi sözlər lüğətdə qeyd edilir. Türkiyə dilçiləri bu prosesi klişələşmə – qəlibləşmə adlandırırlar. Deməli, onlar feilin bir forması olmaqdan çıxıb sifətə çevrilmiş olur, yəni bu sözlərdə sifətləşmə prosesi başa çatır.

Eyni zamanda nümunələr əsasında gəldiyimiz belə bir qənaəti də söyləmək mümkündür ki, feili sifətlərin təyin funksiyasında çıxış etməsi hər zaman adyektivləşmə adlandırıla bilməz. Müxtəlif linqvistik strukturda bu sözlərdə yalnız funksional-semantik dəyişmə də baş verir (*Oxunmuş kitabları bir tərəfə yığdı*-cümləsindəki *oxunmuş* sözündə olduğu kimi) və bunu tamamilə keçid prosesi adlandırmaq doğru olmaz.

Açar sözlər: feil, keçid, funksiya, semantika...

FUNCTIONAL-SEMANTIC CHANGE IN VERB ADJECTIVES

Summary

Among the parts of speech, nouns take the first place in terms of objectification. The second most subjective part of speech is the verb. The adjectivalization of the verb differs from the adjectivalization of other parts of speech. Thus, verbs adopt special suffixes in order to be subjective. These suffixes are adjective suffixes. In general, verbs have both adjectivated, substantivized, and adverbialized forms, and each of these forms is formed by certain grammatical suffixes.

Adjectivalization of verbs is one of the ancient events in Turkish languages. Even in the language of the Orkhon-Yenisei monuments, the only form of adjectivalization is the adjective of verbs.

“In Turkology, it was considered expedient to teach the adjective either in the verb, or in the adjective, or as a separate part of speech. In this sense, A. Troyansky, A. Borovkov, R. Jumanigov and others tried to consider the verb as a separate part of speech. Along with these linguists, we can name M. Mirzayev, U. Tursunov and others. According to one view, verb adjectives are words that are used as nouns but perform a verb function. According to another view, adjective suffixes create temporary adjectives when they are added to verb roots and bases.

As we mentioned above, some of the verb adjectives become completely adjectives. For example, past, future, etc. Such words are also found in other Turkic languages. We knew, knew, lived, etc. in the modern Turkish language. such words are noted in the dictionary. Turkish linguists call this process cliché-molding. This means that they cease to be a form of a verb and become an adjective, that is, the process of adjectival ends in these words.

At the same time, it is possible to conclude from the examples that the performance of verbs in the defining function cannot always be called adjectivalization. In different linguistic structures, only functional-semantic changes occur in these words (as in the word read in the sentence, which puts the read books aside), and it is incorrect to call it a completely transitional process.

Keywords: verb, transition, function, semantics ...

FİİLİ SIFATLARDA FONKSİYONEL-SEMANTİK DEĞİŞİM

Özet

Konuşmanın bölümleri arasında, nesneler nesnelleştirmede ilk sırada yer alır. Konuşmanın ikinci en öznel kısmı fiildir. Fiilin sıfatlaştırılması, konuşmanın diğer bölümlerinin sıfatlaştırılmasından farklıdır. Bu nedenle, fiiller öznel olmak için özel sonekleri benimser. Bu sonekler sıfat ekleridir. Genel olarak, fiiller hem eklenmiş, zenginleştirilmiş hem de adverbialize formlara sahiptir ve bu formların her biri belirli gramer ekleri ile oluşturulur.

Fiillerin sıfatlaştırılması, Türk dilindeki eski olaylardan biridir. Orhun-Yenisei anıtlarının dilinde bile, tek bir sıfatlaştırma biçimi fiillerin sıfatıdır.

“Türkolojide sıfatın fiil ya da sıfatta ya da konuşmanın ayrı bir parçası olarak öğretilmesi uygun görülmiştir. Bu anlamda A. Troyansky, A. Borovkov, R. Jumanigozov ve diğerleri fiili konuşmanın ayrı bir parçası olarak görmeye çalıştı. Bu dilbilimcilerle birlikte M. Mirzayev, U. Tursunov ve diğerlerini de adlandırabiliriz. Bir görüşe göre, fiil sıfatları isimler olarak kullanılan, ancak bir fiil işlevi yerine getiren kelimelerdir. Başka bir görüşe göre, sıfat ekleri fiil köklerine ve tabanlarına eklendiğinde geçici sıfatlar oluşturur.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, bazı fiil sıfatları tamamen sıfat haline gelir. Örneğin, geçmiş, gelecek vb. Bu tür kelimeler diğer Türk dillerinde de bulunur. Modern Türk dilinde biliyorduk, biliyorduk, yaşadık vb. bu tür kelimeler sözlükte belirtilir. Türk dilbilimciler bu sürece klişe kalıplama diyorlar. Bu, bir fiil formu olmaktan çıkıp sıfat haline geldikleri anlamına gelir, yani sıfat süreci bu kelimelerle sona erer.

Aynı zamanda, örneklerden, tanımlayıcı işlevdeki fiillerin performansının her zaman sıfatlaştırma olarak adlandırılmayacağı sonucuna varmak mümkündür. Farklı dilsel yapılarda, bu sözcüklerde yalnızca işlevsel-anlamsal değişiklikler meydana gelir (cümledeki okunan kelimede olduğu gibi, okunan kitapları bir kenara koyar) ve tamamen geçişli bir süreç olarak adlandırmak yanlıştır.

Anahtar kelimeler: fiil, geçiş, işlev, anlambilim ...

İZMİR

21 - 22 MAYIS 2022

ÇOCUK EDEBİYATINDA KORKU KONUSU ÜZERİNE ESER İNCELEMESİ: KARAKURA’NIN DÜŞLERİ

YL. ÖĞRENCİSİ, BETÜL ÇALIK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0002-3389-7876

ÖZET

Çocuk edebiyatı çocukların ihtiyaçları sonucu ortaya çıkan, içeriğindeki konular çocuğa göre seçilen, devamlı gelişen ve ilerleyen bir alan olmuştur. Bu çalışmada da çocuk edebiyatında kendisine yeni yeni yer bulmaya başlamış ve alanda çeşitli tartışmalara neden olmuş “korku” kavramı ele alınmıştır. Amaç korku konusunun çocuk edebiyatı eserlerinde nasıl, ne ölçüde ele alındığını bulmak, korku unsurlarının çocuk kitaplarında yer almasının sonuçlarının neler olabileceğini görmek ve çocuğun kendisi için yazılmış bu kitaplarda korku unsurlarıyla karşılaşmasının psikolojisini nasıl etkileyebileceğini örnek bir kitapla ortaya koyabilmektir. Bu yüzden çalışmanın temelinde Tudem Yayın Grubu tarafından hazırlanmış 2014 Korku Öyküleri Yarışması’nda birinciliği kazanan öykünün de bulunduğu ve Hanzade Servi’nin yazdığı “Karakura’nın Düşleri” adlı öykü kitabı incelenmiştir. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Kitapta toplamda yedi öykü bulunmaktadır. Öykülerdeki korku unsurları her öykü için sırasıyla ve çocuk gerçekçiliği ile ele alınmıştır. Elde edilen bulgulara, öykülerde çoğunlukla kullanılan korku unsurunun hayalet olduğu belirlenmiştir; hayaletler hayal dünyası fazlasıyla gelişmiş olan çocukların kitaplarda, çizgi filmlerde en çok karşılaştıkları korku unsurlarından birisidir. Yine öykülerin genelinin temelinde karanlık, gece ve yalnız kalma olguları bulunmaktadır; çocukların en çok korktukları zaman dilimleri yanlarında tanıdık, güvenilir birisini bulamadıkları zamanlar ve çoğunlukla korkunç yaratıkların ortaya çıktığı karanlık anlardır. Yazar öykülerinin bazılarını yarım bırakarak, bazılarını da ilginç sonlarla bitirerek okurda merak duygusu uyandırmayı başarmıştır. Öyküler kullanılan siyah-beyaz resimlemelerle de desteklenmiştir.

Çalışmada korku konusunun çocuk edebiyatı eserlerinde daha fazla yer almasının, bu unsurların gülmece ve öğretiyle karışık bir şekilde sunulmasının çocukları hayata hazırlarken aynı zamanda onlara okuma alışkanlığı da kazandırabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu yüzden çocuk edebiyatı yazarlarının korku konusunu ele alabilmeleri için cesaretlendirilmesi ve özendirilmesi gerekmektedir. Konunun çocuk için ele alındığı düşünülerek, kitapların “çocuğa görelilik” esasıyla yazılması da önemlidir. Diğer türlü çocuğun psikolojisi ve okumaya karşı olan tutumu olumsuz yönde etkilenecektir.

Anahtar Kelimeler: Karakura’nın Düşleri, çocuk edebiyatı, korku

AY'I KİM ÇALDI ADLI ESERİN ÇOCUĞA GÖRELİK İLKESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Furkan CAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

ORCID ID: 0000-0002-3093-554X

ÖZET

Çocuk edebiyatı eserleri, barındırdığı unsurlar bakımından ilgi ve dikkat çekici, eğitici, öğretici ve eğlendirici olmanın yanında çocuğa görelilik ilkesine de uygun olarak hazırlanmalıdır. Bu bakımdan çocuk edebiyatı eserleri, belli ilkeleri ve özellikleri barındıran, titiz ve dikkatli şekilde hazırlanması gereken ürünlerden oluşmalıdır. Bu araştırmanın amacı “Ay’ı Kim Çaldı?” adlı eseri çocuğa görelilik ilkesi açısından incelemektir. Araştırmanın materyalini Helen Stratton-Would tarafından kaleme alınan, Vlan Gerasimov tarafından resimlenen, Derya Çebi tarafından Türkçeye çevrilen ve Yapı Kredi Yayınları tarafından basılan “Ay’ı Kim Çaldı?” adlı eser oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. İlgili eser dil ve üslup, konu/tema, ileti, karakter ve görseller açısından incelenmiş ve bunların çocuğa görelilik ilkesini yansıtırma durumu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda kitabın dış ön ve arka kapağındaki görsellerin ve yazıların eserin içeriği ile örtüştüğü, kitabın sayfa sayısı ve kitaptaki puntonun hitap ettiği kitlenin seviyesine uygun olduğu, kitabın tamamında konuya uygun ve tekrara düşmeyen görsellere yer verildiği buna karşın kitabın sırt kısmında eserin künyesiyle ilgili bilgilerin verilmediği görülmüştür. Kitabın iç yapısında çocukta merak duygusu uyandırılarak çocuğun farklı hayvanlardan haberdar edildiği, çocuğa Ay ile ilgili gerçekleşen doğa olayı hakkında bilgi verildiği, nezaketli ve kibar bir üslubun kullanılması gerektiğinin sezdirildiği, bunu yaparken de sade ve anlaşılır bir dil kullanıldığı tespit edilmiştir. Buna karşın, eserde yer verilen hayvanlardan çok yüzeysel bahsedildiği, kurgusal olarak çok zengin bir içeriğe sahip olmadığı görülmüştür. İncelenen eserin dış yapı ve içerik olarak genel itibarıyla çocuğa görelilik ilkeleri açısından hazırlandığını söylemek mümkündür.

Anahtar Sözcükler: Çocuk edebiyatı, çocuğa görelilik, Ay’ı Kim Çaldı.

AN EXAMINATION OF THE PIECE TITLED WHO STEAL THE MONTH IN TERMS OF THE PRINCIPLE OF RELATED TO CHILDREN

SUMMARY

Children's literature works should be prepared in accordance with the principle of appropriateness for the child, as well as being interesting and remarkable, educational, instructive and entertaining in terms of the elements they contain. In this respect, works of children's literature should consist of products that contain certain principles and features and that need to be prepared meticulously and carefully. The purpose of this research is “Who Stole the Moon?” The aim of the study is to examine the work in terms of the principle of relativity to the child. The material of the research is “Who Stole the Moon?” written by Helen Stratton-

Would, illustrated by Vlan Gerasimov, translated into Turkish by Derya Cebi and published by Yapı Kredi Publications. constitutes the work. In this study, document analysis, one of the qualitative research designs, was used. The related work has been examined in terms of language and style, subject/theme, message, character and visuals, and it has been tried to determine whether they reflect the principle of relevance to the child. As a result of the research, it has been seen that the images and texts on the outer, front and back covers of the book overlap with the content of the work, the number of pages of the book and the font in the book are suitable for the level of the audience it is addressing, the visuals that are appropriate and not repetitive are included in the whole book, however, information about the tag of the work is not given on the back of the book. . It has been determined that in the inner structure of the book, the child is informed about different animals by arousing a sense of curiosity, the child is informed about the natural phenomenon related to the Moon, it is suggested that a polite and polite style should be used, and a simple and understandable language is used while doing this. On the other hand, it was seen that the animals included in the work were mentioned very superficially and that it did not have a very rich content in terms of fiction. It is possible to say that the examined work was prepared in terms of the principles of being suitable for children, in terms of external structure and content.

Keywords: Children's literature, suitable for children, Who Stole the Moon.

ORTAOKUL 8. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERDEKİ DİL BİLGİSİ YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Furkan CAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

ORCID ID: 0000-0002-3093-554X

ÖZET

Günümüzde eğitim ve öğretim sürecinin en önemli yardımcı kaynaklarından biri olarak görülen ders kitaplarının çok yönlü bir eğitsel niteliğe sahip olduğu söylenebilir. Bu eğitsel niteliklerden biri de ana dili öğretiminin doğru ve istenilen düzeyde gerçekleştirilmesini sağlamasıdır. Burada, ders kitaplarında ana dili öğretimi konusunda verilmiş etkinliklerin yanı sıra ders kitabında yer alan metinler başta olmak üzere bütün yazılı ürünlerin ana dili öğretimini geliştirmede önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Öğrenci, bu metinler ile kurduğu yakın ilişki dolayısıyla da ana dilini öğrenir. Bu bakımdan ders kitabında yer alan yazılı ürünlerin dilin özelliklerine ve sistemine uygun, öğrencinin anlamlandıracağı açıklıkta, kullanım hatasına düşmeden doğru ve isabetli bir şekilde verilmesi önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı temel dil ve anlatım, dil bilgisi hataları başta olmak üzere ortaokul 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde bulunan hata ve yanlışlıkları tespit etmektir. Araştırmanın çalışma materyalini Milli Eğitim Bakanlığının ders kitabı olarak kabul ettiği ve 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan 8. Sınıf Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel desenlerden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Türkçe ders kitabında yer alan metinler tek tek okunup metinlerde tespit edilen hatalar; dil yanlışları, anlatım bozukluğu, imla ve noktalama işaretleri yanlışları başlıkları altında sınıflandırılıp örneklerle gösterilmiştir. Araştırma sonucunda kimi metinlerde özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklı anlatım bozukluğu yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca ara sözün başında ve sonunda noktalama işareti kullanılmadığı, soru işaretinin kullanılmasının gerektiği yerde kullanılmadığı, kimi yerde noktalama işaretinin yanlış kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte kimi metinlerde çeşitli yazım yanlışlarının yapıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 8. sınıf ders kitabı, metin, Türkçe, dil bilgisi yanlışları.

AN EXAMINATION ON GRAMMAR WRONG TEXTS IN THE SECONDARY SCHOOL 8TH GRADE TURKISH TEXTBOOK

SUMMARY

Today, it can be said that textbooks, which are seen as one of the most important auxiliary resources of the education and training process, have a versatile educational quality. One of these educational qualifications is to ensure that mother tongue teaching is carried out correctly

and at the desired level. Here, it can be said that all written products, especially the texts in the textbook, have an important place in improving mother tongue teaching, as well as the activities given in the textbooks on mother tongue teaching. The student learns his mother tongue due to the close relationship he establishes with these texts. In this respect, it is important that the written products in the textbook are given in accordance with the characteristics and system of the language, in a clear way that the student can understand, accurately and accurately without making mistakes in usage. The aim of this research is to determine the errors and mistakes in the texts in the 8th grade Turkish textbook of secondary school, especially the basic language and expression, grammatical errors. The study material of the research consists of the 8th grade Turkish textbook, which is accepted as a textbook by the Ministry of National Education and is used in the 2021-2022 academic year. In this study, document analysis from qualitative patterns was used. Within the scope of the research, the texts in the Turkish textbook were read one by one and the errors detected in the texts; language mistakes, expression disorder, spelling and punctuation errors are classified under the headings and shown with examples. As a result of the research, it has been determined that some texts have an expression disorder due to subject-verb inconsistency. In addition, it has been determined that punctuation marks are not used at the beginning and end of the digression, the question mark is not used where it should be used, and the punctuation mark is used incorrectly in some places. However, it was observed that various spelling mistakes were made in some texts.

Keywords: 8th grade textbook, text, Turkish, grammatical errors.

İLYAS TAPDIĞIN UŞAQ ŞEİRLƏRİNDƏ YUMOR

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Məmmədova Şöhrət Nüsrət qızı
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti

TEZİS

Açar söz: ədəbiyyat, sənətkar, yüksəliş, zəngin, yumor, uşaq, poeziya, xarakterik, mənbə, ritmik, təmsil, orjinal, satirik.

XX əsrin sonu Azərbaycan uşaq ədəbiyyatımız üçün yüksəliş dövrü oldu. Uşaqların mənəvi tələb və zövqünə müvafiq yazılar yazmaq onları maraqlandıran mövzuları qələmə almaq, balaca oxucunun dilini, danışq tərzini, psixoloji xüsusiyyətlərini başlıca şərt kimi əsas götürmək bu dövrdə yaşayıb yaradan sənətkarları fərqləndirən keyfiyyətlərdir.

Xalq ədəbiyyatı zəngin yumor mənbəyidir. Yumor şifahi xalq ədəbiyyatının xarakterik xüsusiyyətidir. Bütün xalqların şifahi ədəbiyyatında olduğu kimi Azərbaycan folkloru da özünün yumoristik təbiəti ilə ürəkləri fəth edir. O cümlədən Azərbaycan uşaq folkloru da zəngin yumor mənbəyidir.

Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının yarandığı gündən yumor onun aparıcı bir keyfiyyəti kimi görünür. Klassik ədəbiyyatda təmsillər, satirik şeirlərdə bir cəhət xüsusi ilə Seyid Əzim Şirvani, Mirzə Ələkbər Sabir, Hikmət Ziya kimi sənətkarların şeirlərində bunu parlaq şəkildə görürük. Seyid Əzim Şirvaninin həm təmsillərində, həm də yumoristik süjetə əsslanan şeirlərində nikbin bir ruh olmaqla yanaşı ictimai mühitin naqis cəhətləri ciddi tənqid hədəfi olur.

Son illərdə Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının nümayəndələri yumorun əhəmiyyətini daha çox duyur, onu müdafiə edirlər. Yazıçıların fikrincə, uşaq dünyası gülüşlə, təbəssümlə əkizdir. Körpə dünyaya göz açır, ata-ana ilk dəfə onun özünə gülümsəyir, bu uşağın valideynin ilk hədiyyəsi olur. Uşaq özünü və ətrafındakıları dərk etdikcə yumorun kəsb etdiyi mənə də dəyişir, yeni keyfiyyət qazanır. Artıq o adi əyləncədən beyni düşündürən, yaxşı ilə pisi bir –birindən ayıran, eyham, rüşxənd, istehza kimi çalarları olan bir meyarə çevrilir.

İyriminci yüzillikdə Azərbaycan uşaq ədəbiyyatımızın zənginləşdirən və öz orjinal ədəbi yolu olan sənətkarlarımızdan biri də İlyas Tapdıqdır. O Azərbaycan ədəbiyyatının zəngin xəzinəsi içərisində nadir inci kimi parıldayan dərin xəyallardan, böyük insan arzularından yaranmış olan gözəl insan şairidir. Əsərlərində ən başlıca məqsəd işıqın zülmətə, yaxşının pisə zəfər çalması, və başqa şəkillərdə xoşbəxt gələcəyə inam xalq şairinin ideya-fəlsəfi keyfiyyətlərindəndir.

O, təkcə şair kimi deyil, həm publisist, tərcüməçi və folklor bilicisi kimi də tanınır. İlyas Tapdıq ömrünün ən mənalı günlərini bədii yaradıcılığa həsr etmiş, bu sahədə böyük uğurlar qazanmışdır. Onun 40 adda şeirlər kitabı işıq üzü görmüşdür. “Bulaq başında”, “Gözlər”, “Xumar”, “Arxalı dağlar”, “Çimnaz oynayır”, “Təpələr”, “Meşənin mahnısı”, “Xoruz və siçan”, “Qızlar və qağayılar”, “Çiçəklərim, güllərim”, “Qoçaq dovşan”, “Şıltaq Günəş”, “Nağıllı ağaclar” və sair şeir kitabları nəşr olunmuşdur. Məqalədə İlyas Tapdığın bu kitablara toplanmış uşaq şeirlərinin əksəriyyətində yumor hakimdir. Məqalədə İlyas Tapdığın yumoristik uşaq şeirləri tədqiqat obyektinə çevrilmiş, bu şeirlərin məziyyətləri, bədii xüsusiyyətləri açıb göstərilmişdir.

HUMOUR IN ILYAS TAPDQ'S POEMS

Summary

Keywords; Literature, Artist, Rising, Rich, Humour, Kid, Poetic, Characteric, Source, Rhythmic, Original, Representment, Satirical

The end of the twentieth century was a rise for Azerbaijani children's poems. Writing articles according to children's spiritual needs and tastes, taking the language, speech, style and psychological features of the young reader as the main condition are the qualities that distinguish the artist who lived and created in this period.

Folk literature is a rich source of humour. Humour is a characteristic feature of oral folk literature. As in the oral literature of all nations, Azerbaijani folklore is distinguished by its most humorous nature. Azerbaijani children's folklore is also a rich source of humor.

Humour has been a leading quality of Azerbaijani children's literature since its inception. We see this clearly in the fables of classical literature, especially in the poems of artists such as Seyid Azim Shirvani, Mirza Alakbar Sabir, Hikmat Ziya. In addition to being an optimistic spirit in both Seyid Azim Shirvani's fables and poems based on humorous plots, the flaws of the social environment are the target of serious criticism.

In recent years, representatives of Azerbaijani children's literature understand the importance of humour. According to the writers, the world of children is twins with laughter and smiles. When a child opens his eyes for the first time, his father and mother smile at him and it is their first present to him. When a child starts to realise himself and people around himself, humour and quality of humour changes. From ordinary entertainment, it becomes a criterion that makes the brain think, distinguishes between good and evil, with hints of ridicule and mockery.

Ilyas Tapdıq is one of the artists who enriched our children's literature in the twentieth century and has his own original literary way. He is a beautiful man, a poet, born from deep dreams, great human dreams, shining like a rare pearl in the rich treasury of Azerbaijani literature. The main goal of his works is the victory of light over darkness, the victory of good over evil, and the belief in a happy future in other forms is one of the ideological and philosophical qualities of the national poet.

He is known not only as a poet, but also as a publicist, translator and folklorist. Ilyas Tapdıq dedicated the most meaningful days of his life to art and achieved great success in his field. He published a book of poems in 40 titles. "At the spring", "Eyes", "Humor", "The mountains behind", "Cimaz playing", "Hills", "Music of Forest", "Cock and mouse", "Geese and Gulls", "My flowers my flowers", "Running rabbit", "Whimsical Sun", "Fairy tale trees"

and etc poem books was published. Humour is predominant in the poems collected in these book, which you will find in this article. The article explores the humorous children's poems found by Ilyas Tapdq, reveals the merits and artistic features of these poems.

JOSÉ SARAMAGO’NUN *KÖRLÜK* ESERİNDE İNSANLIK HALLERİ VE İNSAN AHLAKI

Dr. Öğr. Üyesi ZAFER ŞAFAK

Iğdır Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü

/ ORCID: 0000-0002-5780-4793

ÖZET

José Saramago’nun 1995 yılında yayımlanan *Körlük* adlı romanı 1998 yılında Portekizli yazarın Nobel Edebiyat Ödülünü kazanmasında büyük pay sahibi olmuştur. Alegorinin ve metaforik öğelerin yapıtın başından sonuna değin eksik olmadığı *Körlük* yapıtında Saramago, insanları nedeni açıklanamayan bir biçimde kör eden bir epideminin korku ve endişeyi körüklemesinden bahseder. Yazar, insan ahlakının nasıl ve ne derece aşınabileceğini, insanlık durumu içerisinde çözölen bu ahlakın tekrar nasıl yenilenebileceğini irdelerken kriz anlarında toplumsal yapıların ne kadar kırılgan olduğunu da anlatmaya çalışır. Yapıtta, başat konusu itibariyle, bir toplumda herkesin yavaş yavaş ve nedensiz bir biçimde körleşmeye başladığında bahsi geçen toplumda bireylerin yekdiğerlerine nasıl muamele edeceği sorgulanır. Görme yetisini kaybeden insanların toplu karantinaya alındığı ortamda eşini yalnız bırakmama gerekçesiyle kör taklidi yapan ve aslında gören tek kişi olan göz doktorunun eşi, şahit olduğu insanlık onuruna sığmayacak olaylar ve manzaralar karşısında insanların aslında epidemi başlamadan önce de ahlaki anlamda kör olduklarını eylemleri ve yorumlarıyla ortaya koyar. Bu bağlamda yapıttaki salgınla gelen körlük mecazı, yalnızca fiziksel rahatsızlığın insanın ruhuna işlemiş marazi yönünü görünür hale getirir. Anlatı aynı zamanda toplumu derin manada etkileyen kriz anlarındaki hayatta kalma istenciyle bireylerin evrensel değerlere ve kendi kişisel erdemlerine adanmışlıklarını sorgularken en uç eylemlerin dahi gerçekleştirilebildiği bir vasatta *Körlük*, insanlık hallerinin ve insan ahlakının alabileceği biçimler konusunda okuyucuyu da uyarır. Medeni hislerin ve tutumların çözülmeye maruz kaldığı bu ortamda, anlatıdaki yazar karakteri ve insanların gözyaşlarını yalayan köpekle birlikte kimi zaman şiddete yönelmek zorunda kalsa da göz doktorunun eşi yapıtta merhametli kalmayı başaranlar arasındadır ve insani değerlerin yeniden yeşerebilme umudu onlar vasıtasıyla okuyucuya taşınır. Yapıt; salgınlar, savaşlar ve olası gıda krizleriyle günümüz dünyasında da -belki yayımlandığı dönemden de fazla olarak- güncelliğini korumaktadır. Yazar, salgının neden olduğu ve/veya görünür kıldığı insani değerlerden uzaklığın ve kanunsuzluğun satır aralarında insan potansiyelinin ulaşabileceği noktaları çizirken toplumsal düzeni mücadele vermeksizin hazır olarak bulan nesillere bunu gözetmeyi de salık verir gibidir.

Anahtar Kelimeler: Körlük, Kriz, Salgın, Çözülme, Şiddet, İnsani Değerler, Merhamet

HUMAN CONDITION AND MORALITY IN JOSÉ SARAMAGO'S *BLINDNESS*

ABSTRACT

José Saramago's novel *Blindness*, published in 1995, played a major role in winning the Portuguese writer Nobel Prize for Literature in 1998. In *Blindness*, where allegory and metaphorical elements are all-ever present from the beginning to the end of the work, Saramago mentions an epidemic blinding people for an inexplicable reason, which fuels fear and anxiety. While examining how and to what extent human morality can be eroded and how this morality, which has been dissolved in the human condition, can be renewed, the author tries to explain how fragile social structures can be in times of crisis. In the work, it is questioned how individuals will treat each other in a society when everyone starts to go blind slowly without any overt reason. The wife of the ophthalmologist, the only person who sees and feigns blindness not to leave her husband alone to an environment where the people who have lost their sights are put in mass quarantine, reveals through her actions and comments due to the events and landscapes she witnessed that would not fit the human dignity; people were actually blind in a moral sense even before the epidemic had begun. In this context, the metaphor of blindness that ravages with the breaking out of the epidemic in the work only makes the morbid aspect of physical illness visible ingrained in the soul of human beings. While the narrative questions individuals' will to survive and their dedication to universal values and to their own personal virtues in moments of crisis that deeply affect society *Blindness* also warns the reader about the human conditions and human morality can take on in an environment where even the most extreme actions can be realized. In this environment where civilized feelings and attitudes are subject to disintegration, the author character in the narrative and the dog that licks people's tears and the spouse of the ophthalmologist, who at times has to revert violence, are among those that manage to remain merciful in the work, and the hope of the regeneration of human values is conveyed to the reader through these characters. Through pandemics, wars and possible food crises, the novel remains up-to-date in today's world and perhaps it is even more so than when it was first published. While the author points out the distance from human values and lawlessness caused and/or made visible by the epidemic, he, in the subtext of his work, seems to advise the next generations preserve the social order and values for which they have found ready without any struggle for them.

Key Words: Blindness, Crisis, Epidemic, Disintegration, Violence, Humane Values, Affection

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYADA KÜLTÜREL SERMAYE DÜZEYLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Dr. Emine Merve USLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 0000-0001-9727-4160

Özet

Araştırmanın temel amacı öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımında kültürel sermaye düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama tekniği kullanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının sosyal medyada kültürel sermaye düzeylerini belirlemek amacıyla Seyfi (2017) tarafından geliştirilen “Sosyal Medyada Kültürel Sermaye Ölçeği”, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu kullanılmıştır. Öğrencilerin sosyal medyada kültürel sermaye düzeyleri sosyal medya tutumu, sosyal medyada kültürel sermaye eğilimi ve çoklu ortamda kültürel bilinç boyutları kapsamında incelenmiştir. Araştırmanın örneklemine ait öğretmen adaylarının bölümleri basit rastlantısal örnekleme yöntemiyle, bölümlerindeki kişi sayıları ise tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde 2021-2022 eğitim öğretim yılında Temel Eğitim, Resim-İş, Müzik, Coğrafya, Türkçe, Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören 400 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan üniversite öğrencilerinin 267’si kadın, 133’ü ise erkektir. Elde edilen veriler SPSS-23 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Verilerin belirlenen değişkenler kapsamında anlamlı farklılıkların belirlenmesi amacıyla t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde Okul Öncesi Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin sosyal medyada kültürel sermaye düzeylerine ilişkin ölçek puan ortalamalarının diğer öğretmenlik bölümüne devam eden öğretmen adaylarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının cinsiyet, toplum kuruluşuna üye olma durumu, sosyal medyada geçirilen süre değişkenlerine ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde kadın, sivil toplum kuruluşuna üye olan, güne bir-üç saat sosyal medyada vakit geçiren öğretmen adaylarının sosyal medyada kültürel sermaye düzeylerinin diğer öğretmen adaylarının ölçek puan ortalamalarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, kültürel sermaye, öğretmen adayı

A RESEARCH ON CULTURAL CAPITAL LEVELS OF TEACHER CANDIDATES IN SOCIAL MEDIA

ABSTRACT

The main aim of the research is to examine the cultural capital levels of teacher candidates in terms of different variables in the use of social media. The study was carried out using the relational survey technique, one of the quantitative research methods.. In the research, "Cultural Capital Scale in Social Media" developed by Seyfi (2017), demographic information form prepared by the researcher was used in order to determine the cultural capital levels of teacher candidates in social media. Students' cultural capital levels in social media were examined within the scope of social media attitude, cultural capital tendency in social media and cultural awareness in multimedia. The departments of the prospective teachers belonging to the sample of the study were determined by simple random sampling method, and the number of people in their departments was determined by the stratified sampling method. The research consists of 400 university students studying at Çanakkale Onsekiz Mart University in the 2021-2022 academic year, in the departments of Basic Education, Art and Crafts, Music, Geography, Turkish, Science and Mathematics Education. 267 of the university students forming the sample of the study are female and 133 are male. The obtained data were analyzed using the SPSS-23 package program. It was determined that the data collected within the scope of the research showed a normal distribution. The t-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used to determine the significant differences of the data within the scope of the determined variables. When the results of the research were examined, it was concluded that the scale point averages of the students studying in the Pre-School Education and Painting Education departments regarding the cultural capital levels in social media were higher than the pre-service teachers who continued in the other teaching departments. When the results of the analysis on the variables of gender, being a member of a community organization, and time spent on social media are examined, the cultural capital levels of the pre-service teachers who are female, a member of a non-governmental organization, and spend time on social media for one to three hours a day in social media are higher than the mean scores of other pre-service teachers. conclusion has been reached.

Keywords: Social media, cultural capital, teacher candidate

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL ORTAMDA AHLAKİ DEĞERLERE YÖNELİK ALGILARI

Öğr. Gör. Dr. Emine Merve USLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,

0000-0001-9727-4160

ÖZET

Birçok alan ile ilişkili olarak insan yaşamında yeri her geçen gün artan dijitalleşme, eğitimden sağlığa farklı disiplinlerde vazgeçilmez bir öğe durumunda bulunmaktadır. Küresel değişim ve dönüşüm sonucu ortaya çıkan sosyal ve kültürel farklılaşma sosyal kabulü bulunan ahlaki değerlerde de değişime neden olmaktadır. Araştırmada da ahlaki değerlerimi dijital ortamdaki yeri ortaokul öğrencileri üzerinde, öğrencilerin dijital ortamdaki algılarının incelenmesi yoluyla incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 yılında Çanakkale il merkezinde Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaokullarda eğitim alan 336 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemine uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. ilişkisel tarama modeli ile yürütülen araştırmanın veri toplama aracını, araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgi formu ve Kovancı, Korkmaz ve Uğur Erdoğmuş (2020) tarafından geliştirilen ‘Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Dönük Algıları Ölçeği’ oluşturmaktadır. Araştırma amacına uygun nitelikte ulaşılan veriler, SPSS-23 programı kapsamında, bağımsız örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın değişkenleri, sınıf düzeyi, cinsiyet, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu olarak belirlenmiştir. Araştırma değişkenleri ile gerçekleştirilen analizler doğrultusunda belirlenen değişkenler arasında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin dijital ortamda ahlaki değerlere yönelik algıların genel ölçek puan ortalamasının yüksek olduğu ($\bar{X}=3.61$) belirlenmiştir. Öğrencilerin dijital ortamda ahlaki değerlere yönelik algıları Hakkaniyet-Sorumluluk ($\bar{X}=3.77$), Merhamet- Dürüstlük ($\bar{X}=3.76$) ve Mahremiyet-Nezakat ($\bar{X}=3.08$) olmak üzere üç boyut kapsamında incelenmiştir. Uygulanan analizler sonucunda kız öğrencilerin dijital ortamda ahlaki değerlere yönelik algılarının ölçek puan ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Beşinci sınıfa devam eden öğrencilerin diğer sınıfta eğitim gören öğrencilerden dijital ortamda ahlaki değerlere yönelik algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anne- baba eğitim durumu değişkenine ilişkin ahlaki değer algıları incelendiğinde anne-babası üniversite mezunu olan öğrencilerin daha yüksek ölçek puan ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışma bulguları ve önerileri alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Ahlak, Ahlaki değer, Öğrenci.

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' PERCEPTIONS REGARDING ETHICAL VALUES IN DIGITAL ENVIRONMENT

ABSTRACT

Digitalization, whose place in human life is increasing day by day in relation to many fields, is an indispensable element in different disciplines from education to health. The social and cultural differentiation that emerged as a result of global change and transformation also causes changes in moral values that have social acceptance. In the research, the place of my moral values in the digital environment was tried to be examined on secondary school students by examining the perceptions of the students in the digital environment. The study group of the research consists of 336 students studying in secondary schools affiliated to the Ministry of National Education in the city center of Çanakkale in 2021-2022. The study was carried out in accordance with the quantitative research method. The data collection tool of the research conducted with the relational scanning model consists of the demographic information form developed by the researcher and the "Scale of Perceptions of Secondary School Students on Moral Values in the Digital Environment" developed by Kovancı, Korkmaz and Uğur Erdoğan (2020). The data obtained in accordance with the purpose of the research were realized by performing the independent sample t-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) within the scope of the SPSS-23 program. The youth of the study, grade level, selected, developments as mother's education level and father's education level. A statistically significant difference was found between the research variables and the variables determined in accordance with the analyzes carried out. It was determined that the general scale average score of the students' perceptions of moral values in the digital environment was high ($\bar{X}=3.61$). Students' perceptions of moral values in the digital environment were examined in three dimensions: Fairness-Responsibility ($\bar{X}=3.77$), Compassion-Honesty ($\bar{X}=3.76$) and Privacy-Courtesy ($\bar{X}=3.08$). As a result of the analyzes applied, it was determined that female students' perceptions of moral values in the digital environment were higher than male students. It has been concluded that the students attending the fifth grade have higher perceptions of moral values in the digital environment than the students studying in the other grade. When the moral value perceptions regarding the parental education variable were examined, it was determined that the students whose parents were university graduates had higher scale score averages. It is thought that the findings and suggestions of the study will contribute to the literature.

Keywords: Digitization, Ethics, Moral value, Student.

PLASTİK SANATLARDA MONOKROM TERCİHİNİN NEDENLERİ VE ETKİLERİ**Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ERENGEZGİN KAFKAS**

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, - 0000-0001-6044-7013

ÖZET

Sonsuz renk çeşitliliğinin bulunduğu bir evrende sanatçının eserlerinde bunlardan sadece birini ya da renksizliği tercih edişi sanatın bütün tarihine baktığımızda çok da sık karşımıza çıkmayan bir durumdur. Yine de monokrom çalışmayı tercih eden sanatçılar ya da tekil sanat eserleri bu alanda kendilerine has özel bir yere sahiptir. Bu çalışmanın amacı monokrom plastik sanat eserlerinin sanat tarihinde yerini, üretim formlarını, tercih ediliş motivasyonları ile izleyicinin beğenisi ve duygusal durumu üzerinde muhtemel etkilerini inceleyerek ortak ve ayrışan noktaları üzerine bir yoruma ulaşmaktır.

Metinde renk kavramı bilimsel olarak kısaca açıklanmış ve sonrasında sanatta renk kullanımına değinilmiştir. Rengin biçim ve içerikle ilgisi, plastik sanatlarda temel elemanlar arasındaki hiyerarşik konumu incelenmiştir. Dönemlere göre sanatçıların kullandıkları boyaların elde ediliş şekilleri ve kullanım tekniklerinden bahsedilmiştir. Renk kavramı irdelenirken insan üzerindeki fiziksel ve psikolojik etkilerine de vurgu yapılmıştır.

Ardından gelen bölümde “monokrom” kelimesinin kökeni ve anlamı verilmiş, sanatta neyi ifade ettiği açıklanmıştır. Plastik sanatlarda üretilmiş monokrom eserler ve genel olarak tek renkle çalışmalarıyla tanınmış sanatçılardan örnekler verilerek incelenmiştir. Eserlerin iki ya da üç boyutlu olması, ağırlıklı olarak hangi akımları temsil ediyor oldukları gibi konularda çıkarımlara varılmıştır. Sanat eserinin bir anlamda üretenin iç dünyasını yansıttığı, diğer insanlarla duygu ve düşüncelerini paylaştığı felsefi bir eylem olduğu düşünüldüğünde, yarattığı görsel dünyadaki tercihlerinin bu süreçte önemi büyüktür. Bundan ötürü sanatçının sadece sadece kişisel tercih olarak tek renk kullanımı tercih etmesi ya da farklı nedenler (çevre faktörü, tarih, din, sosyoloji vb.) ayrıca araştırılmıştır. Bu nedenlerin bilinçli ya da bilinçsiz sanatçının zihinsel dünyasına etkileri üzerinde durulmuştur. Sonuç bölümünde sanatta monokromun yeri, tercih ediliş nedenleri ve etkilerine dair bir yoruma varılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : plastik sanatlar, renk, monokrom, tek renk

SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA YEREL HALKIN KAPLICALARA YÖNELİK ALGI VE BEKLENTİLERİ. SİVAS İLİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, RABİA ŞİMŞEK¹, Dr.Öğr.Üys. DERYA KUTLU²

Özet

Sağlık turizmi fiziksel ve ruhsal olarak tedavi olmak veya mevcut sağlığı korumak, yaşam kalitesini artırmak amacıyla tercih edilen bir turizm çeşididir (Özkan, 2019). Gelişen teknoloji, ulaşım kolaylıkları, yaşam kalitesinin artmasına bağlı boş zamanların artmasıyla birlikte insanların kendi ülkeleri dışına çıkma istekleri doğmuş, başka ülkelerin tercih edilmesinde bekleme sürelerinin uzunluğu, ekonomiklik, bulunduğu yerdeki sağlık hizmetinin kısıtlılığı, daha iyi hizmeti daha uygun maliyetle almak insanları sağlık turizmine yönlendirmiştir.

Türkiye de sağlık turizmi kapsamında dünyada parlayan bir konumdadır. Doğal kaynaklar ve güzellikler, iklim şartları açısından sağlık turizmine oldukça elverişli olan ülkemiz ekonomik kalkınma konusunda tüm dünya ülkeleri arasında ön saflarda yerini almaktadır. Sağlık turizmi türlerinden bir tanesi olan termal kaynaklı turizmde Türkiye'nin coğrafik olarak önemli avantajları bulunmaktadır.

Bu çalışmada; Türkiye'nin önemli termal turizm destinasyonlarından biri olan Sivas ilindeki termal tesisler ve bu tesislere yönelik yerel halkın algı ve beklentilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Sivas ilinde yaşayan, 430 katılımcıya zaman kısıtı, maliyet kısıtı ve pandemi şartlarının etkisinin devam etmesi sebebiyle çevrimiçi olarak yapılan anket yapılmış, anket sonucu elde edilen verilere betimsel analizler olan “standart sapma, aritmetik ortalama, yüzde ve frekans” analizleri uygulanmıştır. Ayrıca normal dağılım gösterdiği tespit edilen verilere parametrik testlerden t testi ve Anova testleri kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; katılımcıların kaplıcalar konusunda pozitif bir algıya sahip olduğu; kaplıcalara yönelik algı ve beklentiler ile katılımcıların cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, gelir durumu, eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra kaplıcalara yönelik algı ve beklentiler ile katılımcıların kamu ve özel sektörde çalışma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Buna göre Sivas'ta yaşayan insanların kaplıcalar konusunda olumlu bir algıya sahip olduğu ve kaplıcalara yönelik beklentilerinin üst düzey yöneticiler tarafından dikkate alınarak şartların daha çok iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık turizmi, Sivas, Kaplıca, Termal Turizm

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ORCID: 0000-0002-0773-4694

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Zara Veyssel Dursun UBYO, ORCID: 0000-0003-2258-9250

LOCAL PEOPLE'S PERCEPTIONS AND EXPECTATIONS FOR SPAS WITHIN THE SCOPE OF HEALTH TOURISM. THE CASE OF SİVAS

Abstract

Health tourism is a type of tourism that is preferred to be treated physically and spiritually or to protect existing health and increase the quality of life (Özkan, 2019). With the developing technology, transportation facilities, and the increase in free time due to the increase in the quality of life, people's desire to go out of their own country has arisen, the long waiting times in choosing other countries, the economy, the limited health service in the place where they are located, the better service at a more affordable cost have led people to health tourism.

Turkey is in a shining position in the world within the scope of health tourism. Our country, which is very suitable for health tourism in terms of natural resources and beauties and climatic conditions, is at the forefront of economic development among all the countries of the world. Turkey has important geographical advantages in thermal tourism, which is one of the types of health tourism.

In this study; It is aimed to investigate the thermal facilities in Sivas, one of the important thermal tourism destinations of Turkey, and the perceptions and expectations of the local people towards these facilities. Due to the continuing effect of time constraints, cost constraints and pandemic conditions, an online survey was conducted with 430 participants living in Sivas, and descriptive analyzes of "standard deviation, arithmetic mean, percentage and frequency" were applied to the data obtained as a result of the survey. In addition, t-test and Anova tests, which are parametric tests, were used on the data that were found to have normal distribution. As a result of the analyzes made; participants have a positive perception about spas; It has been found that there is no statistically significant difference between the perceptions and expectations towards spas and the gender, age, marital status, income status, and education level of the participants. In addition, it was found that there is a statistically significant difference between the perceptions and expectations towards spas and the working status of the participants in the public and private sectors. According to this, the conditions should be improved more by taking into account that people living in Sivas have a positive perception about spas and their expectations for spas are taken into account by senior managers.

Keywords: Health tourism, Sivas, Spa, Thermal Tourism

THOMAS MORE'UN YAŞADIĞI SİYASAL ORTAM VE BU ORTAM ÜZERİNDEN ÜTOPYA ESERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Dr. Ayman KARA

Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Bölümü, , ORCID: ID/0000-0002-7493-0150

ÖZET

Thomas More İngiltere’de 16. yüzyılda yaşamış bir devlet adamı ve düşünürdür. Parlamento karşısında güçlenen Kral VII. Henry döneminde yaşamış olan More krallığın iktidarını sınırsızlaştırma eğilimine karşı çıkmış, bu sebeple de VII. Henry döneminde ülkeden ayrılmak durumunda kalmıştır. VIII. Henry döneminde ülkeye dönerek devlet görevlerinde bulunmaya başlamış, başbakanlığa kadar yükselmiştir.

More’un yaşadığı dönem soyluların kendi aralarında gerçekleşen Güller Savaşı sonucu soyluluğun zayıfladığı, böylece burjuvazinin ticari faaliyetlerini kralın desteği altında artırarak soylu sınıf yerine siyasal alanda söz sahibi olmaya başladığı bir dönemdir. Bu dönemde kırsal kesimde toprakların çitlerle çevrilerek büyük toprak sahiplerinin ticari amaçları için bu toprakları kullanmalarıyla küçük çiftçiler ve köylüler topraklarından ayrılmak zorunda kalmışlardır. Böylece topraklarından kopan köylüler şehirlere akın etmiş, buralarda hırsızlık ve dilencilik artmıştır. Devlet bu durumu idam ve hapis yoluyla çözme yoluna gidince de o döneme kadar görülmemiş idam oranları ortaya çıkmıştır. Bir de bu dönemde VIII. Henry’nin Katolik Kilisesi’nden ayrılarak Anglikan Kilisesi’ni kurma çabaları dinsel anlamda da sorunlar doğurmuş, More bu duruma karşı çıktığında da hapis ve idam cezalarına çarptırılmıştır.

More’un böyle bir ortamda yazdığı Ütopya eseri hayali olan bir yeri anlatmakta, isim olarak da var olmayan yer anlamına gelmektedir. Ütopya’da yoksulluğun, eşitsizliğin olmadığı, herkesin istediği dini rahatça yaşayabildiği, belli bir çalışma düzeni içerisinde herkesin üretim sürecine katıldığı hayali bir ülkeden bahseden More kendi döneminde yaşanan kargaşa ve krizlerin olmadığı bir dünya hayal etmiş ve bunu yazıya aktarmıştır.

More’un Ütopya eserinin önemi siyasal sistem ve eleştirilerin bu tarzda eserlerle kaleme alındığı bir akım başlatmış olmasındadır. Bu çalışmada, More’un yaşadığı dönemde İngiltere’deki siyasal ve toplumsal ortam incelenecek, More’un yazmış olduğu Ütopya eseri de bu ortama bir eleştiri mahiyetinde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Thomas More, ütopya, İngiltere, kilise

POLITICAL ENVIRONMENT WHERE THOMAS MORE LIVED AND EVALUATING HIS “UTOPIA” OVER THIS ENVIRONMENT

ABSTRACT

Thomas More was a statesman and philosopher who lived in the 16th century in England. More who lived during the reign of King Henry VII who was empowered against the parliament, was against the inclination of the kingdom towards the unlimiting their powers, thus he had to leave the country during the reign of King Henry VII. He returned to his country in the time of Henry VIII and started to work in government positions and rose to the position of prime minister.

The period in which More lived was a period when the nobility weakened as a result of the Wars of the Roses that took place among the nobility, so, the Bourgeoisie got powerful by making its commercial activities under the King and started to have a voice in the political field rather than the nobles. Around this time, when the lands in the rural areas were fenced in, and the landholders started to use these large lands for their commercial purposes, small farmers and peasants had to leave their lands. Consequently, the peasants who left their lands flooded to the cities, and beggary and robbery cases increased in these areas. When the state decided to take care of this situation with executions and imprisonments, executions numbers increased more than anyone had seen till that time. And also the efforts of the Henry VIII splitting from the Catholic Church and founding the Anglican Church caused religious problems at that time, More was condemned to execution and imprisonment as he opposed this.

The Utopia that the More wrote during such time tells of an imaginary place, and its name means the place that doesn't exist. More who describes an imaginary country where the poverty and inequality don't exist, everybody can live in peace according to the religion they believe in, and everybody joins the production process within a definite working system, imagined a world without the turmoil and crises of his time, and put this on paper.

The importance of the Utopia of More is that it started a movement in which the political system and criticisms are written out with such works. In this study, the political and social environment of England during the time of More will be studied, and the Utopia written by More will be assessed by way of criticism of that environment.

Keywords: Thomas More, utopia, England, church

**BETWEEN NATIONALISM, NEO-OTTOMANISM AND CAPITALISM:
TRADITIONAL TURKISH ARTS****Dr. D.Burcu Eğilmez¹**¹ İEU, Sosyoloji, - 0000-0003-4518-1565**ABSTRACT**

In Turkish cultural history, there is an uninterrupted continuity, with the exception of a period lasting a few months, in the education of the Traditional Turkish Arts (TTA) –by which I refer to calligraphy/Islamic calligraphy (*Hat, Hüsn-ü Hat*), illumination (*Tezhip*), miniature painting (*Minyatür*), paper marbling (*Ebru*), carpet, rugs and old fabric patterns (*Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri*), binding (*Cilt*), tile (*Çini*), painted decoration (*Kalem İş*) and paper cut (*Kat'ı*). Therefore, I want to discuss Turkey's TTA education firstly under early republican nationalist ideology despite clear links of TTA to the Ottoman past and Islam, and its acceleration in quantity as a reflection of neo-Ottomanism after 1980s, particularly under the rule of the Justice and Development Party (JDP) in the post 2010 period. To do these, I focus on the educational policies of early Republican period in terms of TTA and three institutions of the recent Turkish State which actively determine and organize formal and non-formal education of TTA: Ministry of Culture and Tourism (MoC&T), Ministry of National Education (MoNE) and Council of Higher Education (CoHE). Accordingly, I want to discuss the relationship between nationalism, neo-Ottomanism and capitalism as far as TTA are considered.

Key words: Traditional Turkish Arts, Neo-Ottomanism, Nostalgia, Nationalism, Capitalism

POPULARIZING THE TRADITIONAL**Dr. D.Burcu Eğilmez¹**¹ İEU, Sosyoloji, - 0000-0003-4518-1565**ABSTRACT**

Turkish cultural history is rich and strong in terms of traditional arts which are shaped by the intermingle of the cultures of ancient civilizations (Turkic and non-Turkic), Islam and Ottoman Empire. The inevitable evolution of these arts in the contemporary era enables us to observe the transformation of traditional arts' forms and contents which do not fit into definitions of neither traditional nor classical. Yet, they are frequently labelled as post-modern. Moreover, these new art works find themselves easily a place in the popular culture. This article in this sense attempt to display the methods that transform the traditional to so-called post-modern art and discuss the relation of these new forms to popular culture. Miniature, calligraphy and Karagöz will be my examples via which I will present my arguments.

Key words: Traditional, Popular culture, Post-modern, Miniature, Calligraphy, Karagöz

YENİ NESİL İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN TURİZM SEKTÖRÜNDE KULLANILABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğretim Üyesi Figen ARSLAN KOÇKAYA¹

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Divriği Nuri Demirağ Meslek Yüksekokulu,
0000-0002-7207-3247

ÖZET

Teknolojide yaşanan hızlı değişimlerin yanı sıra iletişim sektöründe ortaya çıkan yenilikler insan hayatının her alanında köklü değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur. Akıllı teknolojilerin giderek yaygınlaşması ve dijitalleşmenin sunduğu yenilikler turizm sektöründe de yeni konseptlerin doğmasını sağlamıştır. Son yıllarda yerel yönetimler ve birçok turizm işletmesi dijital kanallar ve platformların yanı sıra sanal gerçeklik uygulamalarını tanıtım faaliyetlerinde kullanmakta ve daha geniş kitlelere ulaşmayı amaçlamaktadırlar. Bu derleme çalışmasında; akıllı teknolojiler ve turizmde dijitalleşme kavramı detaylı olarak incelenmiştir. Bu çalışmada ayrıca, dijital sistemlerin ve geliştirilen uygulamaların birey davranış ve tutumlarında meydana getirdiği değişikliğin turizm sektörü üzerindeki etkilerine yer verilmiştir. Bu çalışma sonucunda literatürde akıllı teknolojiler ve dijitalleşmenin turizm sektörü üzerindeki etkilerine ilişkin yapılan araştırmaların sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmiş ve yapılan bu çalışmanın ileride yapılacak çalışmalara temel bir kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Dijital Teknoloji, Turizm Pazarlaması

İZMİR

21 - 22 MAYIS 2022

SİNEMADA VAROLUŞÇULUĞUN İZLERİNİ SÜRMEK: “GROUNDHOG DAY” ve “THE MAP OF TINY PERFECT THINGS” FİLMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi, Semra KOTAN¹, Tuba ARSLAN²

¹ Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, - 0000-0002-1583-3772

² Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, - 0000-0002-0939-6756

ÖZET

Sinema sahip olduğu anlatım olanakları sayesinde kuramsal ve kavramsal arka planda düşünce üretebilen bir pratiktir. Sinemanın bir düşünme etkinliği olarak anılması onun felsefe ile olan ilişkisini ortaya koyar. Diğer bütün disiplinlerle olan anlamlı ilişkisinde olduğu gibi sinema felsefeden beslenerek kendine özgü anlatım kodlarıyla gerçeği yeniden kurgular. Felsefede insan, öz, varoluş gibi kavramları önceleyen bir yaklaşım olan varoluşçuluk diğer bir adıyla “Existentialism” sinemaya felsefi bir perspektiften bakmanın yoludur. Çok yönlü ve derinlikli bir yapıya sahip olan varoluş felsefesi insanın kendini, doğasını anlama ve anlamlandırma pratiğidir. Bireyin kendi somut varlığının farkında oluşu onun varoluşsal anlamını tamamlamasına katkı sağlarken diğer taraftan modern insanın varoluşsal sancılarını da görünür kılar. Acılar, ümitsizlik, yaşamdaki itilmişlik, korku, yabancılık, iletişimsizlik ve anlamsızlık gibi ortak temaları içinde barındıran varoluşçuluk insan merkezli bir alanı ifade eder. İnsanın kendini arayış çabasının sinemada nasıl temsil bulduğunu ortaya koymak amacını taşıyan bu çalışma, sinema ve varoluşçuluk arasındaki ilişkiye dayanır. Çalışmada tarihsel diyalektik süreçte varoluşçuluğun genel bir çerçevesi çizilerek bu bakış açısından hareketle varoluşçu sinemanın özelliklerinin neler olduğu irdelenecektir. Bu çalışma varoluşsal felsefenin filmler aracılığıyla nasıl ifade edildiğini, tematik ve sinematografik olarak anlamların nasıl inşa edildiğini, “Groundhog Day” ve “The Map Of Tiny Perfect Things” filmleri üzerinden ele alacaktır. Örneklem olarak seçilen bu filmler son yılların en çok izlenen ve varoluşçuluk izdüşümlerinin görülebildiği içeriktedir. Amaçlı örneklem yöntemi kullanılarak seçilmiş filmlerde varoluşsal felsefenin hangi tanımlarının, özelliklerinin ya da temalarının kullanıldığı, hangi duyguların ön plana çıkarıldığı hem teknik hem de anlatısal düzeyde karşılaştırmalı bir içerik analiziyle ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Sinema, Varoluşçuluk, Sinemada Varoluşsal felsefenin kodları.

TRACING THE TRACES OF EXISTENTIALISM IN CINEMA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE FILMS "GROUNDHOG DAY" AND "THE MAP OF TINY PERFECT THINGS"

ABSTRACT

Cinema is a practice that can produce thoughts on a theoretical and conceptual background thanks to the expression possibilities it has. The mention of cinema as a thinking activity reveals its relationship with philosophy. As in its meaningful relationship with all other disciplines, cinema feeds on philosophy and reconstructs reality with its own unique narrative codes. Existentialism, which is an approach that prioritizes concepts such as man, essence, existence in philosophy, is also known as "Existentialism" is a way to look at cinema from a philosophical perspective. The philosophy of existence, which has a multifaceted and in-depth structure, is the practice of understanding and making sense of one's self, nature. The awareness of the individual's own concrete existence contributes to the completion of his existential meaning, while on the other hand, it makes the existential pains of modern man visible. Existentialism, which includes common themes such as suffering, despair, being pushed in life, fear, alienation, miscommunication and meaninglessness, refers to a human-centered space. This study, which aims to reveal how the human dec-seeking effort finds representation in cinema, is based on the relationship between cinema and existentialism. In this study, a general framework of existentialism will be drawn in the historical dialectical process and from this point of view, it will be examined what are the characteristics of existential cinema. This work will consider how existential philosophy is expressed through films, how meanings are constructed thematically and cinematographically, through the films "Groundhog Day" and "The Map Of Tiny Perfect Things". These films, selected as examples, are the most watched in recent years and have content in which existential projections can be seen. By using the purposeful sampling method, it will be revealed which definitions, characteristics or themes of existential philosophy are used in selected films, and which emotions are brought to the forefront with a comparative content analysis at both a technical and narrative level.

Keywords: Cinema, Existentialism, Codes of existential philosophy in cinema.

AGGREGATE DYNAMICS AFTER A SHOCK TO HOME AND FOREIGN LABOR PRODUCTIVITY IN DEVELOPING ECONOMIES

Asst. Prof. Dr. Mustafa Tuğan ¹, Asst. Prof. Dr. Seda E. Özçelik ²

¹ Middle East Technical University NCC, Department of Economics,

- <https://orcid.org/0000-0002-5575-7436>

² Ankara Yıldırım Beyazıt University, Department Of International Trade And Business,

- <https://orcid.org/0000-0001-9946-4785>

ABSTRACT

A recurring theme in developing economies in their pursuit of catching up with advanced economies is to adopt such trade and industrial policies that are conducive to increasing labor productivity. Despite its central role in industrial policy and the recent development of various methods for identifying shocks to productivity in the literature, the effect of an increase in productivity on key macroeconomic variables of developing economies has been little studied in the literature. This situation can be accounted for by the fact that a shock to productivity may have different effects depending on monetary and exchange-rate regimes implemented and that developing economies have great heterogeneity in the monetary regimes implemented. In this paper, we study the effects of shocks to both home and foreign productivity by focusing on the developing economies with an inflation-targeting monetary regime based on Miyamoto and Nguyen (2017).¹ Despite our narrow focus of developing economies with an inflation targeting regime, we find that both home and foreign productivity shocks have substantially different effects in the developing economies with an inflation-targeting regime. These differences among our sample of economies in the effects from shocks to productivity notwithstanding, we find that both the shocks give rise to a significant permanent increase on average in output, consumption, investment, exports, and imports in developing economies. The shocks considered cause, however, no significant rate of change on average in the nominal variables (e.g., the GDP deflator, the export and import prices, and the nominal exchange rate with the United States dollar).

Keywords: Productivity Shocks; Small-Country Assumption; Inflation-Targeting Economies.

¹ Miyamoto, Wataru and Thuy Lan Nguyen. 2017. "Understanding the Cross-Country Effects of U.S. Technology Shocks." *Journal of International Economics* 106:143 – 164.

Gelişmekte Olan Ülkelerde Beklenmedik İç ve Dış Üretkenlik Artışları Sonrası Makroekonomik Dinamikler

ÖZET

Gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelerin iktisadi gelişmişlik düzeyini yakalama çabalarında sıklıkla gündeme gelen konulardan biri emek verimliliğini artırmak amacına uygun ticaret ve sanayi politikaları uygulamalarıdır. Her ne kadar emek verimliliğinin artırılması bu politikalar içinde merkezi bir yer alıyor olsa ve literatürde emek verimlilik artışlarının tanımlanmasına yönelik yöntemler geliştirilmiş olsa da gelişmekte olan ülkelerde emek verimliliği artışı olduğunda makroekonomik değişkenlerin nasıl bir dinamik izledikleri literatürde yeterince tartışılmamıştır. Bu durum gelişmekte olan ülkelerde uygulanan para ve döviz kuru rejimleri arasında büyük farklar olması ve bu tarz beklenmedik emek verimliliği artışlarının etkilerinin uygulanan rejime bağlı olarak değişebilmesiyle açıklanabilir. Bu makalede enflasyon hedeflemesi regimi uygulayan gelişmekte olan ülkeler üzerinde odaklanarak ve Miyamoto and Nguyen (2017)² tarafından küçük ülke varsayımı altında beklenmedik emek verimlilik artışlarını tanımlamaya yönelik geliştirilen yöntem kullanılarak dışsal ve içsel kaynaklı emek verimlilik artışlarının ardından makroekonomik değişkenlerin nasıl bir seyir izledikleri tartışılmıştır. Makalenin üç ana bulgusu vardır. İlki, sadece enflasyon hedeflemesi uygulayan ülkeler üzerinde odaklanılmasına rağmen beklenmedik emek verimliliği artışlarının ardından çalışılan nominal ve reel makroekonomik değişkenlerin farklı bir seyir izledikleridir. İkincisi, içsel ve dışsal kaynaklı emek verimlilik artışlarının ardından toplam hasıla, toplam tüketim, toplam yatırım, toplam ihracat ve toplam ithalat gibi reel değişkenlerin seyrinin örneklemdaki ülkelerdeki ortalamasının beklenildiği gibi artış göstermesidir. Üçüncüsü, içsel ve dışsal kaynaklı emek verimlilik artışlarının ardından genel fiyatlar, ABD doları döviz kuru, ihracat ve ithalat fiyatları gibi nominal değişkenlerin seyrinin örneklemdaki ülkelerdeki ortalamasının anlamlı bir artış ya da azalış göstermemesidir.

Anahtar Kelimeler : Üretkenlik artışları; Küçük Ülke Varsayımı; Enflasyon Hedeflemesi Uygulayan Ülkeler.

² Miyamoto, Wataru and Thuy Lan Nguyen. 2017. "Understanding the Cross-Country Effects of U.S. Technology Shocks." Journal of International Economics 106:143 – 164.

TOMRİS UYAR'IN “ORMANDAKİ AYNA” ÖYKÜSÜNDE ‘MASAL’IN YENİDEN İNŞASI¹

Yüksek Lisans Öğrencisi Yunus Emre YAŞADI¹, Prof. Dr. Nihayet ARSLAN²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
0000-0002-7993-7634

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
0000-0001-8225-4896

ÖZET

Toplumsal belleğin inşasında önemli bir yere sahip olan masalın cinsiyetlere biçilen rolleri taşıdığı görülmektedir. Bünyesinde barındırdığı ödül-ceza sistemi neticesinde çocuk, eril iktidarın beklentilerini öğrenmektedir. Kadınları uysallığa iten bu edebî tür, 20. yüzyıla gelindiğinde bazı kadın yazarlar tarafından dönüşüme uğratılmıştır. Onları öteki ilan eden bu anlayışa karşı çıkan yazarlar masaldaki iktidarı hedef alan bir söylemi inşa etmiştir. Güç dengesinin tekrar kurulmaya çalışıldığı bu “yeniden yazım”larda kadın cinselliği ve özgürleşme süreci ön plana çıkarılmıştır. Evrensel bir eylem niteliği taşıyan bu tür bir “yeniden yazım”a Türk edebiyatından Tomris Uyar’ın *Gecegezen Kızlar*’ı örnek verilebilir. Her eserinde yenilik arayışında olan yazar, bu eserinde de postmodern edebiyatın sınırlarında dolanır. Bu çalışmada *Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler*’in yeniden yazımına örnek teşkil eden Tomris Uyar’ın “Ormandaki Ayna”sı feminist eleştiri yaklaşımıyla incelenmektedir. Çalışmanın amacı, öykünün kaynak metinle ilişkisini ortaya koymak, hayatına kendi yön çizme hususunda ikilemler yaşayan öykü kişilerinin feminist yaklaşımla değerlendirmektir. Bu noktada çalışma sadece kadın karakterlere odaklanmaktadır. Kadını baskılayan masallara yönelen yazar, çeşitli açılardan onları dönüşüme uğratmıştır.

Yazar, “Ormandaki Ayna” adlı öyküsünde özne oluşunu gerçekleştiremeyen kadınları eleştirir. Toplum normlarına karşı kabullenici bir tavır içerisinde olan kadın, çevresine itiraz edememektedir. Kadınlığını baskılayan bu anlayışa karşı çıkamayan Ece, hayatının akışına kendisini bırakan bir kişidir. Etrafındaki yanlışları fark etmesine rağmen eyleme geçme hususunda isteksizdir, elinden gelen tek şey dünyanın değişmesini beklemektir. İnisiyatif almayı boşluk hissi ile karşılaşmasına neden olur. Ancak söz konusu kabul ediş, geriye dönük anlatılarla derinlik kazanır. Geçmişte toplum normlarını çiğneme teşebbüsünün olduğu görülür. Ancak vücudunun arzuları ve toplumun beklentileri arasında ikilem yaşayan Ece birbirine karşıt davranışlar sergilemektedir. Bu durumda masalın bütünlüklü dünyasından kopan kadın gerçek hayatta kendini konumlandıramaz. Bu noktada Tomris Uyar, kadını arka plana itmiş eril

¹ Bu çalışma, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Prof. Dr. Nihayet Arslan danışmanlığında yürütülmekte olan “Tomris Uyar’ın *Gecegezen Kızlar*’ı ve Angela Carter’ın *Kanlı Oda*’sında ‘Masal’ın Yeniden İnşası” konulu yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

anlayışa çıkan feminist yaklaşımla benzer bir biçimde hayatına yön çizememiş kadınları mutsuz sonlara maruz bırakır.

Anahtar Kelimeler: Tomris Uyar, masal, feminist eleştiri, yeniden yazım, eril iktidar.

ABSTRACT

It is seen that the fairy tale, which has an important place in the construction of social memory, has gender-based roles. As a result of the reward-punishment system it contains, the child learns the expectations of masculine power. This literary genre, which drives women to docility, was transformed by some female writers by the 20th century. Women writers who opposed this understanding, which proclaimed them the other, built a discourse aimed at power in the fairy tale. In these “rewrites”, where the balance of power is restored, female sexuality and the process of liberation are brought to the fore. This kind of “rewrite”, which is a universal action, can be given as an example of Tomris Uyar’s *Gecegezen Kızlar* from Turkish literature. The author, who seeks innovation in each of his works, wanders the boundaries of postmodern literature in this work. Therefore, Tomris Uyar’s “Ormandaki Ayna”, which exemplifies the rewriting of *Snow White and the Seven Dwarfs* in this study, will be examined with a feminist critique approach. The aim of the study is to reveal the relationship of the story with the source text and to evaluate the feminist approach of the story people who have dilemmas about determining their life. At this point, the focus will be only on female characters.

In her story “Ormandaki Ayna”, the author criticizes women who cannot become subjects. A woman who has an accepting attitude towards the norms of society cannot object to her environment. Unable to oppose this understanding that suppresses her femininity, Ece is a person who leaves herself to the flow of her life. Despite realizing the wrongs around him, he is reluctant to act, all he can do is wait for the world to change. Not taking the initiative causes him to encounter a feeling of emptiness. But in the past, there has been an attempt to violate the norms of society. However, Ece, who has a dilemma between the desires of her body and the expectations of society, exhibits opposite behaviors. In this case, the woman who breaks away from the holistic world of the fairy tale cannot position herself in real life. At this point, Tomris Uyar makes women who have not been able to direct their lives unhappy in a similar way to the feminist approach that has pushed women into the background and the masculine understanding that has pushed women into the background.

Keywords: Tomris Uyar, fairytale, feminist criticism, rewriting, masculine power.

**THE IMPACT OF GEOPOLITICAL RISKS AND EXCHANGE RATE ON THE BIST
100**

Arş. Gör. Yunus SAVAŞ¹, Arş. Gör. Dr. Dilek ALMA SAVAŞ²

1 Bitlis Eren Üniversitesi, İİBF, - 0000-0002-9642-4734

2 Bitlis Eren Üniversitesi, İİBF, - 0000-0001-6246-8539

ABSTRACT

The geopolitical risks are important concerns for economic activities and their impact on the stock market is a significant topic to determine the characteristic of the geopolitical risks and the way of their influence of it on the stock markets. The geopolitical position of Turkey contains numerous risks and these risks' impact on the stock market is one of the topics investigated in this study. On the other hand, the exchange rate dynamics are important concerns for Turkey, especially with high volatility in the near past and the historical dynamics of the exchange rate attracted many scholars to investigate the relationship. Thus, The exchange rate and its influence on the stock market are elaborated to deeply investigate the stock market dynamics under a volatile exchange rate. In this context, the impact of the geopolitical risks and exchange rate on the stock market indices were examined by employing geopolitical risks for the world and Turkey, the exchange rate, and BIST 100 data.

The wavelet coherence analysis was used to examine the relationship among variables. The wavelet coherence analysis provides to analyze time-series data with both time and frequency domains regardless of their stationarity. The results indicated that both GPR and GPR-Turkey have short-term co-movements with stock market indices. However, the exchange rate co-moved with higher cyclical periods with stock market indices.

Keywords: Geopolitical risks, Exchange rate, BIST 100

TÜRKİYE'DEKİ İLLERİN KATILIM BANKACILIĞI AÇISINDAN ENTROPİ TABANLI KÜMELEME ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

NİLGÜN SOYKAN¹ Prof. Dr, NURİ ÖMÜRBEK²,

¹SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, -000-0003-2747-3441

²SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi,

0000-0002-0360-4040

ÖZET

Türkiye’de bankacılık sektörü; niteliklerine ve tabi oldukları hükümlere göre özel bankalar ve kamu bankaları olarak iki gruba ayrılmaktadır. Her iki grubun içerisinde faizsiz bankacılık (İslami Bankacılık) şubeleri yer almaktadır. Bunlar Türkiye’de Katılım Bankacılığı olarak isimlendirilerek gelişim göstermektedir. Katılım Bankacılığı Türkiye’de ilk olarak 1984 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Katılım kavramı, kara ve zarara katılma ilkesine dayalı bankacılık türü olduğunu ifade etmektedir. Katılım Bankacılığının en önemli özelliği müşterilerine ticaret yöntemi ile fon kullanırken mal yâda hizmeti satıcıdan alıp üzerine kar ilave ederek müşteriye geriye satmasıdır. Katılım Bankacılığı (İslami Bankacılık) faizsiz finans ilkelerine göre faaliyet gösteren ve benimsemiş oldukları ilkelere göre bankacılık faaliyeti sürdüren kuruluşlardır.

Bu çalışmada da ülkemizdeki 81 il Katılım Bankacılığı açısından kümeleme analizi ile değerlendirilmektedir. 81 ilin kümelenmesinde her bir ilin Katılım Bankacılığı açısından; *tasarruf mevduatı, diğer mevduat, altın mevduatı, nakdi kredi, gayri nakdi kredi* gibi değişkenlerine ilişkin 2021 yılına ait veriler kullanılmıştır. İlk önce her bir değişkenin Entropi yöntemi ile ağırlıkları belirlenmiştir. Entropi yöntemi sonucunda Katılım Bankacılığı açısından diğer mevduat (%25) en yüksek ağırlığa sahip kriter olarak tespit edilmiştir. Diğer kriterler ise; toplam nakdi krediler (%22), gayri nakdi krediler (%21), tasarruf mevduatı (%18) ve toplam altın mevduatı (%14) şeklinde sıralanmıştır. Daha sonra elde edilen ağırlıklarla ağırlıklandırılan veriler kümeleme analizinde kullanılmıştır. Kümeleme analizi sonucunda 81 il 6 kümeye ayrılmış ve İstanbul, Ankara ve Kahramanmaraş illeri ayrı birer kümede bulunarak diğer illerden ayrılmışlardır. Bursa, Gaziantep, İzmir, Kocaeli ve Konya bir başka kümeyi; Adana, Antalya, Kayseri ve Mersin de bir diğer kümeyi oluşturmuşlardır. Diğer iller de son kümeyi oluşturmuşlardır. Sosyal ve ekonomik gelişmeler ile birlikte müşterilerin demografik özellikleri de kümelerin oluşumunda etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Entropi, Katılım Bankacılığı, Kümeleme

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ: YEŞİL ENERJİ VE UKRAYNA KRİZİNİN ETKİLERİ**Arş. Gör. Dr. EYLÜL ECE DEMİR¹**¹ Mersin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,- <https://orcid.org/0000-0001-9635-6033>**ÖZET**

Kapitalist sistem sürdürülebilirliğini, içine girdiği krizlere yarattığı çözümlerle mümkün kılan bir sistemdir. Yine sistemin sürdürülebilirliği için gerekli olan sürekli daha fazla büyüme oranları ve sermaye birikimi -ki bu daha yüksek kar oranları demek- zorunluluğu ile yaşadığımız kürenin doğal kaynaklarının sınırlılığı sistemin ilk yıllarında olmasa da 1970’li yıllardan itibaren çelişkili bir hal oluşturmuştur. Aynı yıllardan itibaren sistem içine girdiği bu kaynak sınırlılığı krizinden çıkmanın ve fırsata çevirmenin yollarını aramıştır. Bu yollardan biri de iklim değişikliğinin “sorumlu olduğu” ve bu değişikliğin olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik olan özellikle Covid-19 pandemi süreci ile daha güçlü ve daha yaygın bir şekilde gündeme gelen yeşil ekonomi, yeşil enerji gibi “doğa dostu” yöntemlerdir. Pandemi süreci “yeşil”in popüleritesinin zirveye ulaştığı ve görünüşte tüm ülkelerin bu dönüşümün ne kadar acil ve hayati olduğu konusunda görüş birliğine vardığı bir dönem oldu. Bu dönemde Almanya gibi bazı ülkeler yeşil enerjiye geçiş tarihini öne çekmek için yenilenebilir enerji çalışmalarını hızlandıracağını duyururken; pandemiden çıkış ve ekonomik toparlanma sürecinde enerji ihtiyacının artması nedeniyle birçok ülke (ABD, Avrupa) kömür gibi fosil yakıtlardan elde edilen enerji tüketimini arttırmıştır. Yine içinde bulunduğumuz yılın şubat ayında patlak veren Rusya - Ukrayna savaşı yeşil dönüşümün ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösterdi ve özellikle enerji tarafına olan ilgiyi arttırdı. Diğer yandan yine savaş nedeniyle enerji sorunu yaşayan ülkelerin, özellikle Avrupa ülkelerinin, fosil yakıt kullanımını ciddi bir şekilde arttırdığı da gözlendi. 8 Mart 2022 tarihli Financial Times gazetesinde yer alan “Ukrayna savaşı yeşil enerji geçişini rayından çıkaracak mı?” başlığı bu çelişkili hali özetlemesi bağlamında dikkate değer. Bu çalışmada iklim değişikliği gibi ekolojik sorunların sistemin içinde yine piyasaya bırakılarak çözülemeyeceği üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda öncelikle kapitalist sistemin içine girdiği krizin genel çerçevesi belirlenecek sonrasında krizden çıkış amacıyla geliştirilen yollardan biri olan “yeşil enerji” ve nihai olarak da Rusya-Ukrayna savaşının etkileri IEA, UNCTAD, IMF, UN gibi kurumların raporlarından da yararlanarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler : İklim Değişikliği, Yeşil Enerji, Kapitalist Sistem, Fosil Yakıt, Covid-19, Ukrayna-Rusya Savaşı.

ENFLASYON VE MERKEZ BANKALARININ ÇIKMAZI**Arş. Gör. Dr. EYLÜL ECE DEMİR ¹**¹ Mersin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,- <https://orcid.org/0000-0001-9635-6033>**ÖZET**

Tarihsel olarak fiyatlar genel düzeyindeki aşırı yükselişler toplumların ve dolayısıyla ülkelerin kaçındığı bir durum olmuştur. Bu nedenle günümüzde birçok ülkenin merkez bankalarının temel hedefi fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmektir. Bununla birlikte 2009 yılından itibaren başlayan pandemi süreci ve ardından Ukrayna-Rusya savaşı ile bu hedefin tutturulması veya sürdürülmesi daha da zorlaşmıştır. Pandemi süreci ile hızlanan fiyat artışları savaşla birlikte kontrol edilemez seviyelere ulaşmıştır. Öyle ki küresel boyutta beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçları karşılamada büyük güçlükler yaşanmaya başlanmıştır. Bu noktada fiyat artışlarının yavaşlatılması için atılacak adımlar daha da önemli hale gelmektedir. Fiyat artışlarının temel kaynağı öncelikle pandemi sürecinde başlayan tedarik zincirindeki sıkıntılarla başlayan ve savaşla birlikte zirveye ulaşan maliyet artışları olmakla birlikte, literatürde 2008 krizinden sonra merkez bankalarının genişletici para politikaları izlemesi (monetarist) ya da pandemi süreci ile başlayan ve sonrasında artan ücret artışlarının yarattığı ücret-fiyat sarmalı (Keynesyen) ile açıklayan iktisatçılar da bulunmaktadır. Fiyat artışlarının kaynağının ne olduğu izlenecek para politikalarının etkinliği için de oldukça önemlidir. Bu bağlamda her iki yaklaşımın da beklentisi merkez bankalarının aşırı talebi ve ücret-fiyat sarmalını önleyecek biçimde sıkı para politikası izlemesidir. Bu yaklaşımlar yaşadığımız enflasyonist sürecin gerçek nedenlerine ve merkez bankalarının izleyeceği politikalara yönelik tartışmalara son noktayı koyamamaktadır. Bunun temel nedenlerinden biri sürecin çok karmaşık ve kendine özgü nitelikler taşımasıdır. Bu çalışmada bu tartışmalar bağlamında son dönemde yaşanan sürekli fiyat artışlarının nedenleri ve farklılıkları tespit edilmeye çalışılacak ve merkez bankalarının bu artışları durdurmak için izledikleri politikaların etkinliği ve içinde oldukları ikilem değerlendirilecektir. Bu bağlamda ilk olarak COVID-19 salgını ile başlayan pandemi sürecinin, ikinci olarak 2022 yılı Şubat ayında başlayan Ukrayna-Rusya Savaşının fiyat artışlarına etkileri ve bu artışların asıl nedenleri tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu değerlendirme sonucunda fiyat artışlarını dizginlemek için küresel çapta neredeyse tüm ülke merkez bankalarının izledikleri politikalar sonucu fiyat istikrarının sağlanması bir yana bu politikalar sonucu yaşanacak durgunluğun kaçınılmazlığı ileri sürülecektir.

Anahtar Kelimeler : Enflasyon, Para Politikası, Keynesyen Yaklaşım, Monetarist Yaklaşım, Covid-19, Ukrayna-Rusya Savaşı.

THE EXAMINATION OF PEUGEOT COMPETITIVENESS IN THE EUROPEAN'S ELECTRIC VEHICLE MARKET

BOUKHEDIMI Chems Eddine. Ph.D.

University of Tizi Ouzou, Department of commerce. Tizi Ouzou, Algeria.

Abstract

The aim of this study is to check the competitiveness of **PEUGEOT 208 EV** in the electric vehicle in some European market for the year of 2021.

The electric vehicle is found to tackle the over consumption of unrenewable energies such as fuel oil, also, the second target is the reduce the emission of CO₂ as the principles of sustainable development demand.

As result, The model of **PEUGEOT 208 EV** is ranked in the 8th position of the top 10 models with 21.645 sales, behind, Fiat 500 EV, Volkswagen e-up and . Volkswagen ID 3.

It should be noted that TESLA is the leader in this particular market with 102.856 sales.

Keywords: Sustainable enterprise; Social Corporate Responsibility; Sustainable development; Electric vehicle; PEUGEOT 208 EV

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE FİNANSAL VE EKONOMİK BÜTÜNLEŞMENİN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi, İLKAY ŞENDENİZ-YÜNCÜ ¹

¹ Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, -

ORCID ID: 0000-0002-6065-4204

ÖZET

Bu çalışmada uluslararası finansal bütünleşmenin ve uluslararası ekonomik bütünleşmenin gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyümesi üzerindeki etkileri araştırılmaktadır. Mevcut literatür, uluslararası bütünleşmenin gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyümesi üzerindeki rolü konusunda bir fikir birliğine sahip değildir. Bazı araştırmalar uluslararası bütünleşmenin gelişmekte olan ülkelere sermaye akışını kolaylaştırdığını ve dolayısıyla ekonomik büyümeyi artırdığını iddia ederken, bazıları da bütünleşmenin aslında sermayesi kıt ülkelere, daha iyi finansal kurumlara sahip olan sermayesi bol ülkelere doğru sermaye çıkışına neden olabileceğini ve dolayısıyla gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyümeleri üzerinde olumsuz etki yapabileceğini iddia etmektedirler. Bu çalışmada doğrudan yabancı yatırım ve gayri safi yurt içi hasılanın (GSYİH) payı olarak ihracat ve ithalat hacimlerinin toplam değeri olan ticari açıklık değişkenleri, sırasıyla, finansal bütünleşmenin ve ekonomik bütünleşmenin göstergeleri olarak kullanılmıştır. Analizler, gelişmekte olan piyasalar için, 2000-2020 yılları arasında, ülkelere has gözlenemeyen özelliklerden dolayı oluşabilecek hataları yok edebilen ve tüm açıklayıcı değişkenlerin potansiyel içselliklerini kontrol edebilen Genelleştirilmiş Momentler Metodu (GMM) dinamik panel veri tekniği ile yapılmıştır. Sonuçlar, hem doğrudan yabancı yatırımın hem de ticari açıklığın gelişmekte olan piyasaların ekonomik büyümeleri üzerinde olumlu ve anlamlı etkileri olduğunu göstermektedir. Finansal sektör gelişme göstergeleri, diğer bir deyişle, bankacılık sektöründeki gelişmeler ve hisse senedi piyasalarındaki gelişmeler için kullanılan göstergeler kontrol değişkenleri olarak analizlere dahil edildiğinde ise, ticari açıklığın ekonomik büyüme üzerindeki olumlu etkisi halen anlamlı iken, doğrudan yabancı yatırımın ekonomik büyüme üzerindeki etkisi önemini kaybetmektedir. Ayrıca bulgular, tüm modellerde enflasyonun gelişmekte olan piyasaların ekonomik büyümeleri üzerinde olumsuz ve anlamlı bir etkiye sahip olduğunu belgelemektedir.

Anahtar Kelimeler : Finansal bütünleşme, Ekonomik bütünleşme, Ekonomik büyüme.

EFFECTS OF FINANCIAL AND ECONOMIC INTEGRATION ON ECONOMIC GROWTH IN EMERGING MARKETS

ABSTRACT

In this study the effects of international financial integration and international economic integration on economic growth of emerging markets are investigated. Existing literature does

not have a consensus on the role of international integration on the economic growth of developing countries. While some research argue that international integration makes capital flow to developing countries easier, and thus boosts economic growth, some others state that integration may actually induce a capital outflow from capital-scarce countries to capital-abundant countries with better financial institutions, and thus may have negative effects on economic growth of developing countries. In this study foreign direct investment and trade openness, which is the total value of exports and imports volumes as a share of gross domestic product (GDP), are used as measures for financial integration and economic integration respectively. The analyses are conducted for emerging markets for a period of 2000-2020 by using Generalized Method of Moments (GMM) dynamic panel data technique, which makes it possible to remove any bias created by unobserved country-specific effects, and to control for the potential endogeneity of all explanatory variables. Results show that both foreign direct investment and trade openness have positive and significant effects on economic growth in emerging markets. When financial sector development indicators, namely, banking sector development and stock market development indicators are included as control variables in the analyses, while the positive effect of trade openness on economic growth is still documented to be significant, the effect of foreign direct investment on economic growth loses its significance. Findings also document that inflation has significant and negative effect on economic growth in emerging markets in all models.

Keywords: Financial integration, Economic integration, Economic growth.

YETENEK YÖNETİMİ UYGULAMALARININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA OLAN ETKİSİNDE İŞVEREN MARKASININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Hüseyin Aykut Erdem¹ Doç. Dr. Serdar Bozkurt²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ORCID: 0000-0003-4320-919X

² Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

ORCID: 0000-0002-4745-9965

ÖZET

Çalışma hayatında özellikle hızla gelişen organizasyonların yoğun olduğu sektörlerde, yeteneği kazanmanın yanı sıra yeteneği elde tutma ve yönetmeyle ilgili farklı stratejiler geliştirilmektedir (Allen & Mayer, 1990). Yeteneğin elde tutulması ve geliştirilmesi için sadece organizasyon içerisindeki faaliyetler yeterli olmamakta, birçok farklı yaklaşım ve uygulama denenmektedir (Akyüz, & Örü, 2018). Bu faaliyetlerden biri de işveren markasıdır. İşveren markası faaliyetleri arasında; kariyer olanakları, yönetim tarzı, ücret ve ödül yönetimi süreçleri, nitelikli işgücüne verilen değer ve yan haklar gibi birçok uygulama sayılabilmektedir (Saylan, 2018). Bu faaliyetler doğrultusunda, yetenekli olan çalışanların organizasyonlarına bağlı bir şekilde çalışabilmelerini sağlayabilecek uygulamaların varlığı önem kazanmaktadır. Örgüte bağlılığını etkileyen birçok faktör bulunmakla birlikte çalışanların tutumlarını olumlu yönde etkilemek adına birçok organizasyon tarafından işveren markası faaliyetleri sürdürülmektedir (Koyuncu & Atilla, 2018). İşveren markası faaliyetleri ne kadar etkili ise o derecede çalışanların organizasyonel bağlılıkları da artacaktır. Böylelikle de, çalışanlar kendilerini çalıştıkları organizasyonla daha fazla tanımlamaya (Mowday vd.1982) gayret edeceklerdir.

Bu çalışmada, organizasyonların yetenek yönetimi uygulamalarının çalışanların örgütsel bağlılıklarına olan etkisinde işveren markasının düzenleyici rolünün varlığı incelenmektedir. Bu çerçevede farklı sektörlerde çalışan bireylere yönelik kolayda örnekleme yoluyla bir anket çalışması gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yetenek Yönetimi, Örgütsel Bağlılık, İşveren Markası

¹ Bu çalışma, ilk yazarın ikinci yazarın danışmanlığındaki tez çalışmasından türetilmiştir.

THE MODERATOR ROLE OF EMPLOYEE BRANDING IN THE EFFECT OF TALENT MANAGEMENT PRACTICES ON ORGANIZATIONAL COMMITMENT

ABSTRACT

In business life, especially in sectors where rapidly developing organizations are concentrated, different strategies are designed for retaining and managing talent and gaining talent (Allen & Mayer, 1990). To maintain and develop talent, only activities within the organization are not sufficient many different approaches and practices are tried. One of these activities is employer branding. Employer brand activities include many applications such as career opportunities, management style, wage and reward management processes, value given to qualified workforce, and fringe benefits can be counted (Saylan, 2018). In line with these activities, applications that can enable talented employees to work connected to their organizations gain importance. Although many factors affect organizational commitment, employer brand activities are carried out by many organizations to impact the attitudes of employees positively (Koyuncu & Atilla, 2018). The more effective the employer brand activities are, the more organizational commitment of employees will increase. In this way, employees will try to identify themselves more with the organization they work for.

This study examines the moderator role of employee branding in the effect of organizations' talent management practices on employees' organizational commitment. In this framework, a survey study will be carried out by easy sampling for individuals working in different sectors.

Keywords: Talent Management, Organizational Commitment, Employer Branding

KAYNAKÇA

Akyüz, A. N., & Örucü, E. (2018). Algılanan Yetenek Yönetimi Uygulamalarının Yenilik Performansı Üzerine Etkisi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (57), 20-36.

Allen, N.J. and Meyer, J.P. (1990). "The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance and Normative Commitment to the Organization", Journal of Occupational & Organizational Psychology, Vol. 63, No.1, 18-38.

Koyuncu, E., & Atilla, E. (2018). İlçe Belediye Çalışanlarının Örgütsel Bağlılık Düzeyleri: Aksaray İli Örneği. International Journal Of Entrepreneurship And Management Inquiries, 2(2), 64-73.

Mowday, R. T., Porter, L. W. ve Steers, R. M. (1982). Employee-Organization Linkages: The Psychology of Commitment, Absenteeism and Turnovers. New York: Academic Press.

Saylan, O. (2018). İşveren Markası Algısının Çalışanların Örgütsel Bağlılığı, Performansı ve Ekstra Rol Davranışı Üzerindeki Etkisi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Doktora Tezi, Çanakkale, 164-166.

ATTİKA'DA SİYASAL KATILIMIN İÇ VE DIŞ ETKENLERİ**YL ÖĞRENCİSİ, OKAN MEMİLOĞLU****Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü**<https://Orcid.Org/0000-0002-6703-8631>**ÖZET**

Antik Atina'da yurttaş kavramı, siyasal hak sahiplerini ifade etmektedir. Yurttaşlık Oikos olarak ifade edilen zorunluluklar alanının üzerinde yükselmektedir. Oikos Yunan Karanlık Çağı ve Arkaik Dönemi de içine alan Yunan toplumunun temel birimidir. Sosyal hayatın neredeyse bir mekâna hapsediği, insanların üretim ve tüketim için varoluşsal ihtiyaçlarının bir arada giderildiği bir birim olarak incelemeye değerdir. Yunan'da uygarlık Oikos'un etrafında şekillenmiş ayrıca Oikos'un bir tür çiftlik şeklindeki idaresi ve fonksiyonelliği ekonomi (oikonomia) olarak ifade edilen modern bilim alanının da temellerini atmıştır. Yunan Polisi kamusal alan olarak tanımlanmakta olup Oikos'un sistem ve karakterinin üzerine inşa edilen bir yapıdır. Bu noktada Oikos'un Polisi birçok açıdan beslediği söylenebilmektedir. Atina'daki yurttaşlar kentin idaresine katkı koymaktadır ancak Atina'da halk terimi tüm kesimleri kuşatmamaktadır. Atina'da yurttaşlık kavramının kapsadığı kesimlerin artmasına neden olan önemli etkenlerden biri de Pers saldırılarıdır. MÖ 499 ile MÖ 449 arasında geçen elli yıl Pers İmparatorluğu ile Yunan kent devletleri arasında zaman zaman savaşa da dönüşen bir gerginlik dönemidir. Persler ile geçen mücadele dönemlerinin Atina demokrasisinin gelişimine katkı yaptığı ifade edilebilir. Yunan kent devletleri ile Persler arasında geçen mücadelelerde sürekli bir birlik şeklinde konumlanabilmek adına oluşturulan Attik-Delos Birliği sayesinde Atina'nın daha da zenginleştiği ve buna bağlı olarak Atina'da siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel gelişmelerin hız kazandığı görülmektedir. Bu gelişmeler Atina'nın diğer kentler üzerinde Pers tehdidi sebebiyle daha fazla söz sahibi olmasını sağlıyordu ve Atina'nın özellikle çevresindeki ekonomiye yön vermesi önce artık ürüne sonuç olarak da zenginliğe ulaşmasının yolunu açıyordu. Siyasal katılımın bu zengin iklimde yeşerdiğini söylemek mümkün olabilmektedir.

Bu çalışmada günümüzde dahi siyasal katılımın temeli sayılan Atina demokrasisinin ortaya çıkmasını sağlayan iç ve dış etmenler ele alınacaktır. Çoğu zaman bu temeller açıklanırken dış etmenlerin payı ihmal edilmektedir. Yunan kent devletlerinin küçük ölçekli yapıları göz önüne alındığında Attik-Delos Birliği'nin daha geniş ölçekli siyasal katılım zemininin oluşumuna hizmet ettiği söylenebilir. Böylece dış etmenlerin Yunan siyasi yapısı üzerinde yarattığı etkinin incelenmesi oldukça önemli hale gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oikos, Polis, Attik-Delos Birliği, Siyasal Katılım.

ENGELLİ HAKLARI KOMİTESİ'NİN ENGELLİLERİN SAĞLIK HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN KARARLARI

Dr. Öğr. Üyesi Songül Atak¹

ÖZET

Birleşmiş Milletler'in engelli hakları alanında kabul etmiş olduğu en önemli belge 2008 yılında yürürlüğe giren Engelli Hakları Sözleşmesi'dir. Sözleşme'de güvence altına alınan haklar arasında sağlık hakkı da yer almaktadır.

Sözleşme'nin taraf devletlerde uygulanmasını izlemek amacıyla kurulmuş olan Engelli Hakları Komitesi de engelli bireylerin sağlık hakkının ihlaline ilişkin şikayetleri incelemiş ve yayınlamış olduğu genel yorumlarda da bu hakkın içeriğine ilişkin açıklamalara yer vermiştir.

Bu çalışmada, engelli bireylerin sağlık hakkına ilişkin Engelli Hakları Sözleşmesi'nde yer alan düzenlemeler ve Engelli Hakları Komitesi'nin bu alanda verdiği kararlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, Engelli Hakları Komitesi

Abstract

The most important document was adopted by the United Nations in the field of disability rights is the Convention on the Rights of Persons with Disabilities which came into force in 2008.

The Committee on the Rights of Persons with Disabilities which was established to monitor the implementation of the Convention at the States Parties has examined complaints with regard to alleged violations of the health right and at its General Comments has given information about content of health right.

In this study, the provisions of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities about health right and the views of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities in this field have been reviewed.

Keywords: The United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities, The Committee on the Rights of Persons with Disabilities

¹ Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-2573-7602>

A CORRELATIONAL STUDY: QUALITY OF LIFE AND MENTAL HEALTH OF PSYCHOLOGY STUDENTS AMIDST THE PANDEMIC.

Bernadeth S Ballesteros, MA, CHRA

Emilio Aguinaldo College- Manila

Darwin D Diola, MPsy, CHRA

Emilio Aguinaldo College- Manila

Keno Alvir G Suni, MAP, RPm, RPsy

Emilio Aguinaldo College- Manila

ABSTRACT

The aim of this study was to see if there was a correlation between the selected individuals' Quality of Life and their Demographic Profile (Age, Sex, Year Level, and Family Socio Economic Status), as well as their mental health (Anxiety, Stress, and Depression). This study employed a correlational approach to analyze the answers of 143 psychology students from a particular institution in Metro Manila. According to the results of the Mental Health of the Participants survey, the majority of the participants reported really severe anxiety symptoms as a result of the pandemic. Furthermore, the individuals are under a great deal of stress, and the majority of them, according to the DASS-21, exhibit quite severe depression symptoms. The quality of life and mental health of the participants are highly connected with their age, gender, year level, and family socioeconomic situation. There is a significant low positive correlation between mental health sub- variables such as anxiety, stress, and depression and overall quality of life. Anxiety, stress, and depression all have an impact on one's quality of life, according to the findings.

Keywords: Anxiety, Depression, DASS-21, Stress, Quality of Life, Psychology Students

TÜRKİYE ULUSAL VARLIK FONU'NUN DÜNYA VARLIK FONLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Doçent Dr. Şenay SARAÇ¹, Yüksek Lisans Öğrencisi Orhan Kemal KAPLAN²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, – ORCID: 0000-0002-7093-3995

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, - ORCID: 0000-0002-6352-0543

ÖZET

Ulusal varlık fonları 1850’li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulmaya başlamış ancak bugünkü anlamda faaliyet gösteren ilk fon Kuveyt Yatırım Otoritesi (1953) olmuştur. Kurulan varlık fonlarındaki ana amaçlar doğal kaynak yönünden zengin olan ülkelerin bu kaynakların ihracından elde ettikleri gelirleri, cari fazla veren ülkelerin bu artı hesaplardan elde ettikleri getirileri yurtdışı veya finansal piyasalar üzerinde değerlendirmek, bu tasarrufları etkin kullanabilmek ve büyüme-kalkınma hedeflerinde itici bir güç olarak kullanmaktır. Bu amaçlar dikkate alındığında Türkiye Ulusal Varlık Fonu’nun (TVF) diğer varlık fonlarından daha farklı bir türe sahip olduğu görülmektedir. Zira Türkiye doğal kaynak ihracatı, cari fazla, tasarruf fazlası gibi konularda diğer ülkelerin tersine eksi bakiye vermektedir. Bu noktada TVF’nun içeriğine bakıldığında kamu sahipliğinde bulunan ve özelleştirme idaresindeki şirketlerin bir çatı altında toplanarak ülkenin büyüme ve kalkınma hedefleri doğrultusunda tasarruf ve yatırımları arttırarak faiz üzerindeki baskının azaltılması hedeflenmektedir (www.turkiyevarlikfonu.com.tr). Bu nedenle TVF seçilmiş olan ülke fonları ile kıyaslanarak bu ülkelerin ekonomik durumlarının benzer özelliklerde olup olmadığı, fonların kullanım yolu, araç ve amaçları bakımından karşılaştırılarak TVF’nun hedeflerine ulaşması konusunda ne kadar gerçekçi adımlar atabildiği ile ilgili araştırmalar yapılarak politika önerileri geliştirmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Şili Emeklilik Fonu, Singapur Temasek Holding, Hong Kong Para Kurulu Yatırım Fonu, Yeni Zelanda Emeklilik Rezerv Fonu ve Fransa Stratejik Yatırım Fonu ile TVF karşılaştırılarak mevcut konjonktür, amaç ve araç bakımından değerlendirilmiştir. Seçilmiş olan ülke fonları ile kıyaslandığında TVF, nihai amaç olarak diğer ülkeler ile benzer hareket ediyor olsa da hedeflere ulaşma noktasında kullanmış olduğu yol ve araç bakımından farklılıklar göstermektedir. Varlık fonlarının denetimi konusunda ise ülkeler benzer özellikler taşımakta olup yüksek çoğunluğu bağımsız denetçiler tarafından hazırlanan raporların hükümet veya parlamentoya sunulması yoluyla yapılmaktadır. Türkiye Varlık Fonu’nun diğer varlık fonlarından ise fonun kaynakları bakımından belirgin bir şekilde ayrılmaktadır. TVF’nun kaynakları daha çok özelleştirme ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin devri oluştururken diğer fonlar (Fransa hariç) emtia dışı fazla gelir fazlalıklarını kaynak edinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Varlık Fonu, Makroekonomi, Özelleştirme, Kalkınma, Büyüme

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMININ TARİHÇESİ VE ÜLKEMİZDEKİ DURUMU

FATMA NUR SAĞIR YILMAZ

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, – ORCID ID:0000-0001-6580-1667

ÖZET

Sürdürülebilirlik kavramı 50 yıllık bir tarihe dayanan ama son zamanlarda iklimsel felaketlerin yaşanmasıyla dikkat çekmeye başlamış ve üzerine uygulama ve planlar yapılan bir konu haline gelmiştir. Kaynakların hızlı tüketimi, yaşanan büyük iklim felaketleri, su kıtlığı, belirli bölgelerin aşırı yoksulluk içinde olması daha fazla önlem alınmadan devam edilemeyeceğini göstermiştir. Günümüzde insanların ve tüm canlıların gelişebilmesi ve yaşamlarını sürdürebilmesi tehdit altındadır. 1972 yılında İnsan ve Çevre zirvesinde ilk defa bahsedilen sürdürülebilirlik kavramı yıllar içinde birçok toplantı ve zirvede yer alsa da dönüm noktası olarak 2015 Paris İklim Anlaşmasıyla farkındalığın en üst seviyelere ulaştığını söyleyebiliriz. Yıllar içinde sürdürülebilir bir toplum, çevre ve ekonomi için birçok toplantı ve konferans yapılmış ancak tam anlamıyla somut adımlar atılmamıştır. Gelişmekte olan ülkeler kalkınmalarının tamamlamadıkları için anlaşmalara bağlı ve taraf olmaktan kaçınmışlardır. Gelişmekte olan ülkeler arasında yer alan Ülkemizde sürdürülebilirlik kavramı yeni oluşmaya başlamış bir kavramdır. Yaşanan doğa felaketleri ve kaynakların hızla tüketimi sürdürülebilir politikaların bir an önce uygulamaya konması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmıştır. 2030 hedefleri doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadele ve karbosuzlaşma amaçlarıyla, biyoçeşitlilik kaybının önlenmesi, şehirlerde yaşayan nüfusun %90'ının soluduğu kötü havanın giderilmesi, artan nüfus karşısında kaynakların kısıtlılığının çözümü gibi sorunlar ele alınarak sürdürülebilir kalkınma amaçları oluşturulmuştur. 17 maddeden oluşan bu amaçlar birbiriyle bağımsız olarak değil, bir bütün ve bağlı olarak ele alınması gerekmektedir. 2020 yılına kadar bu hedefler doğrultusunda adımlar atılmış sadece ülkemizde değil tüm dünya da Corona virüsü pandemisiyle birlikte hedeflerde gerilemeler meydana gelmeye başlamıştır. Sürdürülebilir bir çevre, ekonomi ve toplum için yapılan plan ve programlar tüm canlı ve insanlar için yaşanılabilir bir gelecek oluşturmak için şarttır. İstenilen gelecekte ancak sürdürülebilirlik politika ve uygulamalarıyla olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Kalkınma, Çevre, Sürdürülebilirlik Politikaları

6360 SAYILI KANUNUN, ÇEVRE VE KATI ATIK YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. ALİ İHSAN ÖZTÜRK¹

ÖZET

Türkiye’de 1984 yılında büyükşehir belediye idareleri kurulmuş, 2004 yılında, İstanbul ve Kocaeli illerinde denenmiş olan, il mülki sınırlarını ihata eden büyükşehir belediye modeli, 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı yasayla, ülkedeki 30 büyükşehir belediyesinin tamamını kapsar hale getirilmiştir. Kırsal-kentsel alanları birlikte yönetmeyi amaçlayan bu yeni belediye uygulaması, ülke nüfusunun % 75’inden fazlasına hitap etmektedir. 6360 sayılı kanunun çıkarılma gerekçelerine bakıldığında; ileriye dönük nüfus projeksiyonları ve meskûn mahal yönetimi yerine, alan idaresi gibi amaçların yer almakta olduğu görülmektedir. Bu uygulama ile köyler ve belde belediyeleri tüzel kişiliğini kaybederek mahalleye dönüşmekte, diğer alt yerleşim türleri olan, kom (mezra) yayla gibi yerleşmeler, orman, mera ve dağlar dâhil, bütün coğrafi alanlar, belediye hizmet alanına dönüşmektedir. Kanuna göre, eskiden köy olup mahalleye dönüşen yerleşimler, mera ve orman mevzuatının sağladığı imkânlardan yararlanmaya devam edeceklerdi. Yani yerleşimlerin hukuki statüsünün değişmesi hayatın her alanında bir dönüşümü gerektirmiyordu. Yeni modelin, kırsal alanda, özellikle imar ve yapılaşma ile katı atık hizmetlerinin, çevre sorunları bakımından oluşturacağı yenilikler ve akla gelen çözüm önerileri burada irdelenecektir. 5216 sayılı kanunun geçici 1. Maddesiyle, 1/25.000 ölçekli nazım imar planlarını, en geç iki yıl içerisinde yaptırma mecburiyeti getirilmiştir. Fiziki planlamaya kavuşmak, olumlu bir gelişme olarak görülmekle birlikte, plan yapılırken, kırsal alandaki mevcut tarım arazilerinin, bütünüyle tarım alanı olarak muhafazası mümkün olmayıp, yeni gelişme ve konut-yerleşme alanları belirlenmek durumunda kalınacaktır. Böylece, kırsal alan yerleşmelerinin çevresinde, yapılaşma ve rantıye baskısının artacağı anlaşılmaktadır. Öte yandan en ücra yörelere de katı atık toplama hizmetleri ulaştırılması gerekmekte olup, kırsal hayat biçiminin sürdüğü bu yörelerde yaşayanlar tarafından, daha önceleri, kendi imkân ve cabalarıyla imha etmekte oldukları, hayvanlarına besin kaynağı yaptıkları veya gübreye dönüştürerek yararlandıkları atıkları, artık belediyelerin toplama, nakletme, bertaraf ettirme süreçlerine sokmasını beklemektedir. Büyük maliyetlere ve çevre sorunlarına neden olacak bu sorunlara da yerinde yeni çözümler getirmek gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Alan, Çevre Yönetimi, Verimlilik, Atık.

¹ İstanbul Büyükşehir Belediyesi, ORCID: 0000-0002-3066-9376 (2021 yılında Doçent unvanını almıştır)

HƏKİM NİZAMİNİN TİBBİ GÖRÜŞLƏRİ

Məmmədova Əsmətxanım Bəyəhməd qızı

Bakı Dövlət Universiteti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

ORCID№ 0000-0002-9055-2313

TEZİS

Dahi Azərbaycan şairi həkim Nizaminin bənzərsiz “Xəmsə”si, “Divanı” dünya ədəbiyyatı xəzinəsində qızıl hərflərlə yazılmış bir mirasdır. Nizami özünə qədərki və öz dövründə mövcud olan elmlərə vəqif, hər cəhətdən mükəmməl bir alim olduğunu “Xosrov və Şirin” əsərində məğrurcasına: - *“Fələklərin sirrini məndən kim soruşdu ki, onları bir-bir ona başa salmadım?”*- ritorik sualı ilə bir daha təsdiqləyir: */ke porsid əz mən əsrar fələk-ra/ ke məluməş nəkərdəm yek beyek-ra?/*

Hikmətlər mədəni olan mükəmməl, bənzərsiz bədii irsi Nizamiyə çoxsaylı həkim, şeyx, mütəfəkkir, filosof, ustad kimi bir çox titullar qazandırır. Nizami “Xəmsə”sindən təsirlənərək “Beşlik” yaradan özbək şairi Əlişir Nəvai “Sirlər xəzinəsi” ilə tanışlıqdan sonra haqlı olaraq yazırdı: “...bütün dünya meşələri qələm, deryalar mürəkkəb olsa belə Nizami hikmətini yazıb, bitirmək olmaz.”

Tədqiqata cəlb etdiyimiz mövzu mənəviyyat həkimi Nizaminin məsnəvilərində tez-tez rast gəlinən, sağlamlıqla əlaqədar qədim tibbdə istifadə olunan, bugününümüzə də fayda və əhəmiyyətini itirməmiş tibbi məsləhətləridir.

Belə məsləhətlərin əks olunduğu bir-iki misala diqqət yetirək. Müasir tibbdə elmi əsaslarla sübut edilmişdir ki, həddən artıq yemək təkcə mədə-bağırsaq sisteminin, həzm üzvlərinin deyil, həm də başqa orqanların (sinir, ürək, qan-damar sisteminin) da zədələnməsinə səbəb olan faktorlardandır. Şairin də dediyi kimi: *Az ye, onda rahatlığın çoxluğunu gör/Çox ye, onda xəstəliyin bolluğunu gör.*

Başqa bir beytdə qan artıqlığı, təzyiq zamanı neşərlə bədəndən qanı çıxarmaq kimi məsləhətlə rastlaşırıq: *Bəzən əzaya neşərlə (faydalı) yara vurur, Turşuyla (sirkəylə) sarılığa, səfraya çarə edir.*

İnsan sağlamlığına zərər verən qədim tibbdə qəbul olunmuş: *Sirkəni içəndə süddən et həzər/ Sirkəylə süd içmək azar törədar*-məsləhəti bu gün elmi əsaslarla təsdiqini tapmışdır. Yaxud bu gün də öz əhəmiyyətini itirməmiş daha bir faydalı məsləhətə diqqət yetirək: *Necə susuz olsan, istiyə düşsən/ Tələsik soyuq su əsla içmə sən.*

Əlbəttə ki, mövzu arealı sərhədsiz ümmana bənzəyən hikmətlər xəzinəsi - Nizami bədii irsi həyatın özü qədər əlvan, təbiət palitrasının rəng çalarları qədər tükənməzdir. Biz bu araşdırmamızda bu ucsuz-bucaqsız ümmandan sadəcə bir damlaya nəzər yetirə bildik.

Açar sözlər: Nizami Gəncəvi, Nizami Gəncəvinin tibbi görüşləri, tibbi məsləhətlər, qədim tibb.

GÜNEY AZƏRBAYCAN UŞAQ ƏDƏBİYYATINDA ANA DİLİNİN TƏRƏNNÜMÜ

Fidan Nasirova

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası. Akad. Z.M. Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutu

ORCID № 0000-0001-8178-7287

TEZİS

1804-1813, 1826-1828-ci illər Rusiya-İran müharibəsi nəticəsində Azərbaycan iki ölkəRusiya və Azərbaycan-türk əsilli Qacarlar sülaləsinin idarə etdiyi İran şahlığı arasında bölüşdürüldü. Beləliklə, Azərbaycan xalqıöz etnik köklərindən kənar iki fərqli millətin təsiri altında yaşamağa məhkum oldu. Onun yalnız tarixi torpaqları deyil, mədəniyyəti, adət-ənənəsi, milli təfəkkürü, etnik kimliyinin, mənsubluğunun ən bariz göstəricisi olan dili də işğala məruz qaldı. Öz doğma dilində danışmaq, yazmaq kimi qadağalar,şovinst düşüncənin ifşası, Vətən həsrəti, yurd nisgili, azadlıq, müstəqillik uğrunda mübarizə həyat həqiqətlərinin əksi olan ədəbiyyatın əsasmövzusuna çevrildi.

Məhz bu səbəbdəndir ki, tarixi keçmişinə sahib çıxan, genetik kodlarının layiqli davamçıları olan mübariz nəslin yetişməsinə hədəfləyən Güney Azərbaycan uşaq yazarlarının yaradıcılığında da bu kimi ümummilləti və bəşəri ideyalar ön plana keçdi.

Güney Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının öndər isimlərindən olan M. Şəhriyarın “Türkün dili”, H. Sahirin “Ana dili”, H. Tərmanın “Dilimi qaytarın mənə”, M. T. Zehtabının “Sən osan, mən də buyam”, K.M. Sönməzin “Ana dilim”, F. Hisarlıının “Azərbaycanlı uşaq birinci klasda”, H.R. İldırımın “Ana dili”, E. Muğanlının “Ana vətən” adlı şeirlərində milli varlığımızın ilkin təzahür forması olan dilimizə sonsuz məhəbbətlə yanaşı, onu yaşatmaq, yad ünsürlərdən qorumaq çağırışı da əks olunur. K.M. Sönməzin:

“Ağır illər boyu anam dilində,
Danışa bilmədim, yaza bilmədim.”-

kimi üsyanı demək olar ki, bu mövzuda qələmə alınan bütün əsərlərin ruhuna hakimdir.

Həbib Sahirin uşaq qavram səviyyəsinə uyğun sadə formada yazılmış “Ana dili” şeirindəki:

“Dil günəşdir, işıq saçar,
Azadlığa qapı açar,
Yadın dili boyunduruq,
Boyunduruq xalqı boğar” -

təlqini təhtəşüura xitab edən böyük bir sevginin əsasında xəbər verir. Belə bir təməl üzərində qərarlaşan sevgi istər-istəməz insanda inam yaradır ki, gələcəkdə T. Haşımilər “Dilimi qaytarın mənə”-deməyəcəklər:

“Dilim getsə, qalar nəyim,
Necə bu dərdə bel əyim?”
“Nəvələrım mənı qanmır,
Dilimi qaytarın mənə!”

Qeyd etmək lazımdır ki, Güney Azərbaycan uşaq yazarlarının demək olar ki, hamısı bu və ya digər formada hər zaman aktualıq təşkil edən dil məsələsinə toxunmuş, həm forma və

məzmun, həm də bədii dəyərinə görə bir-birindən maraqlı, qəlblərə xitab edən əsərlər yaratmaqla bu ədəbiyyatın zənginləşməsinə xidmət etmişlər.

Açar sözlər:Güney Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı, dil məsələsi, etnik mənsubiyyət, milli kimlik.

TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE TOPLUMSAL İFADELERİN ANLAM BİLİMİ VE SÖZ DİZİMİ BAKIMINDAN İNCELENMESİNE BAZI DEYİM VE ATASÖZÜ ÖRNEKLERİ

Oğuzhan DURMAZ¹

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yüksek lisans öğrencisi
- 0000-0003-4216-9579

ÖZET

Türk milleti ve Türkçe çok geniş bir coğrafyada varlıklarını korumuşlardır. Bu varlığın devamlılığı muhakkak Türk toplumunun dil, kültür ve devlet algısıyla alakalıdır. Bu noktada dil bir milletin kültürel unsurlarını muhafaza etmesinin en doğal kaynağı niteliğindedir. Türkmenler Oğuzlar içinde sosyolojik şartlar neticesinde oluşmuş bir Türk topluluğudur. Bugün büyük çoğunluğu Türkmenistan sınırları içerisinde yaşamaktadır. Türkmen isminin “ben Türküm, Türk’e benzer, imanlı Türk, hakiki Türk” gibi anlamları olduğu araştırmacılar tarafından ortaya konulsa da net bir anlam yüklemek mümkün görünmemektedir. Türkmen Türkçesi, Kuzey ve Doğu Türk lehçelerinden özellikler gösteren ve Batı’da konuşulan Türkçe’nin benzeri bir lehçedir. Dolayısıyla bir milletin tüm varlığını incelemek istiyorsak o milletin dilini değerlendirmemek imkansızdır. Bir dil içerisinde ise toplum özelliklerini bize verebilecek en derin yapıları ifadelerini, en kısa ve en vurucu varlıklarını yani deyim ve atasözlerini incelemek gerekmektedir. Pek tabii deyimlerin ve atasözlerinin çok sayıda incelenme metodu bulunmaktadır. Biz çalışmamızda Türkmen Türkçesinin toplumsal ifade içeren atasözlerini ve deyimlerini bir araya getirip; ülkemiz ve Türkmenistan’da bulunan halkın müşterek sosyal kaygılarını, yaşayış biçimlerini, birlikte büyüttükleri kültür öğelerini tespit etmeyi planlamaktayız. Bu atasözleri ve deyimlerin Türkiye Türkçesindeki yaşayan hallerini, ortak zihin dünyamızın ürünlerinin sayısını ve düşünce sistemlerini ortaya koyabilmeyi yahut bu hedefe yaklaşmayı planlamaktayız. Türk dilinin zenginliklerinin kısım kısım ele alınıp tamamıyla incelenmesi alanımıza katkı sağlayacak ve ortak noktaları gözler önüne serecektir. Bahsi geçen ortak noktalar yalnız ses ve şekil özellikleri değil bugün farklı coğrafyalarda yaşanmasına rağmen anlam yapısı ile kavramlar dünyasını da içermektedir. Bu sebeple bildirinin temelini tespit ettiğimiz atasözü ve deyimlerin bazılarının söz dizimi incelemesi ile anlam bilimi incelemesi teşkil edecektir. İki kısımdan oluşan çalışmamız deyim ve atasözleri hakkında bilgiler aktarırken Türk kültüründeki ortak zihne de atıfta bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler : Türkmen Türkçesi, Atasözleri ve Deyimler, Anlam bilimi, Söz dizimi, Toplumsal ifadeler

DİVAN ŞAİRLERİNDEN KARAMANLI NİZAMİ’NİN ŞİİRLERİNDE ATASÖZLERİ, DEYİMLER VE HALK SÖYLEYİŞLERİ

Muhammet Faruk EKİCİ

Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ORCID ID: 0000-0001-6320-2679

ÖZET

Kullanımı halk arasında yaygın olan tüm atasözleri, deyimler ve halk söyleyişleri; toplumların ruhunu, yaşam tarzını, kültürünü yansıtan unsurların başında gelmektedir. Atasözü ve deyimler sadece halk arasında kullanılmakla kalmamış edebi eserlere de yansımıştır. Türk edebiyatının başlangıç noktasından günümüze kadarki her dönemde atasözleri, deyimler ve halk söyleyişleri duygu ve düşünceleri daha etkili bir şekilde ifade ettiği için neredeyse tüm şair ve yazarlar tarafından eserlerde sıkça kullanılmıştır. Halkın dilinden uzak bir dil anlayışı benimseyen divan edebiyatı şairleri de diğer tüm şairler gibi eserlerinde atasözlerine, deyimlere ve halk söyleyişlerine yer vererek şiirlerine akıcılık ve renk katmıştır. Divan edebiyatının bünyesinde yetişmiş birçok şairin eserlerinde bu halk deyişlerini kullanmaları onların halktan, halk şiiri kültüründen uzak olmadığının en güçlü kanıtıdır. Söz konusu şairlerden biri de Karamanlı Nizami’dir. Divan edebiyatının XV. yüzyıl temsilcilerinden Karamanlı Nizami, içinde yetiştiği divan edebiyatı geleneğinin tüm şiir özelliklerini kullanmakla beraber şiirlerinde atasözlerine, deyimlere ve halk söyleyişlerine yer vermiştir.

Bu çalışma kapsamında Karamanlı Nizami’nin divanındaki şiirler incelenmiş; bu şiirlerde yer alan atasözleri, deyimler ve halk söyleyişleri tespit edilmiştir. Karamanlı Nizami’nin divanındaki şiirlerin bu anlamda zengin bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Bundan ötürü Karamanlı Nizami’nin divanındaki şiirlerden tespit edilen atasözleri, deyimler ve halk söyleyişleri çeşitli durumlara göre tasnif edilerek değerlendirilecektir. Bu doğrultuda şiirlerde yoğun bir şekilde kullanılmış olan deyimler; insan organları veya uzuvları ile ilgili olanlar, psikolojik durumlarla ilgili olanlar, dinle ilgili olanlar ve diğer durumlarla ilgili olanlar şeklinde tasnif edilecektir. Dolayısıyla Türk edebiyatının halk dilinden uzak olan divan edebiyatı şubesine konuk olmuş Karamanlı Nizami’nin şiirlerini halk dilinin zenginliklerinden mahrum bırakmadığı sonucu ortaya çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karamanlı Nizami, Divan Edebiyatı, Atasözü, Deyim, Halk Söyleyişleri.

PROVERBS, IDIOMS AND FOLK SAYINGS IN THE POEMS OF KARAMANLI NIZAMI, ONE OF THE DIVAN POETS

ABSTRACT

All proverbs, idioms and public discourses, the use of which is common among the public; it is one of the elements that reflects the spirit, lifestyle and culture of societies. Proverbs and idioms were not only used among the people, but also reflected in literary works. In every period from the starting point of Turkish literature to the present day, proverbs, idioms and folk discourses have been frequently used in works by almost all poets and writers because they express emotions and thoughts more effectively. Like all other poets, the poets of divan literature, who adopted a language understanding far from the language of the people, added fluency and color to their poems by including proverbs, idioms and folk sayings in their works. The fact that many poets who have been trained in the body of Divan literature use these folk sayings in their works is the strongest proof that they are not far from the people, the culture of folk poetry. One of the poets in question is Karamanlı Nizami. Karamanlı Nizami, one of the XVth century representatives of divan literature, used all the poetry characteristics of the tradition of divan literature in which he grew up, but included proverbs, idioms and folk discourses in his poems.

Within the scope of this study, the poems in the divan of the Karamanlı Nizami were examined; the proverbs, idioms and folk sayings contained in these poems were determined. It has been seen that the poems in the divan of the Karamanlı Nizami have a rich structure in this sense. Therefore, proverbs, idioms and folk sayings determined from the poems in the divan of the Karamanli Nizami will be sorted and evaluated according to various situations. Idioms that have been used extensively in poems in this direction; those related to human organs or limbs will be classified as those related to psychological states, those related to religion, and those related to other situations. Therefore, it will be concluded that the Karamanlı Nizami, who was a guest of the divan literature branch, which is far from the folk language of Turkish literature, did not deprive the poems of the riches of the folk language.

Keywords: Karamanli Nizami, Divan Literature, Proverb, İdiom, Folk Saying

“ÜÇ BACI” MASALINA AİT VARYANTLARIN BİR EPİZOT BAKIMINDAN MUKAYESE EDİLMESİ

Muhammet Faruk EKİCİ

Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, – ORCID ID: 0000-0001-6320-2679

ÖZET

Dünya üzerinde yaşayan her milletin zaman içinde maddi ve manevi her yönden yaşadıkları bölgelere ve gelecek nesillere miras bıraktığı ürünler vardır. Bu ürünlerin bir kısmı söz konusu milletlerin kültürel eserleridir. Kültürel eserler, milletlerin kimliğini oluşturmada büyük rol oynamış, asırlar ve nesiller arasında bir köprü işlevi görmüştür. Bu eserlerin arasında sözlü gelenek ürünleri olan halk anlatıları en büyük ve en değerli yapı taşlarındandır. Milletlerin, tarihi seyre dâhil olduğu ilk dönemlerden bu yana sözlü gelenek ürünlerinden halk anlatıları varlığını daima korumuş, ataların ve üstün güçlerin ruhlarına ait kalıntıları, geleceğe iletmek istediği mesajları, gelenek-görenekleri; kültürel, ekonomik ve siyasi anlamdaki her türlü özelliği yeni nesillere aktarmıştır. Söz konusu halk anlatılarından biri de masallardır. Masalların evrenselliği, bir masalın aynı veya farklı zamanlarda, aynı veya farklı bölgelerde ve farklı kişiler tarafından anlatılabildiğini ifade etmektedir. Bu durum, varyant kavramını ortaya çıkarmıştır. Yani aynı içeriğin farklı yörelerde ve farklı şekillerde anlatılmasıyla oluşan yeni metne varyant denilmektedir.

Bu çalışmada “Üç Bacı” masalının farklı varyantları, tarafımızdan seçilen bir epizot bakımından mukayese edilecektir. Bu epizot, masaldaki üç kız kardeşin evlilik isteğiyle ve evliliğin gerçekleşmesi durumunda sunacakları hizmetlerle ilgili bölümdür. Bu anlamda en yoğun motif yapısına sahip olan metin, ana metin olarak belirlenecek ve yazılı kaynaklardan alınan varyant metinler ile Tunceli’nin Çemişgezek ilçesinde derlenen varyant metinler ana metnin söz konusu epizotuna göre mukayese edilecektir. Bu doğrultuda masalın bu epizotunun hangi yönlerden aynı kaldığı veya değişiklik gösterdiği ve bu değişikliklerin sebeplerinin neler olabileceği, epizotun metin içi işlevinin ve metin dışı sosyokültürel işlevinin ne olduğu tespit edilip değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Halk Anlatısı, Masal, Varyant, Epizot, Mukayese

COMPARISON OF VARIANTS OF THE TALE OF THE THREE SISTERS IN TERMS OF AN EPISODE

ABSTRACT

Every nation living in the world has products that have left a legacy to the regions they live in and to future generations in all aspects, both materially and spiritually. Some of these products are cultural artifacts of the mentioned nations. Cultural artifacts have played a major role in forming the identity of nations and have served as a bridge between centuries and generations. Among these works, folk narratives, which are products of oral tradition, are the biggest and most valuable building blocks. Folk narratives from the products of oral tradition have always preserved their existence since the first periods when nations were included in the historical process, the remains of the spirits of ancestors and superior powers, the messages they want to convey to the future, traditions-customs; It has transferred all kinds of cultural, economic and political characteristics to new generations. One of the folk narratives in question is tales. The universality of tales means that a tale can be told at the same or different times, in the same or different regions and by different people. This situation has revealed the concept of variant. In other words, the new text formed by telling the same content in different regions and in different ways is called a variant.

In this study, different variants of the "Three Sisters" tale will be compared in terms of an episode chosen by us. This episode is about the three sisters' desire for marriage and the services they would offer in the event of marriage. In this sense, the text with the most intense motif structure will be determined as the main text, and the variant texts taken from written sources and the variant texts compiled in Çemişgezek district of Tunceli will be compared according to the episode in question of the main text. In this direction, it will be determined and evaluated in which ways this episode of the tale remains the same or changes, what the reasons for these changes may be, what the intra-textual and extra-textual sociocultural function of the episode is.

Keywords: Folk Narrative, Tale, Variant, Episode, Comparison

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNA İLİŞKİN ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt.üyesi. AYHAN BULUT ¹, Dr. Öğrt.üyesi. MEMET KUZEY ²

¹ Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

ORCID: 0000-0001-6482-8032

² Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

ORCID:0000-0002-9866-8134

ÖZET

Öğretmenlik mesleği tüm uluslar açısından kendilerini medeniyete ve evrensel değerlere taşıyan çok önemli bir figür olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin hizmet öncesinden başlayarak nitelikli bir şekilde yetiştirilmesi her zaman dilinde tüm toplumların önemli bir yenilenme ve uğraş alanı olmuştur. 14 Şubat 2022 tarihinde Resmî gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Öğretmenlik Meslek Kanunu” ile Türkiye’de sayıları bir milyon iki yüz bine yaklaşan öğretmenlerin çeşitli açılardan haklarını ve kariyer basamaklarındaki yükselişlerini düzenleyen bir kanun yürürlüğe girmiştir. Bu çalışma öğretmenlik meslek kanunun öğretmenlerin beklentileri ne denli karşıladığı ya da karşılamadığının belirlenmesi varsa öğretmenler tarafından ortaya konulan eksikliklerinin neler olduğunun tespit edilmesi açısından alana katkı sağlayacağı düşüncesiyle önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı; öğretmenlik meslek kanununa ilişkin öğretmenlerin görüşlerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Erzurum il merkezinde devlet okullarında çeşitli branşlarda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak destek veren 25 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların analizi sonucunda öğretmenlerin büyük çoğunluğu, öğretmenlik meslek kanunun kapsam ve içerik olarak beklentilerini karşılamadığı ifade etmişlerdir. Ayrıca bu kanunla birlikte düzenlenen öğretmenlik kariyer basamakları sisteminin öğretmenlik mesleği açısından büyük çoğunlukla olumsuz sonuçlar ortaya çıkarabileceğini ifade etmişlerdir. Ortaya çıkabilecek sonuçlar arasında, bu kanunun öğretmenler ve veliler arasında ayrışmalara ve gruplaşmalara yol açabileceğini, öğretmen arasında emek vermekten çok rekabet duygusunu daha aktif hale getirebileceğini ve kariyer geçişleri arasındaki sürenin çok fazla olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan öğretmenlerin öğretmenlik meslek kanunundan ilk ve öncelikli olarak beklentilerinin kendilerine toplumun gözünde saygınlık kazandıracak ve öğretmene şiddeti önleyici, cezalandırıcı ifadelerle yer veren bir öğretmenlik meslek kanunu beklentisi içerisinde olduklarını söylemek mümkündür.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, öğretmenlik meslek kanunu, inceleme.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi. AYHAN BULUT

Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID ID 0000-0001-6482-8032

ÖZET

Günümüzde, bireylere problem çözme becerileri ve üst düzey düşünme becerileri kazandıracak ve bu konularda onlara rehberlik edecek öğretmenlere duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır. Öğretmenlik zamanla ve deneyimle olgunlaşan bir meslektir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçların, öğretmen adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin zihinlerinde oluşan algıları belirlemede ve toplumların geleceklerini nasıl inşa edeceklerini anlamada bizlere yardımcı olacağı ve konuyla ilgili yapılan çalışmalara destek vereceği düşüncesiyle önemli görülmektedir. Bu nedenlerle araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeline göre gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubu 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında, Bayburt üniversitesi eğitim fakültesinde çeşitli lisans programlarına devam eden ve çalışmaya gönüllü olarak destek veren toplam 25 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma verileri, öğretmen adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin algılarını belirlemeye yönelik olarak hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu araştırmada veriler, nitel araştırmada veri analizi tekniklerinden içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların analizi sonucunda öğretmen adaylarının nasıl bir öğretmen olmak istediklerine yönelik olarak ön plana çıkardıkları özelliklerin başında gelen kavramların iletişim becerisi yüksek, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan, öğrenci ayrımı yapmayan, onların merak ve keşfetme becerilerini ortaya çıkaran bir öğretmen profilini betimledikleri görülmektedir. Öğretmen adayları nasıl bir öğretmen olmak istemediklerine yönelik olarak ta öğrencilerine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulayan, öğrencilerin korktukları ve soru sormaya çekindikleri, yüzü asık sert mizaçlı ve aşırı disiplinli bir öğretmen olmak istemediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen adayı, öğretmenlik kavramı, algı.

TÜRKİYE'DEKİ DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİN KPSS ALAN SINAVINDAKİ BAŞARI SIRALAMALARININ ENTROPİ TEMELLİ KÜMELEME ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

ALİYE YEŞİLDOĞAN¹, Prof. Dr. NURİ ÖMÜRBEK²

¹ SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID ID: 0000-0002-4141-8353

² SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, ORCID ID: 0000-0002-0360-4040

ÖZET

Kamu sektöründe çalışmayı düşünen üniversite mezunlarının iş hayatına atılmalarında KPSS sınavları önemli bir rol almaktadır. Türkiye’de her iki senede bir ÖSYM tarafından gerçekleştirilen KPSS-A için milyonlarca kişi başvuruda bulunmaktadır. KPSS A Grubu sınavı kamu kurumlarında kariyer meslek memurluklarına girişte kullanılacak puanları almak için girilmesi gereken sınavdır. Kimi herhangi bir dershaneden eğitim alarak ya da kendi çabalarıyla bu sınavı kazanırken kimi okuduğu üniversitenin sağladığı eğitim imkanıyla bu sınavı kolaylıkla kazanmaktadır. Kişilerin başarısı kadar mezun olunan üniversitenin de bu sınavın kazanılmasındaki payı oldukça önemlidir. Bu çalışmada da kişilerin mezun oldukları üniversitelerin KPSS-A sınavındaki başarı durumlarının tespit edilmesine çalışılmıştır. Türkiye’nin farklı bölgelerinde yer alan 105 Devlet Üniversitesi ile KPSS-A’da yer alan; *Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkiler, Hukuk, İktisat, İstatistik, İşletme, Kamu Yönetimi, Maliye, Muhasebe ve Uluslararası İlişkiler* bölümlerinin 2020 yılı KPSS-A başarı puanları kullanılarak veri matrisi hazırlanmıştır. Hazırlanan veri matrisinde 105 Devlet Üniversitesinin 2020 yılı KPSS-A’da bölüm bazında aldığı ortalama puanlar yer almaktadır. Bazı Özel Üniversitelerin bölüm puanlarının sıfır olmasından kaynaklı olarak Özel Üniversiteler bu çalışmaya dahil edilmemiştir. Elde edilen veri matrisi üzerinde öncelikle Entropi yöntemi ile bölümlerin KPSS-A sınavında üniversite başarısına olan etkisinin belirlenebilmesi amacıyla bölümlerin ağırlıkları hesaplanmıştır. Entropi yöntemi ile bölüm ağırlıklarının belirlenmesi sonucunda Hukuk bölümü en önemli ağırlığa sahip çıkmıştır. Elde edilen bölüm ağırlıkları ile üniversite bölüm başarı puanları çarpılarak ağırlıklandırılmış veri matrisi oluşturulmuştur. Ağırlıklandırılmış veri matrisi, SPSS programında Ward’s yöntemiyle analiz edilerek 6 küme elde edilmiştir. Elde edilen 6 küme arasındaki farklılıkların belirlenmesi amacıyla da Kruskal Wallis-H Testi yapılmış ve en iyi küme tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sonucunda, elde edilen kümelerden Küme 1.’de yer alan üniversitelerin; *Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkiler, İktisat, İstatistik, İşletme, Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler* bölümlerinin KPSS-A sınavındaki başarılarının, Küme 2.’de yer alan üniversitelerin ise *Hukuk, Maliye ve Muhasebe* bölümlerinin KPSS-A sınavındaki başarılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler; Entropi Yöntemi, Kümeleme Analizi, KPSS-A.

FATİH'TEN EBA'YA KAMUDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN EVRİMİ VE GELECEĞE YÖNELİK İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ: EĞİTİMDE ETKİLEŞİMLİ E-İÇERİK KULLANIMININ ÖNEMİ

Hazal Atlı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
0000-0002-2727-7865

Prof.Dr.Tunç Durmuş Medeni, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, 0000-0002-2964-3320

Öz: Bu araştırma Türkiye 'de kamu eğitim teknolojilerinin Fatih'ten Eba'ya olan gelişimi, projenin hedefleri,kapsamı ve yaşanan problemlere yönelik iyileştirme önerilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.21.yy'da gelişen teknolojiyle birlikte bilgiye ulaşmak geçmiş yüzyıllara göre daha kolay hale gelmiştir. Eskiden salt bilgiye ulaşmak yeterli olmasına rağmen günümüzde 21.yy teknoloji becerilerini kazanmak ve BİT araçlarını kullanmak büyük önem arz etmektedir. Türkiye'de Fatih ve Eba projeleri öğrenme ve öğretme alanında bilişim teknolojileriyle entegre olarak eğitimde büyük bir başarıya imza atılmıştır.Araştırmada teknoloji entegrasyonu olan Fatih ve Eba projelerinde e-içerik üretiminin önemini koymak amacıyla değerlendirmeler yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler:Fatih Projesi, Eba Uygulaması,E-içerik

Abstract:This research was carried out in order to determine the development of public education technologies from Fatih to Eba in Turkey, the objectives, scope of the project and the improvement suggestions for the problems experienced. With the technology developed in the 21st century, it has become easier to reach information compared to the past centuries. Although it was sufficient to only access information in the past, today it is of great importance to gain 21st century technology skills and to use ICT tools. Fatih and Eba projects in Turkey have achieved great success in education by integrating information technologies in the field of learning and teaching. In the research, evaluations and suggestions have been made in order to put the importance of e-content production in Fatih and Eba projects, which are technology integration.

Key Words: Fatih Project, Eba Application, E-content

ADAY ÖĞRETMENLERİN BİLİMSSEL ARAŞTIRMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Dr. KÜBRA KARAKAYA ÖZYER¹

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, - 0000-0002-0208-7870

ÖZET

Bu araştırmanın amacı aday öğretmenlerin bilimsel araştırmaya yönelik tutum düzeylerini farklı değişkenler açısından incelenmek ve bilimsel araştırmaya yönelik algılarını ortaya koymaktır. Araştırma karma araştırma deseni ile oluşturulmuştur. Uygun örnekleme yöntemi ile 116 aday öğretmene ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve metaforik algıları formu tercih edilmiştir. Elde edilen nicel veriler betimsel istatistikler, Pearson korelasyon katsayısı ve t testi ile analiz edilmiştir. Nitel veriler ile metafor analizi yardımıyla kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Tutum ölçeği toplam puanlarının ortalamaları incelendiğinde aday öğretmenlerin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni bakımından tutum düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmaz iken bilimsel araştırmaya yönelik eğitim alma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Buna göre bilimsel araştırma eğitimi almış aday öğretmenlerin bilimsel araştırmaya yönelik tutumları yüksek bulunmuştur. Katılımcıların genel not ortalamaları ile tutum toplam puanları arasındaki ilişki orta düzeyde ve anlamlı olarak tespit edilmiştir ($r=0,44$). Katılımcıların metaforik algıları incelendiğinde aday öğretmenlerin bilimsel araştırmayı ilerlemeli sistematik, birikimli, ucu bucağı olmayan, ufuk açıcı ve teşvik edici bir yapı olarak algıladıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aday öğretmen, bilimsel araştırma, metafor.

ÖĞRETMENLERİN GÖNÜLLÜLÜK MOTİVASYONLARININ EĞİTİM PROGRAMI LİDERLİĞİ YETERLİKLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Prof. Dr., Oktay AKBAŞ ¹, Yüksek Lisans Öğrencisi, Gülenay KUNDOĞDU ²

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, - 0000-0001-7252-0660

² Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, - 0000-0002-3134-1882

ÖZET

Bu araştırmada, öğretmenlerin gönüllülük motivasyonları belirlenmiş ve eğitim programı liderliği yeterlik alanları bağlamında yorumlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında Çorum ilinde çeşitli kademelerde görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Öğretmenlerin gönüllülük motivasyonlarını belirlemek amacıyla 20 madde ve fırsatlar sunma, yardım faaliyeti, bireysel fayda, sahip olunan değerler, faydalı olarak görmeme şeklinde isimlendirilen beş alt boyuttan oluşan “Gönüllülük Motivasyonu Ölçeği” geliştirilmiştir. Ölçeğe ait Cronbach’s Alpha (a) değerleri, “fırsatlar sunma” boyutu için .67; “yardım faaliyeti” boyutu için .77; “bireysel fayda” boyutu için .74; “sahip olunan değerler” boyutu için .83; “faydalı olarak görmeme” boyutu için .70 ve ölçeğin tamamı için .82 olarak elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular, öğretmenlerin cinsiyeti, hizmet yılı bağımsız değişkenlerine göre incelenmiştir. Verilerin analizi t-testi, ANOVA ile yapılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin gönüllülük güdülleri: yardım faaliyeti ve sahip olunan değerler alt boyutlarında oldukça yüksek, fırsatlar sunma, bireysel fayda boyutlarında yüksek ve faydalı olarak görmeme alt boyutunda ise düşük düzeydedir. Genel olarak öğretmenlerin gönüllülük motivasyonları yüksektir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin gönüllülük motivasyonları cinsiyet, hizmet yılı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Eğitim faaliyetlerinde karşılaşılan sorunların çözümünde öğretmenlerin gönüllü çalışmalara yönelik olumlu yaklaşımı katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Gönüllülük, öğretmenlerin gönüllülük motivasyonları ölçeği, eğitim programı liderliği

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ANLAMAYA DAYALI TASARIM(UbD) KONUSUNDAKİ YETERLİLİK VE FARKINDALIKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN BİR MESLEKİ GELİŞİM KURSU

Prof. Dr. Oktay AKBAŞ¹,Yüksek Lisans Öğrencisi Onur BAŞARAN²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, -
0000-0001-7252-0660

²Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı,
- 0000-0001-8924-712X

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının anlamaya dayalı tasarım (UbD/ Understanding by Design) konusundaki yeterlilik ve farkındalıklarının geliştirilmesidir. Bu çerçevede düzenlenecek olan mesleki gelişim kursunun sonunda öğretmen adaylarının sondan başa doğru tasarım yapabilmeleri, bu tasarımı yaparken büyük fikir ve transfer kısımlarını belirleyebilmeleri ile anlamaya dayalı tasarım modelinin gerekliliği ve önemi hakkında farkındalıklarının artması amaçlanmıştır. Çalışma Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı ana bilim dallarında okuyan 4.sınıf öğretmen adayları ile yapılmaktadır. Bu çalışma Matematik Eğitimi Anabilim Dalı'ndan, Fen Bilgisi Eğitimi Ana bilim Dalı'ndan, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'ndan, Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'ndan ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'ndan 4 öğretmen adayı olmak üzere toplam 20 öğretmen adayının katılacağı bir mesleki gelişim kursu olarak planlanmıştır. Öğretmen adayları gönüllülük esasına bağlı olarak belirlenmiştir. Anlamaya dayalı tasarımda kullanılan geriye doğru tasarımın teorisini, aşamalarını ve uygulamasını içeren 7 ders saati (315 dakika) olarak planlanan bir öğretim tasarımı hazırlanmıştır. Bu tasarımın uygulama süreci devam etmektedir. Hazırlanan öğretim tasarımı anlamaya dayalı tasarımın ilkelerine göre ve sondan başa doğru tasarlanmıştır. Öğretim planı yapılırken anlamaya dayalı tasarım modelinin bizlere sunmuş olduğu UbD şablonu kullanılmıştır. Yani öğretmen adaylarında yeterlilik ve farkındalıklarının gelişmesi beklenen konunun planlandığı öğretim tasarımı aynı modelle (anlamaya dayalı tasarım modeli) hazırlanmıştır. Veri toplama aracı olarak çalışmaya katılan öğretmen adaylarının uygulamaların ardından yazdıkları yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılmıştır. Bu günlüklerde yapılan eğitimler sonrasında öğretmen adaylarının düşünceleri ve görüşleri yer almıştır. Nitel araştırma deseninde tasarlanan bu çalışma bir durum çalışmasıdır. Çalışma etkin bir süreci içerdiği için aynı zamanda eylem araştırması özellikleri taşımaktadır. Yapılan araştırmada veri toplama süreci ve araştırma süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım), Geriye doğru tasarım, Öğretmen adayları, Yeterlilik ve farkındalık.

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN SPOR BESİN TAKVİYELERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ ANALİZİ: NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Gör. M. Toprak KESKİN¹, Arş. Gör. Ş. Cihat ÖZER², Duygu YENİGÜN³

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, - 0000-0001-9439-0094

²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 0000-0002-0521-7431

³Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, 0000-0003-1428-1045

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin spor besin takviyelerine yönelik inanç düzeylerini ortaya koymaktır. Bu amaçla Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Antrenörlük Eğitimi ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 229 öğrenciye Karanfil vd., (2021) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılan “Spor Besin Takviyeleri İnanç Ölçeği” uygulanmıştır. Elde edilen verilerin SPSS.23 programında analizleri yapılmıştır. Güvenirlik amacıyla yapılan Cronbach’s Alpha değeri .97 olarak bulunmuştur. Spor besin takviyelerine yönelik inanç düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğu ($p<.05$) tespit edilmiştir. Buna göre erkeklerin kadınlara göre inanç düzeylerinin daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Spor besin takviyelerine yönelik inanç düzeylerinin; öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak amacıyla yapılan t testi sonucunda anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>.05$), düzenli spor yapıp yapmadıklarına göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak amacıyla yapılan t testi sonucunda anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>.05$), gelire ve yaşa göre farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis analizi sonucunda anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>.05$) ortaya çıkmıştır. Bununla beraber yapılan sıklık analizi sonucu öğrencilerin genel olarak spor besin takviyelerine yönelik inanç düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Besin Takviyesi, Spor Besin Takviyeleri, Spor Besin Takviyeleri İnanç Ölçeği, Spor Bilimleri.

**ANALYSIS OF SPORTS SCIENCES STUDENTS' ATTITUDES TO SPORTS
NUTRITIONAL SUPPLEMENTS: NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ UNIVERSITY
CASE**

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the belief levels of students studying in the field of Sports Sciences towards sports nutritional supplements. For this purpose, “Sport Nutritional Supplement Belief Scale” which has conducted validity and reliability studies by Karanfil et al. (2021) was applied to 229 students from Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Department of Coaching Education and Department of Physical Education. The obtained data were analyzed using SPSS.23 program. Cronbach's Alpha value was calculated for the purpose of reliability and it was found to be .97. In order to understand whether the belief levels for sports nutritional supplements differed by gender, the Mann Whitney U test was performed and there was a significant difference by gender ($p < .05$) has been identified. Accordingly, it can be stated that men's belief levels are higher than women's. As a result of the t-test conducted to determine whether belief levels for sports nutritional supplements differs according to the departments where they study ($p > .05$) and there was no significant difference found, as a result of the t-test performed to determine whether belief levels for sports nutritional supplements differed according to whether they played sports regularly ($p > .05$) and there was no significant difference found, as a result of the Kruskal Wallis analysis conducted to determine whether there was a difference by income and age ($p > .05$) and there was no significant difference found. However, as a result of the frequency analysis, it was found that the students' general belief levels in sports nutritional supplements were high.

Keywords: Nutritional Supplement, Sports Nutritional Supplements, Sports Nutritional Supplements Belief Scale, Sports Sciences.

